

KERKENBELEIDSPLAN STAD AALST 2026-2031

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Decretale context.....	4
3. Politieke ambities	5
3.1. Vlaamse Gemeenschap	5
3.2. Lokale niveau: de stad Aalst	6
4. Ambities van de geloofsgemeenschap	7
5. Gemeenschappelijke visie.....	8
5.1. Gebruik gebouwen voor de eredienst.....	8
5.2. Gebruik gebouwen voor de eredienst.....	9
5.2.1. Gebouwen voor de eredienst	9
5.2.2. Investeringsprivaat patrimonium	9
5.2.3. Exploitatie	9
5.3. Kerkfabriek als openbaar bestuur in hun beheer ondersteunen. Een aangepaste afprakennota.....	9
5.4. Uitvoering en opvolging van het kerkenbeleidsplan.....	10
6. Gemeenschappelijke visie.....	11
7. Bijlagen	11
7.1. Synthese pastoraal plan i.f.v. kerkenbeleidsplan	11
7.2. Situering kerkgebouwen	17
7.3. Fiche per kerkgebouw	18
7.3.1. Sint-Martinus Aalst.....	18
7.3.2. Sint-Anna Aalst.....	25
7.3.3. Sint-Antonius van Padua Aalst	29
7.3.4. Sint-Martinuskerk Gijzegem	35
7.3.5. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Hofstade	40
7.3.6. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Nieuwerkerken.....	46
7.3.7. Sint-Catharina begijnhofkerk Aalst	51
7.3.8. Sint-Jozef Aalst	56
7.3.9. Sint-Amandus Erembodegem	61
7.3.10. Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand Aalst (Mijlbeek).....	65
7.3.11. Sint-Jan Evangelist (Immerzeel).....	72
7.3.12. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Herdersem.....	77
7.3.13. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Erembodegem.....	82
7.3.14. Sint-Paulus en Onze-Lieve-Vrouw Ter Rozen Aalst	88
7.3.15. Sint-Margarethakerk Baardegem	93
7.3.16. Sint-Martinus Moorsel.....	99
7.3.17. Sint-Stefanus Moorsel.....	105

1. Inleiding

Dit kerkenbeleidsplan omvat de volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst binnen het grondgebied van de stad Aalst:

1. Sint-Martinuskerk Aalst, Priester Daensplein 10, 9300 Aalst.
2. Sint-Jozef Aalst, Esplanadeplein 4 C, 9300 Aalst.
3. Sint-Anna Aalst, Oude Gentbaan 45, 9300 Aalst.
4. Sint-Antonius van Padua Aalst, Capucienelaan 95 B, 9300 Aalst.
5. Onze-Lieve Vrouw Hemelvaart Nieuwerkerken, Nieuwerkerken-Dorp 1 A, 9320 Nieuwerkerken.
6. Onze-Lieve Vrouw Hemelvaart Hofstade, Hofstade-Dorp 10, 9308 Hofstade.
7. Sint-Martinus Gijzegem, Gijzegem-Dorp 20, 9308 Gijzegem.
8. Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand Aalst (Mijlbeek), Onze Lieve Vrouwplein 14, 9300 Aalst.
9. Sint-Paulus en Onze-Lieve-Vrouw ter Rozen Aalst, Botermelkstraat 39, 9300 Aalst.
10. Sint-Jan Evangelist Aalst (Immerzeel), Immerzeeldreef 104 B, 9300 Aalst.
11. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Herdersem, Grote Baan 213, 9310 Herdersem.
12. Sint-Martinus Moorsel, Moorsel-Dorp 15, 9310 Moorsel.
13. Sint-Stephanus Moorsel, Herbergstraat 16 A, 9310 Moorsel.
14. Sint-Walburga Meldert, Meldert-Dorp 2 A, 9310 Meldert.
15. Sint-Margaretha Baardegem, Baardegem-Dorp 43 A, 9310 Baardegem.
16. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Erebodegem, Erebodegem-Dorp 1, 9320 Erebodegem.
17. Sint-Amandus Erebodegem, Dom Modest Van Asschelaan 67, 9320 Erebodegem.

De volgende gebouwen werden tijdens de vorige bestuursperiode opgeheven of in erfpacht gegeven:

1. Sint-Catharina Aalst (Begijnhofkerk), in erfpacht aan Roemeens-Orthodoxe kerk, Begijnhof 41 A, 9300 Aalst.
2. Sint-Jozef Nieuwerkerken (Edixvelde) , opgeheven, Edixvelde 50 A, 9320 Nieuwerkerken.
3. Sint-Jozef Erebodegem (Terjoden), opgeheven, Geraardsbergsesteenweg 79 A, 9320 Erebodegem.
4. H. Hart Aalst, opgeheven. Heilig Hartlaan 38, 9300 Aalst.

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de stad Aalst, het centraal kerkbestuur van Aalst en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Gent op datum: 13/03/2025
- door de gemeenteraad van de stad Aalst op datum: 29/04/2025

Dit tweede kerkenbeleidsplan voor de stad Aalst verfijnt de visie en het uitvoeringstraject dat vorige legislatuur is opgestart. De basis voor dit kerkenbeleidsplan is de synthese uit het pastoraal plan dat door de parochies is opgesteld en ter goedkeuring is voorgelegd aan de bisschop van Gent. Dit plan geeft het gebruik van de kerkgebouwen door de Rooms-Katholieke geloofsgemeenschap aan. (zie bijlage) De betrokken kerkgebouwen worden ruimtelijk gesitueerd en een beschrijving van elke kerk afzonderlijk is eveneens als bijlage toegevoegd. In de beschrijving is het actueel gebruik en de actuele functie opgenomen.

Het kerkelijk landschap wijzigt en het wettelijk kader verandert. Een zinvolle, financieel haalbare en gedragen bestemming vinden voor zowel de beschermde als niet beschermde gebouwen van de eredienst is geen simpele opdracht.

De verscheidenheid aan gebouwen, ingebed in de lokale gemeenschappen, vereist een gedifferentieerde aanpak. In de komende periode willen we daar werk van maken terwijl we zorg blijven dragen voor ons waardevol erfgoed. Het vinden van betrouwbare partners voor de exploitatie van de nieuwe bestemming van de gebouwen is een kritieke succesfactor.

Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk).

Het Centraal Kerkbestuur wenst voor de totstandkoming van dit kerkenbeleidsplan te bedanken: Z.E.H. Deken Hans Vandenholen, Pieter Raes en Joris Verbeken van de stad Aalst, het stadsbestuur Aalst en de ereschepen Karim Van Overmeire en schepen Sarah Smeyers, de parochieploegen en de kerkbesturen van de respectievelijke parochies, de medewerkers van het bisdom en allen die meewerkten aan de totstandkoming van dit kerkenbeleidsplan.

We danken ook de VZW PARCUM en het Platform voor Parochiekerken voor het ter beschikkingstellen van een sjabloon en handleidingen.

2. Decretale context

In zijn nota “Een toekomst voor de Vlaamse Parochiekerk” van 24 juni 2011 uitte de toenmalige minister Bourgeois de wens dat op het lokale niveau in samenspraak tussen kerkelijke en gemeentelijke overheden een toekomstvisie wordt ontwikkeld over de kerken die op het grondgebied van de betrokken gemeente gelegen zijn. Deze visie werd afgelopen legislatuur van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten ook wel het eredienstendecreet genoemd. In artikel 33/2 dat vanaf 1 januari 2025 in werking treedt, is het volgende opgenomen:

Het meerjarenplan, vermeld in artikel 41, en eventuele wijzigingen ervan, is gebaseerd op een kerkenbeleidsplan.

Een kerkenbeleidsplan is een schriftelijk document dat een lokaal gedragen langetermijnvisie bevat voor alle parochiekerken op het grondgebied van de gemeente. Het is goedgekeurd en ondertekend door het representatief orgaan van de rooms-katholieke eredienst en door het gemeentebestuur. Het kerkenbeleidsplan bevat minstens al de volgende gegevens:

- 1. een beschrijving van de betrokken kerken, met hun cultuurhistorische waarde, hun beschermingsstatuut en hun bouwfysische toestand;*
- 2. informatie over de eigendomstoestand;*
- 3. de situering van elke kerk in zijn ruimtelijke omgeving;*
- 4. een beschrijving van het actuele gebruik en de actuele functie van de betrokken kerken;*
- 5. een onderbouwde visie op het toekomstige gebruik en de toekomstige functie van de betrokken kerken, inclusief een plan van aanpak over de wijze waarop de toekomstige invulling (eredienst, valorisatie, medegebruik, neven- en herbestemming) kan worden gerealiseerd.*

Het kerkenbeleidsplan, of de ondertekende bevestiging van een bestaand kerkenbeleidsplan, is niet ouder dan zes maanden als het meerjarenplan wordt ingediend met toepassing van artikel 42, eerste lid. Als dat nog niet het geval is op het ogenblik dat het meerjarenplan wordt ingediend, dan kan de gemeenteraad in het meerjarenplan investeringsuitgaven voor het gebouw van de eredienst waarvoor er geen overeenstemming bestaat over de toekomstige functie opschorten tot het ogenblik dat er een aangepast meerjarenplan wordt goedgekeurd dat wel gebaseerd is op een nieuw of herbevestigd kerkenbeleidsplan.

Het probleem van een ‘rationalisering’ van het aantal eredienstgebouwen is in de andere erediensten niet aan de orde. Vandaar dat artikel 33/2 m.b.t. het kerkenbeleidsplan opgenomen is in het deel van het

eredienstendecreet dat uitsluitend betrekking heeft op de Rooms-katholieke eredienst. Dit wijst erop dat in een kerkenbeleidsplan niets moet gezegd worden over eredienstgebouwen van andere erkende erediensten.

In het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 is in artikel 12.3.12. bepaald dat voor beschermde monumenten die bestemd zijn voor een erkende eredienst geen premie kan worden toegekend zolang er geen actueel kerkenbeleidsplan aan het agentschap Onroerend Erfgoed is bezorgd.

We hebben in dit kerkenbeleidsplan alle gebouwen waar erediensten gedaan worden opgenomen, dus de parochiekerken, maar ook de grote kapel in Moorsel waar erediensten (missen, trouw, dopen of begrafenissen) doorgaan. De finaliteit van een kerkenbeleidsplan is een toekomstige zinvolle, financieel haalbare en gedragen bestemming bepalen en hiervoor een uitvoeringstraject opstellen.

3. Politieke ambities

3.1. Vlaamse Gemeenschap

Het **Vlaams regeerakkoord** stelt volgende elementen in het vooruitzicht:

1. *We zorgen voor een **masterplan ‘religieus erfgoed’**, samen met de eigenaars en beheerders van publiek en privaat religieus erfgoed in Vlaanderen. Daarbij zoeken we naar innovatieve en breed gedragen oplossingen voor de vele kerken, abdijen, kloosters, religieuze objecten, tradities en archieven. We maken ook een **actieplan voor beschermde kerken** in Vlaanderen. Een becijferd en gevalideerd kerkenbeleidsplan wordt de voorwaarde om een erfgoedpremie te ontvangen.*
2. *Daarnaast bouwen we verder aan de **modernisering** van de **relatie tussen kerk en staat** in Vlaanderen door **de financiële verhouding** tussen de lokale geloofsgemeenschappen en de lokale besturen onder de loep te nemen.*

Vlaanderen voert al decennia een open dialoog met de erkende erediensten. We zetten de informele dialoog met de erkende erediensten via de Vlaams Interlevensbeschouwelijke Dialoog (VILD) voort. We verwachten een concrete engagementsverklaring van de erkende erediensten over het belang en het gebruik van het Nederlands.

*We dringen bij de federale regering aan op bijkomende inspanningen om clandestiene niet-erkende, lokale geloofsgemeenschappen van nabij op te volgen en, als dat nodig is, te sluiten. We bieden ook ondersteuning aan lokale besturen om afspraken met lokale geloofsgemeenschappen aan te gaan. We **moderniseren het eredienstendecreet** op basis van de studie van de Universiteit Antwerpen en zorgen op die manier voor een betere samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de erkende erediensten en de lokale besturen.*

*We wijzigen de regelgeving rond de eredienstgebouwen zodat de reserves van geloofsgemeenschappen aangesproken kunnen worden voor de instandhouding van de eredienstgebouwen. We blijven volop **inzetten op herbestemming, zonder het vetorecht te herzien.***

In de **beleidsnota van minister Crevits** lezen we volgende doelstellingen:

“We bouwen verder aan de modernisering van de relatie tussen religie en staat en de regelgeving rond begraafplaatsen en lijkbezorging”

We zetten de dialoog via de Vlaams Interlevensbeschouwelijke Dialoog (VILD) voort

We informeren en houden toezicht op lokale geloofsgemeenschappen

de reeds erkende besturen van de eredienst blijvend voldoen aan de verplichtingen.

We moderniseren het Eredienstendecreet en evalueren het Erkenningsdecreet

*Ik moderniseer het eredienstendecreet **op basis van de studie van de Universiteit Antwerpen** en zorg op die manier voor een betere samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de erkende erediensten en de lokale besturen. Dit zal gebeuren met inachtneming van de grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van godsdienst (art. 19 GW) en organisatorische autonomie van de eredienst (art. 21 GW).*

*Ik kijk in het bijzonder naar de regelgeving rond de eredienstgebouwen zodat de **reserves van de besturen van de eredienst** aangesproken kunnen worden voor de **instandhouding** van de **eredienstgebouwen**. Ik houd daarbij rekening met het onderscheid tussen eredienstgebouwen die eigendom zijn van de gemeenten en deze die eigendom zijn van het bestuur van de eredienst.*

*Ik zet **maximaal** in op een **activering van die reserves voor het realiseren van hogere jaarlijkse rendementen** die de gemeentelijke en provinciale tussenkomsten verminderen of voor het rechtstreeks aanwenden voor noodzakelijke investeringen in eredienstgebouwen.*

*Ik evalueer deze regeerperiode eveneens de toepassing en de doeltreffendheid van het **Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen** en leg de evaluatie voor aan het Vlaams Parlement zoals bepaald in artikel 72 van het Erkenningsdecreet.*

Ik betrek zowel bij het proces van de modernisering van het Eredienstendecreet als bij de evaluatie van het Erkenningsdecreet de representatieve organen van de erkende erediensten en de financierende overheden (provincies en lokale besturen) als betrokken actoren.

We blijven inzetten op her- en nevenbestemming van eredienstgebouwen

Ik blijf volop inzetten op her- en nevenbestemming van parochiekerken, met respect voor de rol van de bisschoppen hierin

*Her- en nevenbestemmingsdossiers zijn in eerste instantie een lokale **opdracht van gemeente- en kerkbesturen**, maar we bieden vanuit Vlaanderen hierin de nodige ondersteuning en begeleiding bij de opmaak en actualisering van de verplichte kerkenbeleidsplannen en voor alle aspecten die betrekking hebben op de her- en nevenbestemming van parochiekerken.*

Voor wat betreft de her- en nevenbestemming van beschermde parochiekerken stem ik hiervoor af met mijn collega-minister bevoegd voor onroerend erfgoed

3.2. Lokale niveau: de stad Aalst

In het **bestuursakkoord voor Aalst**: 'Thuis in een bruisende stad' voor de periode 2025-2030 is de volgende passage opgenomen:

1.3. KERKFABRIEKEN EN RELIGIEUS PATRIMONIUM

1.3.1. We bewaken dat de materiële werking en organisatie van de erkende erediensten gegarandeerd blijft, terwijl de bij te passen tekorten beperkt blijven tot wat noodzakelijk is. De stad draagt op een correcte manier bij tot de investeringen in de gebouwen van de eredienst. We bouwen verder op het CBS-besluit van 9 oktober 2023 'Goedkeuring van de visie van de stad Aalst op artikel 52/1 paragraaf 2 van het eredienstendecreet, geformuleerd in krachtlijnen: Elke kerkfabriek moet maximaal zelfbedruipend zijn.

1.3.2. We trachten op basis van wederzijds respect en goed overleg tot goede afspraken te komen. We houden er rekening mee dat de werking van de kerkfabrieken op een slinkende groep vrijwilligers draait, waardoor het ook noodzakelijk is dat de eredienstbesturen begeleid en ook een deel ontzorgd worden. Een coördinator-koster in loondienst van de kerkfabrieken kan hier een win-win zijn. We gaan in overleg met de kerkfabrieken om dit concreet uit te werken.

1.3.3. We erkennen de rol die een kerkgebouw in de Aalsterse deelgemeente, dorpen en wijken als baken in het landschap betekent. Voor elk van deze kerkgebouwen moet een door de gemeenschap gedragen duurzame

bestemming, gebruik en beheer worden vastgelegd in samenspraak met de kerkfabrieken en het centraal kerkbestuur.

1.3.4. PASTORIEËN - De inspanningen rond de pastorieën worden verdergezet. De pastorie van Nieuwerkerken is in concessie gegeven. De pastorie van Baardegem werd verworven door de lokale gemeenschap. Het uittreidend bestuur heeft reeds beslist om de pastorie van Meldert te koop aan te bieden. Wanneer dit niet tot een effectieve verkoop zou leiden, zal het nieuwe CBS een nieuwe beslissing over Meldert nemen. We geven praktische ondersteuning aan de kerkfabriek van Moorsel bij haar beslissing om de pastorie van Moorsel te vermarkten

4. Ambities van de geloofsgemeenschap

Het bisdom Gent onderging in 2016 een grondige herstructurering. De 34 bestaande dekenaten werden herleid tot 10 nieuwe dekenaten. Aalst is één van de nieuwe dekenaten en omvat de vroegere dekenaten van Aalst, Haaltert, Ninove en de parochies van de gemeente Erpe-Mere

In elk nieuw dekenaat van het bisdom werden **nieuwe parochies** gevormd. Dit zijn samenwerkingsverbanden van oude parochies. Deze nieuwe parochies zijn kerkelijke samenwerkingsverbanden. Wettelijk gezien echter blijven de **oude parochies**, die we “kerkplek” noemen, hun **statuut behouden**, met alle rechten en plichten die daaraan verbonden zijn. Per oude parochie is er een kerkfabriek.

In het nieuwe dekenaat Aalst worden zes nieuwe parochies opgericht waarvan drie in Aalst:

1. Aalst linkeroever: **Sint-Martinusparochie**, een samenwerkingsverband tussen de oude parochies: Sint-Martinus Aalst, Sint-Jozef Aalst, Sint-Anna, Sint-Antonius, Nieuwerkerken, Terjoden, Hofstade en Gijzegem.
2. Aalst rechteroever: **Sint-Gudulaparochie**, een samenwerkingsverband tussen de oude parochies: H. Hart (opgeheven), O.-L.-Vrouw van Bijstand, Sint-Paulus, Sint-Jan Immerzeel en Herdersem.
3. Aalst “Hopparochies”: **Sint-Benedictusparochie**, een samenwerkingsverband tussen de oude parochies: Moorsel, Meldert, Baardegem en Erembodegem).

Het Bisdom Gent vroeg om voor alle nieuwe parochies van Aalst een pastoraal plan op te stellen en ter goedkeuring voor te leggen aan de bisschop. Aangezien ondertussen de pastorale situatie in de geloofsgemeenschappen snel verandert, is het noodzakelijk om eerst een realistisch pastoraal plan uit te werken waarin de basis ligt om een goed kerkenbeleidsplan op te stellen. Onderstaande leidraad werd daartoe gehanteerd:

1. Vertrekken vanuit de visie op de parochie
2. Analyse van de huidige situatie
3. Prioriteiten voor de toekomst: komen tot een pastoraal meerjarenplan
4. Kerkenbeleidsplan

Ook in dit pastoraal plan gaat men uit van evoluties voor de komende periode. Een uittreksel uit dit pastoraal plan is als bijlage toegevoegd en is de basis voor het kerkenbeleidsplan.

Bij de start van het **voorige kerkenbeleidsplan** beschikte Aalst over 20 parochiekerken.

4 kerkgebouwen zijn ondertussen ontwijd en herbestemd, Sint-Jozef Erembodegem (Terjoden), Sint-Jozef Nieuwerkerken (Edixvelde), H. Hart Aalst, of is de herbestemming voorzien. Sint-Jozef Aalst is overgedragen aan de stad Aalst en wordt ontwijd zodra wenselijk en mogelijk in het kader van de restauratiesubsidie. Voor 1 kerk, Sint-Jan Evangelist wordt niet langer een herbestemming in het vooruitzicht gesteld.

Voor de **komende periode** wordt in het uittreksel uit het ingediend pastoraal plan (zie bijlage) voor alle 15 parochiekerken en 1 kapel het verder gebruik voor de eredienst behouden. Ondertussen is er een beperkter

gebruik voor de eredienst. In al deze kerken is er thans minstens valorisatie¹ door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten. Dit blijft uiteraard verder voorzien. In een drietal kerken is er ook medegebruik in de tijd of multifunctioneel gebruik (Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand Aalst (Mijlbeek), Sint-Jan Evangelist Aalst (Immerzeel), Sint-Paulus en Onze-Lieve-Vrouw ter Rozen Aalst). Voor Sint-Anna Aalst is er medegebruik².

Sint-Martinus Gijzegem wordt slechts beperkt gebruikt voor de eredienst. De kerk komt in aanmerking voor doorgedreven valorisatie (concerten en culturele activiteiten). Multifunctioneel gebruik kan een optie zijn. In de verdere toekomst is ontwijding en herbestemming³ mogelijk, indien een passende functie gevonden wordt.

Volledigheidshalve wordt gewezen op de bijzondere situatie van de **Sint-Catharina Aalst (Begijnhofkerk)**. De begijnhofkerk is tot 2072 in erfpacht gegeven aan de Roemeens-orthodoxe gemeenschap “Kerk H. Apostel Andreas en H. Materne”. Als erfpachtgever draagt de kerkfabriek Sint-Martinus geen directe verantwoordelijkheid voor het beheer van de kerk. Deze kerk moet dus niet opgenomen worden in het kerkenbeleidsplan maar verdient aandacht omdat dit beschermde monument dringend investeringen vergt.

5. Gemeenschappelijke visie

Uit wat voorafgaat blijkt dat er in zowat alles evolutie zal zijn, het geloofslandschap verandert, de wetgeving gaat veranderen, de bereidheid om lid te worden van een kerkfabriek, en het daaraan verbonden vrijwilligerswerk en verantwoordelijkheid, wordt kleiner, de administratieve lasten worden steeds groter en complexer, de kosten lopen steeds op, maar de gebouwen en zeker de beschermde gebouwen, blijven staan op het grondgebied van Aalst. Ze verdienen een zinvolle maar haalbare bestemming.

5.1. Gebruik gebouwen voor de eredienst

Het kerkelijk landschap maakt een ingrijpende transformatieperiode door. De participatie in de zondagsvieringen neemt af en het aantal priesters vermindert. Kerken worden minder intensief gebruikt en heel wat kerkgebouwen zijn te groot voor de vieringen van de nog actieve parochiegemeenschap.

De gehechtheid van de wijk- of dorpsbewoners aan hun parochiekerk blijft tegelijk groot. Het kerkgebouw is nog altijd een belangrijk baken van de gemeenschap en staat centraal als ontmoetingsplaats bij geboortes of overlijdens. Kerken die overdag toegankelijk zijn, worden bezocht voor stilte en bezinning. Nieuwsgierige toeristen gaan er op zoek naar kunst en cultuur.

Dat er verdere evolutie zal zijn is zeker. De vraag is waar, wanneer en in welke mate.

In de komende periode is de beste garantie op behoud van de gebouwen het verder gebruik door de geloofsgemeenschap. Maar gelet op de komende evolutie is een doeltreffende opvolging en ondersteuning voor het bepalen van een nieuwe bestemming noodzakelijk.

¹ Valorisatie heeft betrekking op initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen (religieuze en culturele, historische en kunsthistorische, architecturale en landschappelijke aspecten). Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

² Medegebruik is de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen.

³ Herbestemming: Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan zij definitief aan de eredienst onttrokken worden en een nieuwe functie krijgen. Daarvoor moet de voorgeschreven kerkrechtelijke procedure gevolgd worden. Alleen de bisschop kan beslissen om een parochiekerk definitief aan de eredienst te onttrekken.

5.2. Het financieel meerjarenplan

De opmaak van de meerjarenplannen zal in overleg tussen de kerkfabrieken en de stad opgemaakt worden.

5.2.1. Gebouwen voor de eredienst

Uit een doorlichting van de VZW Monumentenwacht, besteld door de stad Aalst, blijkt dat alle kerkgebouwen in goede staat verkeren of dat de nodige investeringen gepland zijn.

Voor de opmaak van het meerjarenplan wordt aan de 14 kerkfabrieken gevraagd om bij de opmaak van het meerjarenplan rekening te houden met onderstaande criteria voor het bepalen van de investeringen aan de kerkgebouwen. Bij de beoordeling van de ontwerpen zullen deze criteria in onderstaande volgorde gehanteerd worden.

1. Instandhouding en preventieve investeringen (advies monumentenwacht)
2. Duurzaamheid van de gebouwen waaronder energiebesparing en beveiliging
3. Investeringen ivf multifunctioneel gebruik (medegebruik, nevenbestemming of herbestemming) van gelegenheidsgebruik van monumentale kerken

5.2.2. Investeringen privaat patrimonium

Een gedeelte van de opbrengsten van de onroerende goederen kan men wettelijk overboeken naar de investeringen. Ze worden zo opgenomen in een reservefonds voor de financiering van de noodzakelijke grotere onderhoudswerkzaamheden aan de onroerende goederen van het privaat patrimonium.

5.2.3. Exploitatie

In het meerjarenplan worden exploitatiemiddelen ingeschreven die de normale werking garanderen. Daarnaast worden de middelen ter ondersteuning van de uitvoering van het kerkenbeleidsplan ingeschreven.

5.3. Kerkfabriek als openbaar bestuur in hun beheer ondersteunen. Een aangepaste afprakennota.

De **Kerkbesturen** zijn de hoeders en beschermers van het religieus erfgoed. Het gaat om een bijzonder omvangrijk en kwaliteitsvol cultuurhistorisch patrimonium, dat wezenlijk deel uitmaakt van de Vlaamse identiteit. Het getuigt van de rijke cultuurhistorische geschiedenis van Vlaanderen. Kosten noch moeite werden gespaard, de beste kunstenaars en ambachtslui werden aangesproken om in de publieke ruimte uitdrukking te geven aan de religieuze gevoelens en om de liturgie aan te kleden. Kerken en hun cultuurhistorisch erfgoed zijn ook spiegels van het sociale leven van een lokale gelovige gemeenschap. Het erfgoedbewustzijn is de voorbije jaren sterk gegroeid. Meer en meer mensen zijn ervan overtuigd dat het behoud van het religieus erfgoed een belangrijke taak is.

Het eredienstendecreet belast in artikel 3 de kerkfabriek met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken. De **kerkfabriek** is belast met het onderhoud en de bewaring van de kerk of kerken van de parochie en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de kerkfabriek of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de parochie en dit los van de eigendomstoestand.

Uit een doorlichting van de VZW Monumentenwacht blijken alle kerkgebouwen in gezonde toestand te zijn of zijn de nodige investeringen gepland.

De **kerkfabriek** is een **openbare instelling** met rechtspersoonlijkheid met administratief toezicht van de stad Aalst. De kerkfabrieken werken met vrijwilligers en beschikken over geen “ambtenaren”.

Per **oude parochie** is er een kerkfabriek die bestuurd wordt door een kerkraad. Het komt de bisschop toe beslissingen te nemen over de parochie. Ongeacht de eigendomstoestand beheert de kerkfabriek de gebouwen voor de eredienst. Het kerkenbeleidsplan gebruikt de term parochiekerken, waardoor het niet duidelijk is welke gebouwen voor de eredienst moeten opgenomen worden. Er zijn parochies met twee kerken zoals Sint-Martinus-Aalst en Erembodegem en er zijn ook parochies die kapellen gebruiken voor als gebouwen voor de eredienst. Het **Centraal Kerkbestuur** heeft een coördinerende en ondersteunende rol. Zo kan het personeel ter beschikking stellen aan de kerkfabrieken en administratieve en technische ondersteuning verlenen bij de werking van de kerkfabrieken. Het centraal kerkbestuur is namens de kerkfabrieken de gesprekspartner voor de stad via het zogenoemd decretaal overleg. Het centraal kerkbestuur kan, ook namens de kerkfabrieken afspraken maken met de gemeenteverheid. Die afspraken zijn bindend voor het centraal kerkbestuur, het gemeentebestuur en de betrokken kerkfabrieken. Uiteraard worden deze afspraken afgestemd met de betrokken kerkfabrieken.

De bestaande afsprakennota werd geëvalueerd en wordt herzien. In de nieuwe afsprakennota wordt rekening gehouden met gewijzigde wetgeving en evoluties. Zo kunnen volgende afspraken geconcretiseerd worden:

1. De administratieve ondersteuning van de kerkfabrieken zal gebeuren door het aanstellen van een coördinator-koster.
2. Met het oog op het maximaliseren van de jaarlijkse opbrengt van de onroerende gebouwen van het privaat patrimonium van de kerkfabrieken wordt na aanbesteding een rentmeester aangesteld voor het verlenen van ondersteuning van - en advies aan - de kerkfabrieken.
3. Jaarlijks kan een kerkfabriek een gedeelte van de opbrengsten van de onroerende goederen overboeken naar de investeringen om ze op te nemen in een reservefonds voor de financiering van de noodzakelijke grotere onderhoudswerkzaamheden aan de onroerende goederen van het privaat patrimonium.
4. De kerkfabrieken zijn de beheerders van de gebouwen voor de eredienst, ongeacht of deze eigendom zijn van de kerkfabriek of de stad. De stad kan alle kerkfabrieken begeleiden en ondersteunen bij investeringsdossiers (bestekken, aanbestedingen), het bouwheerschap blijft bij de kerkfabrieken.
5. Door het samenvoegen van kerkfabrieken worden de vrijwilligers van de overnemende kerkfabriek verantwoordelijk voor het beheer van meerdere kerken. We voorzien een ondersteuning voor deze vrijwilligers.
6. Via een gemeenschappelijk secretariaat verminderen we de kosten voor de vergaderaccommodatie van de kerkfabrieken, het archief en de ontvangst van de gelovigen.

5.4. Uitvoering en opvolging van het kerkenbeleidsplan

Om de uitvoering van dit kerkenbeleidsplan op te volgen wordt dit op elk decretaal overleg geagendeerd als vast agendapunt.

Er wordt een centrale **stuurgroep** opgericht met vertegenwoordigers van de kerkelijke overheid, de stad en het centraal kerkbestuur. De stuurgroep heeft tot taak om de opvolging te organiseren en de uitvoering te stimuleren. De stuurgroep rapporteert aan het decretaal overleg. Het verslag wordt op die manier bezorgd aan het CBS en het CKB. De kerkfabrieken ontvangen eveneens dit verslag.

Voor elke kerkplek kan er een **werkgroep** opgericht worden om **de mogelijkheden** voor het kerkgebouw na te gaan. Deze werkgroep heeft vertegenwoordigers van het CKB, de betrokken kerkfabriek, de parochie, experts.... Deze werkgroep staat ook in voor het nagaan van de behoeften en het draagvlak van de voorstellen. De beslissingen nodig voor de uitvoering van het kerkenbeleidsplan, worden genomen door de bevoegde instanties. Als proefproject wordt voor de kerkplek Gijzegem een pilootproject uitgewerkt. We doen daarvoor een beroep op de aangeboden ondersteuning van de VZW Parcum en het Platform Parochiekerken in het bijzonder. De stuurgroep kan in consensus voorstellen om een werkgroep- op te richten voor een of meerdere gebouwen van de eredienst, ongeacht de huidige bestemming in het kerkenbeleidsplan.

6. Gemeenschappelijke visie

Alle betrokken partijen engageren zich om uitvoering te geven aan de gemeenschappelijke visie van dit kerkenbeleidsplan.

Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van Gent en door de gemeenteraad van de stad Aalst.

Goedgekeurd door de bisschop van Gent op 13/03/2025

Goedgekeurd door de gemeenteraad van de stad Aalst op 29/04/2025

Lode Van Hecke

Bisschop van Gent

Wim Leerman

Algemeen directeur

David Coppens

Voorzitter

7. Bijlagen

7.1. Synthese pastoraal plan i.f.v. kerkenbeleidsplan

Pastoraal plan voor het gebruik van de kerken in de stad Aalst (september 2024)

De voorbije decennia onderging onze samenleving grondige veranderingen. Secularisering, globalisering, migratie drukten en drukken hun stempel ook op de stad Aalst. Ook en zeker geldt dit voor de plaats van de Rooms-Katholieke Kerk in het maatschappelijke weefsel. Voorheen was de Kerk alomtegenwoordig en “bodembedekkend”. Katholiek zijn was bijna vanzelfsprekend. De Kerk had een quasi-monopolie op het veld van zingeving. Vandaag leven we in een pluriforme samenleving. Naast de katholieke christenen zijn er verschillende andere christelijke denominaties aanwezig in onze stad, gaande van traditioneel protestantse kerken tot evangelicale groepen, Roemeens- en Syrisch-Orthodoxen, Armeense christenen... Andere godsdiensten zoals de Islam zijn zichtbaar aanwezig en verwerven hun plaats. Vrijzinnigheid en andere levensbeschouwingen hebben terecht een positie ingenomen.

De Rooms-Katholieke Kerk heeft in deze nieuwe context een andere gestalte aangenomen. Recent onderzoek toont aan dat ongeveer de helft van de bevolking zichzelf als rooms-katholiek beschouwt. Een kleine minderheid is wekelijks pratikerend. Vele zogenaamde “seizoenschristenen” participeren bij gelegenheid aan liturgische vieringen. Open kerken krijgen veel bezoekers voor een moment van stilte en gebed, of gewoon om de schoonheid van het gebouw en de kunstwerken te bewonderen. De Kerk is een minderheidskerk geworden maar blijft een beduidende rol spelen in het leven van de stad, in onderwijs, ziekenzorg, dienstbaarheid aan zwakken en kleinen en in haar liturgie. De kleinere gestalte van de kerk maakt dat zij dient te snoeien in haar infrastructuur en in de frequentie van vieringen. Drie kerken werden in de voorbije periode aan de eredienst onttrokken en herbestemd. De monumentale Sint-Jozefskerk is de volgende kerk die na restauratie ontwaard zal worden en wacht op een nieuwe bestemming. In deze nota maken we duidelijk wat de plannen zijn met de

andere kerkgebouwen in de toekomst. Eerst schetsen we het kader waarbinnen de Kerk in Aalst functioneert. Vervolgens belichten we het gebruik van de kerkgebouwen.

Het dekenaat Aalst en de drie nieuwe parochies binnen de stad Aalst

Het bisdom Gent onderging in 2016 een grondige herstructurering. De 34 bestaande dekenaten werden herleid tot 10 nieuwe dekenaten. Op 15 augustus 2016 verscheen het bisschoppelijk decreet, waardoor deze 10 nieuwe dekenaten werden opgericht. Aalst is één van de nieuwe dekenaten.

Het nieuwe dekenaat Aalst is een uitbreiding, bestaande uit:

1. Het oude dekenaat Aalst (stad Aalst)
2. Het oude dekenaat Haaltert (gemeenten Haaltert en Denderleeuw)
3. Het oude dekenaat Ninove
4. De parochies van de gemeente Erpe-Mere

Het nieuwe dekenaat Aalst omvat ongeveer 180 000 inwoners. In elk nieuw dekenaat van het bisdom werden nieuwe parochies gevormd. Dit zijn samenwerkingsverbanden van oude parochies. Deze nieuwe parochies zijn kerkelijke samenwerkingsverbanden. Wettelijk gezien echter blijven de oude parochies hun statuut behouden, met alle rechten en plichten die daaraan verbonden zijn. In het nieuwe dekenaat Aalst worden zes nieuwe parochies opgericht:

1. Aalst Linkeroever
2. Aalst Rechteroever
3. Aalst Hopparochies
4. Ninove
5. Haaltert (Haaltert en Denderleeuw)
6. Alle parochies van Erpe-Mere

We richten ons nu opnieuw naar de parochies/kerken, gelegen op het grondgebied van de stad Aalst (= het oude dekenaat Aalst). In de stad Aalst werden drie nieuwe parochies gevormd en uitgewerkt.

De nieuwe parochies voor de stad Aalst zijn:

1. Aalst linkeroever: **Sint-Martinusparochie**, een samenwerkingsverband tussen de oude parochies: Sint-Martinus Aalst, Sint-Jozef Aalst, Sint-Anna, Sint-Antonius, Nieuwerkerken, Terjoden, Hofstade en Gijzegem.
2. Aalst rechteroever: **Sint-Gudulaparochie**, een samenwerkingsverband tussen de oude parochies: H. Hart (opgeheven), O.-L.-Vrouw van Bijstand, Sint-Paulus, Sint-Jan Immerzeel en Herdersem.
3. Aalst "Hopparochies": **Sint-Benedictusparochie**, een samenwerkingsverband tussen de oude parochies: Moorsel, Meldert, Baarddegem en Erembodegem).

Tussen de Sint-Martinusparochie (Linkeroever) en de Sint-Gudulaparochie (Rechteroever) is er sedert een jaar een zeer nauwe samenwerking gegroeid. Eén centraal beleid, één secretariaat is in uitbouw. We spreken overkoepelend over "Kerk in Aalst". De Sint-Benedictusparochie heeft momenteel nog een eigen moderator en een pastoor. We hopen in een verdere toekomst tot eenheid te komen en één geloofsgemeenschap voor de hele stad te vormen.

In elke nieuwe parochie is er een netwerk van kerken. In sommige van die kerken (de oude parochies, die we "kerkplek" noemen) blijven we alle liturgische vieringen aanbieden. Enkele kerken komen in aanmerking voor herbesteding of zijn herbested (Sint-Jozefkerk Aalst, Sint-Jozefkerk Terjoden, Edixvelde, Heilig Hart). Andere kerken zijn eerder gelegenheidskerken (enkel voor uitvaarten, huwelijken,...). Deze kerken komen in aanmerking voor meer doorgedreven multifunctioneel gebruik.

Het moge duidelijk zijn dat we ook binnen het Aalsters kerkenlandschap nog in volle evolutie zijn. Het onderstaande schema geeft het aanbod weer van onze weekendvieringen in de Aalsterse kerken. In het kerkenbeleidsplan wordt nog verdere toelichting gegeven bij vieringen in de kerken en bij het globale gebruik van elke kerk.

1. Parochie Linkeroever, Sint-Martinus

- Sint-Martinus: zondag 9.30 u
- Sint-Antonius van Padua: zaterdag 17u; zondag 19.30 u
- Sint-Anna: zondag 11.00 u
- O.L.V.Hemelvaart Hofstade: zondag 11 u
- O.L.V.Hemelvaart Nieuwerkeren: zaterdag 18.30 u

2. Parochie Rechteroever, Sint-Gudula:

- O.L.V. van Bijstand Mijlbeek: zondag 11.00 u
- Sint-Paulus en O.L.V. Ter Rozen: zaterdag 18.30 u
- O.L.V. Hemelvaart Herdersem: zondag 9.15 u

3. Hopparochies, Sint-Benedictus:

- O.L.V. Hemelvaart Erembodegem: 9.15 u
- Sint-Amandus Ten Bos: 10.45 u
- Sint-Margaretha Baardegem: 18.30 u
- Sint-Martinus Moorsel: 10.30 u
- Sint-Stephanus Moorsel: 17.00 u
- Sint-Walburga Meldert: 9.15 u

Gebruik van de kerken in de stad Aalst voor de komende jaren

Omwillen van de duidelijkheid en eenduidigheid bieden wij hier een overzicht van de terminologie omtrent het gebruik van de kerken, aangereikt door Parcum en de Belgische bisschoppen.

Parochiekerk

De parochiekerk is het huis van een plaatselijke geloofsgemeenschap die deel uitmaakt van de katholieke kerk. De parochiekerk staat ter beschikking van deze plaatselijke geloofsgemeenschap, op de eerste plaats voor gebed, bezinning, liturgie en sacramentele vieringen. De plaatselijke geloofsgemeenschap kan de parochiekerk ook gebruiken voor andere pastorale activiteiten, bijvoorbeeld op het terrein van de catechese of de diaconie.

Valorisatie

Valorisatie heeft betrekking op initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen (religieuze en culturele, historische en kunsthistorische, architecturale en landschappelijke aspecten). Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik

Medegebruik is de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen.

Nevenbestemming

Wanneer een parochiekerk nog wel voor religieuze activiteiten gebruikt wordt, maar te groot is voor de plaatselijke geloofsgemeenschap, kan men een nevenbestemming overwegen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een multifunctioneel gebruik en een gedeeld gebruik.

Multifunctioneel gebruik

Multifunctioneel gebruik is een nevenbestemming in de tijd. Het kerkgebouw kan in dit geval occasioneel, buiten de uren van de religieuze activiteiten, voor andere doeleinden of door andere instanties gebruikt worden.

Gedeeld gebruik

Gedeeld gebruik is een nevenbestemming in de ruimte. Het kerkgebouw wordt architecturaal zodanig heringericht dat er een nieuwe en kleinere liturgische ruimte ontstaat, met daarnaast ruimte voor één of meerdere lokalen die, op een permanente basis, een andere bestemming kunnen krijgen. Een gedeeld gebruik veronderstelt dus dat de liturgische ruimte en de andere ruimten bouwkundig volledig van elkaar gescheiden zijn, zodat een gedeeld gebruik mogelijk wordt, zonder dat de afzonderlijke activiteiten elkaar hinderen of doorkruisen.

Herbestemming

Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan zij definitief aan de eredienst onttrokken worden en een nieuwe functie krijgen. Daarvoor moet de voorgeschreven kerkrechtelijke procedure gevolgd worden. Alleen de bisschop kan beslissen om een parochiekerk definitief aan de eredienst te onttrekken.

Kerkgebouwen:

1. Sint-Martinuskerk Aalst:

Is de dekenale kerk, hoofdkerk van het dekenaat Aalst en de Kerk in Aalst.

Volwaardig gebruik voor de eredienst.

In samenspraak met de (toeristische dienst van de) stad Aalst, willen we uiteraard de ontsluiting van deze monumentale kerk mee bevorderen en deze valoriseren, via rondleidingen en activiteiten die de betekenis van dit kerkgebouw in al zijn aspecten kan versterken en bevorderen (religieus, cultureel, historisch, architecturaal). Er werd een structureel overlegorgaan tussen kerkfabriek en stad opgericht dat onder andere deze zaken regelt en er wordt een afsprakennota opgemaakt.

2. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Erembodegem

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

3. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Herdersem

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

4. Onze-Lieve Vrouw Hemelvaart Hofstade

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

5. Onze-Lieve Vrouw Hemelvaart Nieuwerkerken

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

6. Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand Aalst (Mijlbeek)

Gebruik voor de katholieke eredienst. Daarnaast elke zondagmiddag enkele uren in medegebruik door de Syrisch-Orthodoxe gemeenschap. Ook veelvuldige valorisatie door gebruik voor scholen, voor culturele en andere passende activiteiten.

7. Sint-Amandus Erembodegem

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

8. Sint-Anna Aalst

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

Medegebruik door de Charismatische beweging voor wekelijkse samenkomst.

9. Sint-Antonius van Padua Aalst

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

Jaarlijks een vijftigtal uitvaartliturgieën in deze kerk door de nabijheid van de stedelijke begraafplaats.

10. Sint-Catharina Aalst (Begijnhofkerk)

De begijnhofkerk is tot 2072 in erfpacht gegeven aan de Roemeens-orthodoxe gemeenschap “Kerk H. Apostel Andreas en H. Materne”. Als erfpachtgever draagt de kerkfabriek Sint-Martinus geen directe verantwoordelijkheid voor het beheer van de kerk.

11. Sint-Jan Evangelist Aalst (Immerzeel)

Beperkt gebruik voor de eredienst. Een tiental uitvaarten dit jaar. Gelegenheidsvieringen als eerste communie en huwelijk en uitzonderlijk een zondagsviering.

De kerk wordt de facto multifunctioneel gebruikt. De plaatselijke school, koren, gebedsgroep... hebben regelmatige activiteiten en repetities. Ook valorisatie voor concerten en culturele activiteiten. De kerkruimte bewijst haar nut. De plaatselijke VZW (eigenaar van de kerk) vindt de huidige valorisatie en het multifunctioneel gebruik in combinatie met beperkt liturgisch gebruik meer aangewezen dan een directe herbestemming.

12. Sint-Margaretha Baarddegem

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

13. Sint-Martinus Gijzegem

Deze kerk wordt slechts één keer per maand gebruikt voor de eredienst, elke vierde vrijdagavond van de maand. Ook de vormselcatechese, eerste communie en vormselviering gaan door in de kerk. Door het feit dat de uitvaarten in Gijzegem meestal doorgaan in de kapel van het nabijgelegen klooster zijn er weinig uitvaarten. De kerk komt in aanmerking voor doorgedreven valorisatie (concerten en culturele activiteiten). Multifunctioneel gebruik kan een optie zijn. In de verdere toekomst is ontwijding en herbestemming mogelijk, indien een passende functie gevonden wordt

14. Sint-Martinus Moorsel

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

15. Sint-Paulus en Onze-Lieve-Vrouw ter Rozen Aalst

Gebruik voor de katholieke eredienst. Daarnaast elke zondagvoormiddag enkele uren in medegebruik door de protestantse gemeenschap, tijdens de week enkele uren door de Congolese gemeenschap.

Ook veelvuldige valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten. Wekelijkse repetitie door het koor Kantilene.

16. Sint-Stephanus Moorsel

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

17. Sint-Walburga Meldert

Gebruik voor de eredienst. Valorisatie door gebruik voor culturele en andere passende activiteiten.

Kerkgebouwen die reeds herbestemd zijn of in aanmerking komen voor herbestemming:

1. H. Hart Aalst

Ontwijd en herbestemd (in private handen)

2. Sint-Jozef Aalst

Door de kerkfabriek overgedragen aan de stad Aalst. Wordt ontwijd zodra wenselijk en mogelijk in het kader van de restauratiesubsidie. Herbestemming in de nabije toekomst.

3. Sint-Jozef Erembodegem (Terjoden)

Ontwijd en herbestemd.

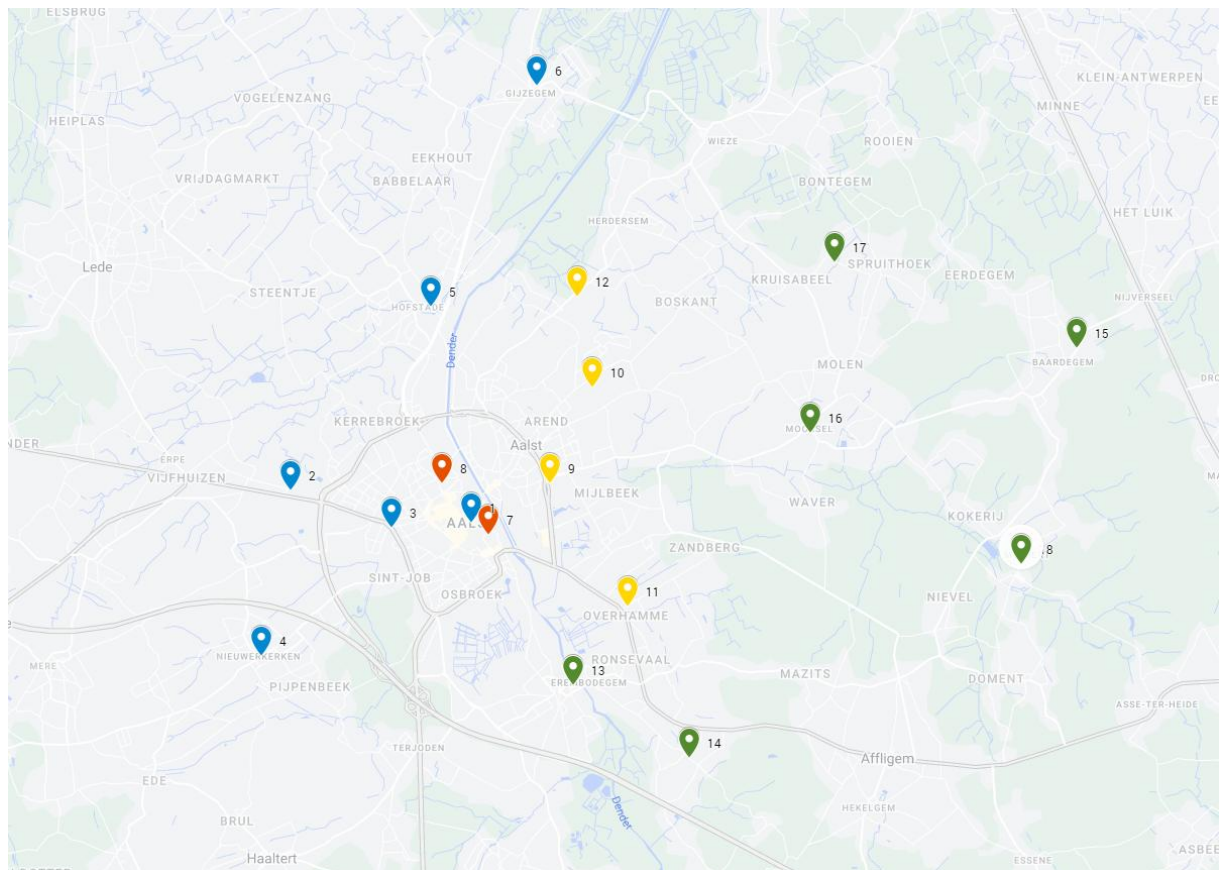
4. Sint-Jozef Nieuwerkerken (Edixvelde)

Ontwijd en herbestemd.

Het is duidelijk dat deze visie op het gebruik van de kerken betrekking heeft op de komende zes jaar. Wij zijn bereid onderweg het gesprek aan te gaan en in het licht van nieuwe evoluties of vragen aanpassingen door te voeren, in overleg met alle betrokken partijen. Met grote dank aan de heer schepen K. Van Overmeire en de cel kerkfabrieken van de stad Aalst, voor de samenwerking en de ondersteuning. Ook aan de leden van alle kerkfabrieken wil ik mijn dank betonen voor hun grote vrijwillige inzet. Zij dragen dagelijks bij tot de instandhouding van het waardevolle religieuze patrimonium van onze stad.

7.2. Situering kerkgebouwen

1. Sint-Martinuskerk Aalst	Priester Daensplein 10, 9300 Aalst
2. Sint-Annakerk Aalst	Oude Gentbaan 45, 9300 Aalst
3. Sint-Antonius van Paduakerk Aalst	Capucienenlaan 95, 9300 Aalst
4. Onze-Lieve Vrouw Hemelvaartkerk Nieuwerkerken	Nieuwerkerken-Dorp 1, 9320 Aalst
5. Onze-Lieve Vrouw Hemelvaartkerk Hofstade	Hofstade-Dorp 10, 9308 Aalst
6. Sint-Martinuskerk Gijzegem	Gijzegem-Dorp 20, 9308 Aalst
7. Sint-Catharinakerk Aalst (Begijnhofkerk)	Begijnhof 40A, 9300 Aalst
8. Sint-Jozefkerk Aalst	Esplanadeplein 4C, 9300 Aalst
9. Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand Aalstkerk (Mijlbeek)	Onze Lieve Vrouwplein 25, 9300 Aalst
10. Sint-Paulus en Onze-Lieve-Vrouw ter Rozenkerk Aalst	Botermelkstraat 39, 9300 Aalst
11. Sint-Jan Evangelistkerk Aalst (Immerzeel)	Immerzeeldreef 104B, 9300 Aalst
12. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk Herdersem	Grote Baan 213, 9310 Aalst
13. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk Erembodegem	Erembodegem-Dorp 1, 9320 Erembodegem
14. Sint-Amanduskerk Erembodegem	Dom Modest van Asschelaan 67, 9320 Aalst
15. Sint-Margarethakerk Baardegem	Baardegem-Dorp 41, 9310 Aalst
16. Sint-Martinuskerk Moorsel	Moorsel-Dorp 15, 9310 Aalst
17. Sint-Stephanuskapel Moorsel	Herbergstraat 16A, 9310 Aalst
18. Sint-Walburgakerk Meldert	Meldert-Dorp 2A, 9310 Meldert

7.3. Fiche per kerkgebouw

7.3.1. Sint-Martinus Aalst

7.3.1.1. Identificatie

Naam: Sint-Martinuskerk

Geografische ligging:

- Priester Daensplein 10, 9300 Aalst
- Provincie: Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 1 AFD, sectie A, nr. 1271

Plaats in kerkelijke structuur

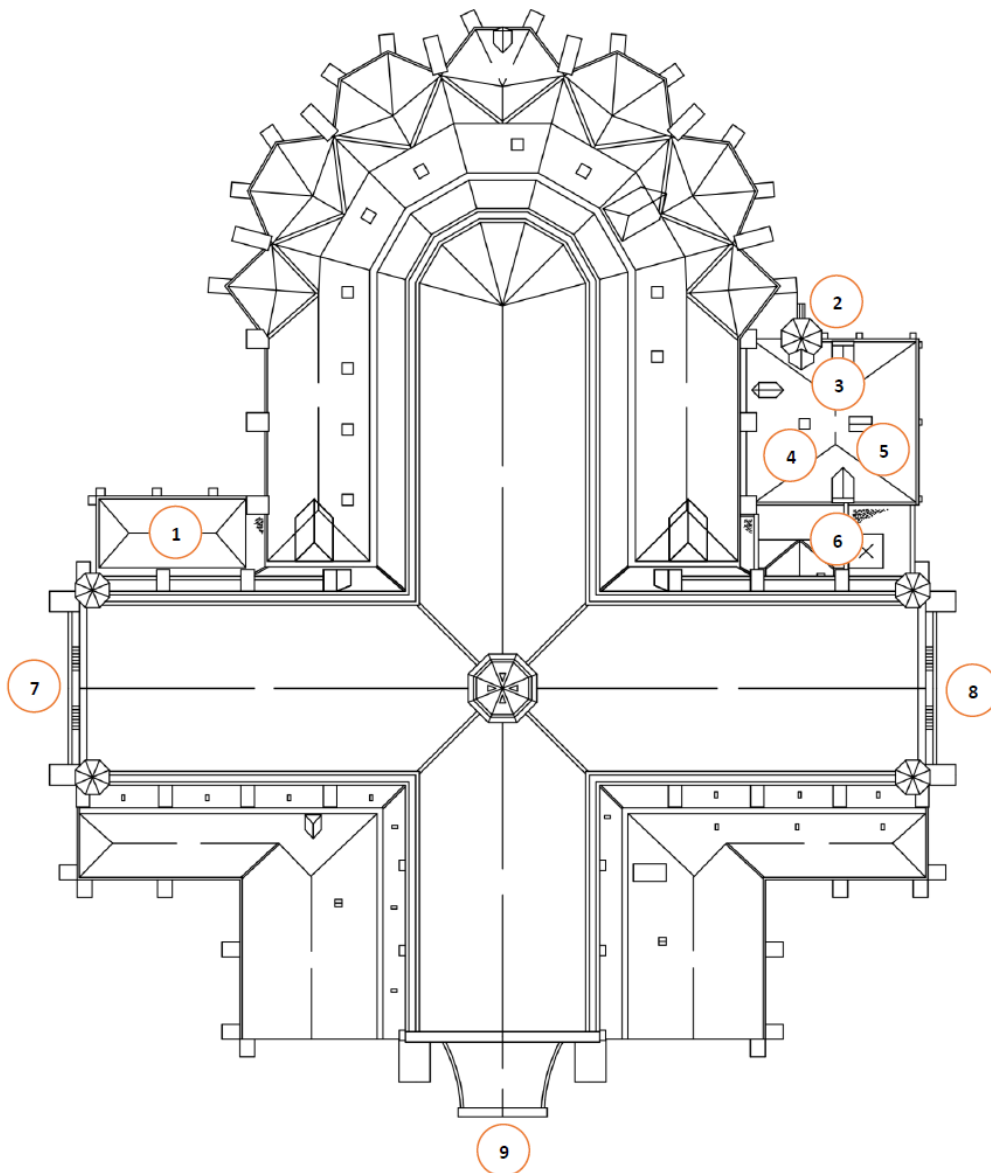
- Bisdom: Gent
- Dekenaat of Regio: Aalst
- Parochie: Sint-Martinusparochie

Eigenaar: Stad Aalst

Bescherming(en)/vastgesteld:

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Sint-Martinus (ID 128046)
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Muurschilderingen Sint-Martinuskerk (ID 128047)
- Vastgestelde archeologische zone: Historische stadskern van Aalst (ID 11699)
- Beschermd onroerend erfgoed: Parochiekerk Sint-Martinus (Monument) (ID 8255)

7.3.1.2. Plan Kerk

- 1) De bloemenkelder: Wordt in de komende restauratiefase ingericht als opslagruimte, bloemschikruimte en zal (gedeeltelijk) rolstoeltoegankelijk zijn met rolstoelvriendelijk sanitair. De stookruimte en het gastellerlokaal zullen zich aan de noordelijke zijde in het gebouw bevinden.
- 2) Buitendeur met 4 treden die toegang geeft tot de winterkapel.
- 3) De winterkapel: De ruimte heeft een aparte verwarming met radiatoren op aardgas. Omvat een capaciteit van 30 zitplaatsen. Heeft een buitendeur met 4 treden.
- 4) De voormalige kapittelzaal
- 5) De voormalige tresorij (de kleine sacristie, waar de zilverchat bewaard wordt).
- 6) Sacristie: de huidige sacristie. Heeft een aparte verwarming met radiatoren op aardgas en geeft toegang tot 2 wc's.
- 7) Zijingang met 2 treden.
- 8) Zijingang met 1 trede.
- 9) Vlakke hoofdingang.

7.3.1.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

Zonder precieze gegevens over de stichting, dateert de oudste vermelding van de parochiekerk van Aalst van 1183. In de 13de eeuw, vermelding van een Onze-Lieve-Vrouwekerk, in de 14de eeuw ook toegewijd aan Sint-Martinus, mogelijk afgebrand in 1360 of verwoest in 1380. Deze romaanse of gotische kerk werd in de 15de eeuw uitgebreid met een schip of een transept en circa 1480 te klein bevonden. De bouw van de huidige kerk heeft meer dan 180 jaar in beslag genomen, dit ten gevolge van de godsdiensttroebelen en minder gunstige economische situatie van de stad vanaf de 16de eeuw. De bouw werd onvoltooid gestopt in de 17de eeuw: het schip telt slechts drie traveeën waar vermoedelijk zes traveeën en een zware westtoren waren voorzien. De ontwerper van de kerk is onbekend. Eerste vermelde bouwmeester Jan van der Wouwe. Van 1489 tot circa 1500 werken onder leiding van Herman de Waghmakere, die het koor voltooide. Van 1527 tot 1534, werken onder leiding van Laurens Keldermans. Voor de bouwgeschiedenis steunen wij op de studie van L. Robijns die de volgende bouwcampagnes onderscheidt: 1479-80, aanvang met bouw van koor en transkapellen, voltooid circa 1500. Circa 1527, aanvang bouw van transept; zuidelijke transeptarm voltooid circa 1554, portaal van noordelijke transeptarm gebouwd in 1552. Bouw van zuidelijke zijbeuk en kapellen in het derde kwart van de 16de eeuw. Stopzetting van de werken circa 1570 wegens godsdiensttroebelen. Definitieve aanbesteding ter voltooiing van de kerk in 1650: schip, noordelijke zijbeuk, -zijkapellen en -transeptarm, evenals kruisingstoren, voltooid in 1660, eveneens overkluizing van schip, transept, viering en koor. Westelijk portaal uit het tweede kwart van de 18de eeuw.

In de eerste helft van de 18de eeuw, kleine herstellingswerken, onder andere aan bedaking en oudste gedeelten van de kerk. In 1854-1867, belangrijke restauratie onder leiding van architect Joostens in de geest van neogotiek, met toevoeging van de buitengalerij en vervanging van de hoektorenbedaking van het transept door stenen kegels versierd met kruisbloemen en hogers. In 1900-1903, restauratie van het interieur onder leiding van architect J. Goethals, waarbij gewelf- en muurschilderingen te voorschijn kwamen. In 1907, bouw van een bergplaats aan noordkant, bezijden het transept. In 1947, brand met vernieling van het dak, de zuidelijke puntgevel en de gewelven van twee traveeën van de zuidelijke transeptarm; restauratie in 1947-1955, onder leiding van architect N.A. Van Malleghem. Masterplan voor restauratie met meerjarige subsidiëringsovereenkomst lopende onder leiding van Perspectiv architecten (vroeger Karel Breda architecten) sinds 2015. De restauratiewerken lopen tot 2027.

Beschrijving

De plattegrond ontvouwt een driebeukig schip van drie traveeën met zijkapellen, een ruim transept met westbeuk, uitspringend met twee traveeën. Koor met drie rechte traveeën, en zevenzijdige absidiale koorluiting; kooromgang en kapellen de twee meest westelijke transkapellen zijn vijfhoekig, de andere zeshoekig; deze laatste vormen door het weglaten van de scheidingsmuren als het ware een tweede omgang. De tweede en derde zuidelijke zijkapel geven respectievelijk toegang tot de gewezen kapittelzaal en tot de huidige winterkapel, vroegere grote sacristie. Huidige sacristie (20ste eeuw) in de zuidoostelijke oksel, bergruimte (1907) in noordoostelijke oksel van transept en koor.

Opgetrokken uit zandsteen onder meer uit de groeven van Vilvoorde, Lede, Hekelgem en Meldert. Afdekking door middel van zadeldaken (leien). Voorlopige afsluiting van de westgevel in bak- en zandsteenbouw. Centrale puntgevel geflankeerd door vernieuwde pilasters, daarvoor gebogen Lodewijk XV-portaal van 1730. Schouderboogvormige deur met kwartholle geprofileerde omlijsting, ingeschreven in een rechthoek van arduin met neuten en imposten, flankerende geblokte pilasters onder een gekorniste kroonlijst. Bekronend verhoogd fronton met aftekenende klauwstukken. Lodewijk XV-zijdeuren. Boven dit portaal twee blinde spitsboogvensters. Linker en rechter puntgevels verbonden met de lichtmuren door smalle lessenaarsdaken. In deze voorlopige bakstenen afsluitgevel zijn duidelijk de aanzetten zichtbaar voor de verdere voltooiing; de dagkanten van de onvoltooid gebleven vensters, zuilen met koolbladkapiteel en opgevulde bogen; de

zijbeukafsluitingen zijn doorbroken met een spitsboogvenster. Midden- en zijbeukgevels, geritmeerd door steunberen met versnijdingen, verlicht door grote spitsboogvensters; westbeuken van het transept onder afgesnuite zadeldaken, gemarkeerd door steunberen met dubbele versnijding en spitsboogvensters. Schip, transept en koor afgelijnd door opengewerkte balustrade met pinakels ter hoogte van de dakgoot boven de steunberen, daterend uit de tweede helft van de 19de eeuw; toen meende men de sporen van de oorspronkelijke balustrade te hebben teruggevonden. Transeptarmen geritmeerd door steunberen met vier versnijdingen, daarboven opengewerkte balustrade en spitsboogvenster. Zuidelijke transeptgevel gestut door zware steunberen uitlopend op achzijdige hoektorentjes bekroond door stenen kegel met kruisbloemen en hogels. Laatgotisch tweeledig portaal gevat in een tudorboogvormige omlijsting, geflankeerd door twee steunberen met fioelen, bekronende door elkaar gestrengelde accoladebogen. Daarboven een groot spitsboogvenster met deels geprofileerd beloop, verfraaid met bosjes loofwerk. In de vernieuwde top, drie oculi. Noordelijke transeptgevel zelfde ordonnantie als zuidelijke transeptgevel. Achzijdige opengewerkte lantaarntoren op de kruising. Basilicaal koor van drie traveeën gemarkeerd door steunberen, voorzien van spitsboogvensters. Koorhoofd met zeven transkapellen waartussen steunberen met vier versnijdingen, verder overhoekse steunberen met drie versnijdingen, spitsboogvensters. In de oksel van de zuidelijke transeptarm en het koor: vernieuwde sacristie onder zadeldak, kapittelzaal, kleine sacristie en winterkapel, samen met nagenoeg vierkant plan onder schilddak, ten oosten, geflankeerd door achzijdig traptorentje. In de oksel van de noordelijke transeptarm en het koor: eenlaagse bergruimte met voorgevel van één travee en zijgevel van drie traveeën onder schilddak.

Interieur

Schip met tweeledige opstand: zware rondzuilen op achthoekige geometrische basis met bladkapitelen onder spitsboogarcaden, een triforium met opengewerkte balustrade van zandsteen (tweede helft van de 19de eeuw), daarboven spitsboogvensters. Middenbeuk en zijbeuken, westbeuken, transeptarmen en koor met kruisribgewelven. Kruising op bundelpijlers, stervormig gewelf met centraal mangat. Transkapellen onderling verbonden door lancetbogen, ten westen met vijflobbig ribgewelf, verder zeslobbig gewelf. Sommige gewelven waren oorspronkelijk met schilderingen opgesmukt; bewaard in de middelste absidiale kapel, Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans, uit 1497; in de kapel van de Zoete Naam Jezus, waarschijnlijk enkele tijd Heilige Kruiskapel; in de omgangstravee voor deze kapel en in de kapel van de schoenmakers, vroeger toegewijd aan de Heilige Drievuldigheid. In de vroegere kapittelzaal, muurschildering uit begin 16de eeuw, het Laatste Oordeel voorstellend.

Meubilair

Hoofdaltaar, marmeren sarcofaag altaar met antependium "de Aanbidding van de Koningen" , door F.J. Janssens (Brussel), uit 1777; kapel van Heilige Cornelius en Heilige Maurus met houten altaar door J. Coopman, uit 1766, met schilderij "Marteldood van Heilige Cornelius" door J. van Cleef de jonge; altaar van Heilige Rochus, met schilderij "Sint-Rochus door Christus belast met het patroonschap over de pestlijders" door P.P. Rubens; altaar van het Heilig Kruis door C. van Mildert (Antwerpen), uit 1649- 1650, met schilderij van circa 1650 "Heilige Simon Stock, patroon der Karmelieten, ontvangt het Scapulier uit handen van Onze Lieve Vrouw" door G. De Crayer; altaar van de Zoete Naam Jezus uit de 18de eeuw, met paneel "Aanbidding van het Kind Jezus door de Herders" toegeschreven aan O. Venius. Preekstoel door Willem van Biscom (Aalst), uit 1806-1810; neogotische communiebank uit 1907; biechtstoelen uit 1739-1775. Doksaal en portaal ontworpen door broeder Alipius (Brussel) en het orgel uitgevoerd door P. Van Peteghem, 1758-1763. Doopvont uit de 16de eeuw, met koperen deksel met opschrift: Anno 1698 G.W. Belangrijke sacramentstoren door J. Du Quesnoy de oude (Brussel), uit 1604.

Inventaris

Robijns, Luc, De Sint-Martinuskerk te Aalst, Inventaris van het kunstpatrimonium van Oost-Vlaanderen, delen 14 en 15, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1980-1983.

Geen geactualiseerde inventaris.

Immaterieel erfgoed

- Patroonfeest Sint-Barbara (patroonheilige brandweer)
- Patroonfeest Sint-Catharina (patroonheilige rederijderskamer Catharinisten)
- Pelgrimstocht naar Santiago de Compostella (Sint-Jacobskapel)
- Patroonsfeest Sint-Maarten met lichtjesstoet
- Sint-Martensjaarmarkt
- Christus Koning (Chiro)
- Te Deum
- Oud-strijdersviering
- Herdenking Priester Daens.

b) Bouwfysische toestand

Gehele object

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig
toegankelijkheid		goed

De kerk heeft verscheidene restauratiefases doorlopen en is algemeen in goede toestand. Momenteel zijn nog delen in restauratie.

Het is wel noodzakelijk periodiek onderhoud te blijven uitvoeren en gevolg te geven aan de aanbevelingen. De toegankelijkheid van de daken, de zolders en het interieur zijn algemeen goed.

Dak

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

De dakbedekkingen en aansluitingen zijn algemeen goed. De dakbedekking heeft plaatselijk nood aan onderhoud/herstel.

Dakwaterafvoer

toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

De goten zijn algemeen in goede toestand. Er komen enkele gebreken voor die aanleiding kunnen geven tot waterinfiltratie. Herstel is nodig. Het is noodzakelijk de goten regelmatig te reinigen.

Kapconstructie en zolder

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

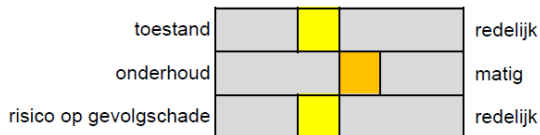
De kapconstructies zijn algemeen goed. Het is noodzakelijk de aantastingen in de kapconstructies op te volgen.

Draagstructuur en overspanning

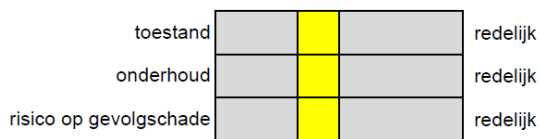
Het buitenwerk is algemeen in goede staat.

Schrijnwerk en beglazing

Aan de deurtjes in de traptorentjes is op plaatsen herstel nodig. Het is noodzakelijk de afwerkklagen van het buitenschrijnwerk in orde te brengen/houden. De beglazing is algemeen in goede toestand.

Afwerking en inrichting

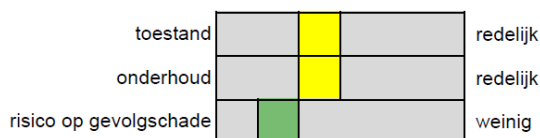
Het is noodzakelijk de afwerkklagen op houten en ijzeren elementen bij de inrichting regelmatig te onderhouden.

Technische installatie

De klokmechanismen vertonen wat roest maar voor het overige stelden we geen meldenswaardige zaken vast. Regelmatig onderhoud en controle is noodzakelijk.

Site en omgeving

Het hekwerk rond de kerk heeft nood aan onderhoud.

7.3.1.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in woongebied met een culturele, historische en/of esthetische waarde (gewestplan).

De kerk ligt op een centrale locatie in het centrum van de stad, meer bepaald aan het Priester Daensplein. Ze staat in een directe, visuele relatie met de Grote Markt via de Kerkstraat. Aan de koorzijde is er een soortgelijke ruimtelijke interactie met 't Gasthuys – Stedelijk Museum Aalst, waarachter ooit de oude Dender liep (gedempt in 1962, nu Burchtstraat). De kerk vormt bovendien het eindpunt van de zichtas vanuit de Pontstraat.

Het karakter van het plein wordt bepaald door de aanwezigheid en positie van de kerk. De vormgeving van het openbaar domein is gericht op doorgaand autoverkeer. De parkeergelegenheid op straat is beperkt. Er zijn fietsenstallingen geplaatst ter hoogte van Sint Martensplein 3-4 maar deze bedienen voornamelijk de naastgelegen school.

In de nabijheid van de kerk ligt DvM Basis (Sint Martensplein 2a), parochiesecretariaat 'De Mantel van Sint-Maarten' (Sint Martensplein 4), de pastorie (Sint Martensplein 5, beschermd monument), de dekenij (Sint Martensplein 8, beschermd monument), DvM Humaniora (Onderwijsstraat 2), DvM htb (Onderwijsstraat 5), 't Gasthuys – Stedelijk Museum Aalst (Oude Vismarkt 13, beschermd monument en beschermd stadsgezicht), Sint-Jozefscollege Aalst Humaniora (Pontstraat 7, beschermd monument) en Sint-Jozefscollege Aalst Basisschool Pontstraat (Pontstraat 20).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 31, 80, 87, 213, 312, 313, 802, 803 en 804. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijnen ligt op 5 minuutjes afstand te voet van de kerk (halte 'Aalst Oude Vismarkt' ter hoogte van de Burchtstraat).

De kerk heeft een algemene aanstraling maar deze is intussen verouderd. Een nieuw lichtontwerp is opgemaakt maar budgettair nog niet voorzien.

7.3.1.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk is het hele jaar door dagelijks geopend van 09.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 17.00 uur.

Elke zondag om 09.30 uur vindt een eucharistieviering plaats. Daarnaast is de kerk lid van 'Open Kerken' en wordt ze regelmatig gebruikt voor uitvaarten en huwelijken. Ook de omliggende scholen houden er hun schoolvieringen.

Afhankelijk van de vraag biedt de kerk een constant aanbod aan niet-liturgische activiteiten. Voor de restauratiewerken lag de focus vooral op concerten. Daarnaast vinden er regelmatig vieringen plaats op verzoek van Aalsterse verenigingen en scholen.

De lopende restauratie vormt de afgelopen jaren een uitdaging voor de organisatie van culturele evenementen. Toch blijft de kerk, ook tijdens de werken, een belangrijke toeristische trekpleister.

De samenwerking met de toeristische dienst van de stad verloopt uitstekend. Gidsen bezoeken het gebouw regelmatig en krijgen toegang tot de oude kapittelzaal en de weekkapel in de sacristie.

Statistieken 2024								
dopen	1ste Com	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart	Aanw okt	Aanw Kerst	Catech	Vrijwillig
49	40	39	2	20	110	454	13	81

7.3.2. Sint-Anna Aalst

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.2.1. Identificatie

Naam : Sint-Annakerk

Geografische ligging

- Oude Gentbaan 45, 9300 Aalst
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 2 AFD, sectie C, nr. 527Y

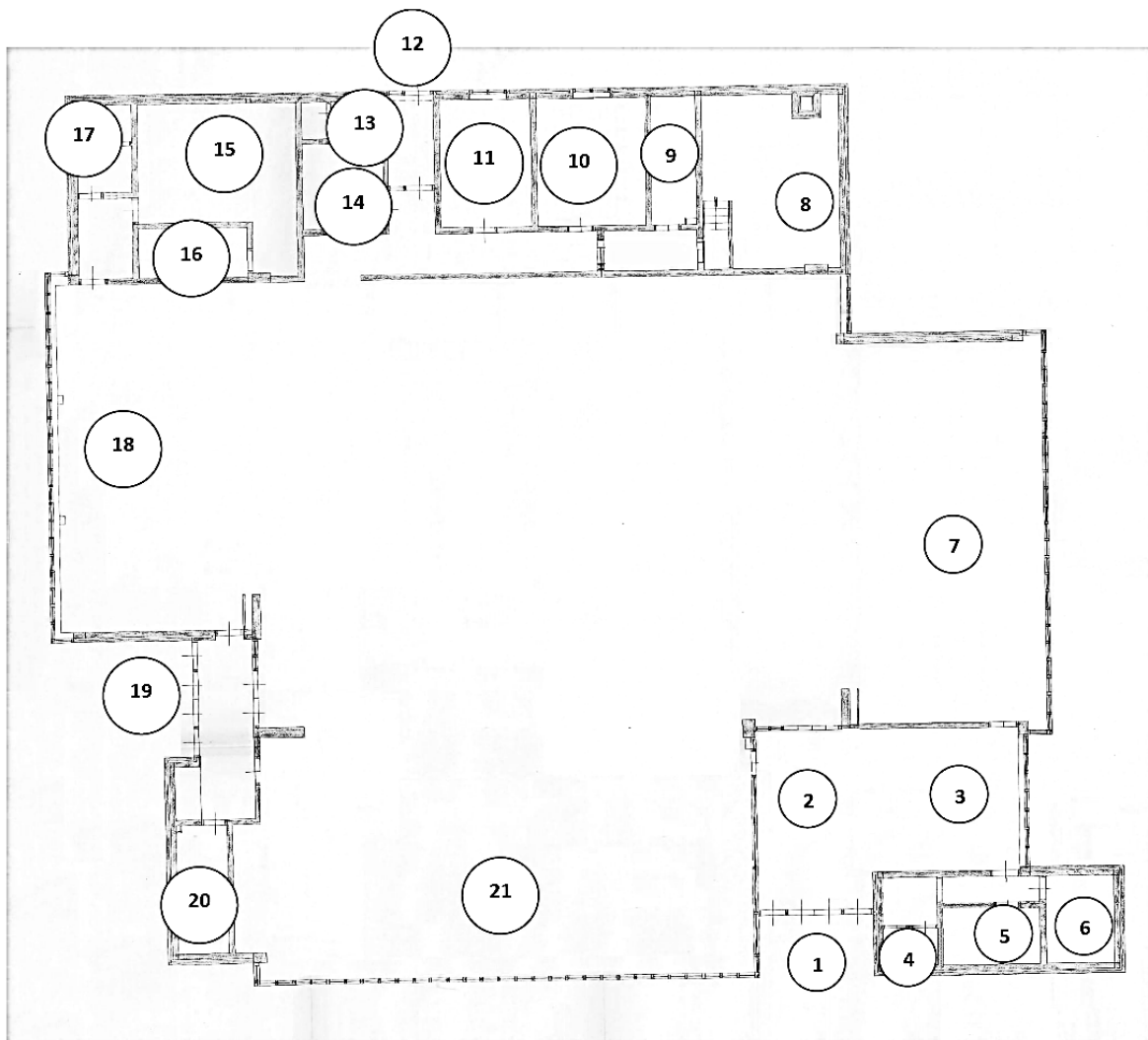
Plaats in de kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Martinusparochie

Eigenaar : Kerkfabriek Sint-Anna

- Bescherming(en)/vastgesteld:
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Sint-Anna (ID 128023)

7.3.2.2. Plan Kerk

- 1) Hoofdingang (aan de Oude Gentbaan) met hellend vlak.
- 2) Inkomhal.
- 3) Ruimte in gebruik als rouwkapel (afgescheiden met een gordijn).
- 4) Sanitair blok (met 2 wc's en een wasbak).
- 5) Ruimte voor de warmwaterbatterij.
- 6) Opbergruimte.
- 7) Gedeelte van de gebedsruimte dat kon afgesloten worden met een harmonicadeur.
- 8) Stookplaats.
- 9) Opbergruimte.
- 10) Sacristie.
- 11) Kleine vergaderruimte.
- 12) Buitendeur met 4 treden (welke richting de pastorie leidt).
- 13) Wc.
- 14) Doorgang.
- 15) Grote vergaderruimte.
- 16) Stookplaats voor de winterkapel.
- 17) Sanitair blok met 2 wc's en wasbak.

- 18) Winterkapel: De ruimte kan afgesloten worden van de algemene gebedsruimte met een harmonicadeur. Ze heeft een aparte verwarming (warme luchtverwarming op aardgas) en omvat 100 zitplaatsen. Ze is bereikbaar via een zijdeur naast de hoofdingang (aan de Boudewijnlaan).
- 19) (Tweede) hoofdingang (aan de Boudewijnlaan) met 1 kleine trede.
- 20) Bergruimte.
- 21) Gedeelte van de gebedsruimte dat kon afgesloten worden met een harmonicadeur.

7.3.2.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek en beschrijving

Modernistische kerk, spel van rechthoekige volumes onder plat dak, van 1970, naar ontwerp van architect Paul Felix in samenwerking met architecten Moens en Denekens.

Inventaris

Digitaal beschikbaar via

[https://www.erfgoedplus.be/details/41002A01.priref.710064429?categorie=vrij&zoekterm=aalst&filters=1&location=Oost-Vlaanderen%20\(Provincie\)&location=Aalst%20\(Gemeente\)&page-size=160&location=Aalst%20\(Deelgemeente\)&location=Boudewijnlaan%20\(Aalst\)&pos=1](https://www.erfgoedplus.be/details/41002A01.priref.710064429?categorie=vrij&zoekterm=aalst&filters=1&location=Oost-Vlaanderen%20(Provincie)&location=Aalst%20(Gemeente)&page-size=160&location=Aalst%20(Deelgemeente)&location=Boudewijnlaan%20(Aalst)&pos=1)

b) Bouwfysische toestand

Gehele object

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig
toegankelijkheid		goed

Het gebouw is algemeen in goede staat. Plaatselijk dringt zich onderhoud of klein herstel op. De daken zijn toegankelijk met een ladder.

Dak

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

De dakbedekking is algemeen nog in redelijke staat. Ter hoogte van de afvoerpunten en bij de aansluitingen is herstel/vernieuwing nodig.

Dakwaterafvoer

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		aanzienlijk

De afvoerpijpen in vezelcement (asbest) worden best vervangen. Het is nodig de afvoerpunten jaarlijks te reinigen.

Draagstructuur en overspanning

toestand		redelijk
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

Het buitenwerk is algemeen goed. Plaatselijk komt wat voegwerk los of is dit weg maar dit heeft geen verdere gevolgen. Het beton vertoont plaatselijk (beperkte) schade. Op termijn is herstel wel nodig.

Schrijnwerk en beglazing

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

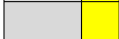

Het schrijnwerk en de beglazing zijn goed. Het is nodig de afwerkklagen van het houten schrijnwerk in goede staat te houden.

Afwerking en inrichting

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

De binneninrichting is algemeen goed. Het is nodig de wandtegels van het sanitaire gedeelte plaatselijk te herstellen.

Technische installatie

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

Het is nodig de klok regelmatig te onderhouden.

7.3.2.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen (gewestplan).

De kerk ligt aan de noordwestelijke rand van het centrum van Aalst, nabij de drukke ringweg R41. De kerk staat op de hoek van de Oude Gentbaan en de Boudewijnlaan. Ze is beeldbepalend voor de omgeving, gelet op haar vrijstaande ligging langs de ringweg en op haar kenmerkende vormgeving. Binnen de wijk Sint-Anna is ze eerder decentraal gelegen.

In de nabijheid van de kerk ligt de pastorie (Boudewijnlaan 1), de Sint-Annazaal (Roklijf 2) met voorliggende autoparking (aantal plaatsen?), de Sint-Annakring (Roklijf 4), de Vrije Basisschool Raffelgem SMI (Raffelgemstraat 8) en de Vrije Basisschool Sint-Anna SMI (Spaarzaamheidstraat 29A).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijn 1. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijn ligt pal naast de kerk (halte 'Aalst Van Der Guchtlaan') op de Boudewijnlaan.

De kerk heeft geen aanstraling.

7.3.2.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Elke zondag om 11.00 uur vindt er in de kerk een eucharistieviering plaats.

De kerk staat open voor niet-liturgische activiteiten, op voorwaarde dat ze haalbaar zijn en bij voorkeur een goed doel ondersteunen. Lezingen, voordrachten, tentoonstellingen, theater en concerten behoren tot de mogelijkheden.

Kunstenaars kunnen de gelegenheid krijgen om werken aan de muren tentoon te stellen en te verkopen. Daarnaast vinden er kerstconcerten en liturgische momenten plaats voor andere geloofsgemeenschappen.

- Jaarlijks - Poëtisch-Muzikaal Daensmoment
- 8 - 10 december 2023 - Orkest: Dirk Bauters, Vanessa Chinitor en Günther Neefs
- 28 nov 2021 - Lezing: Dwars door Peru

Statistieken 2024								
dopen	1ste Com	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart	Aanw okt	Aanw Kerst	Catech	Vrijwillig
21	12	10		16	114	131	3	146

7.3.3. Sint-Antonius van Padua Aalst

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.3.1. Identificatie

Naam: Sint-Antonius van Paduakerk

Geografische ligging

- Capucienenlaan 95B, 9300 Aalst
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 1ste afdeling, sectie B, nr. 207 X9

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Gent
- Dekenaat of Regio : Aalst
- Parochie : Sint-Martinusparochie

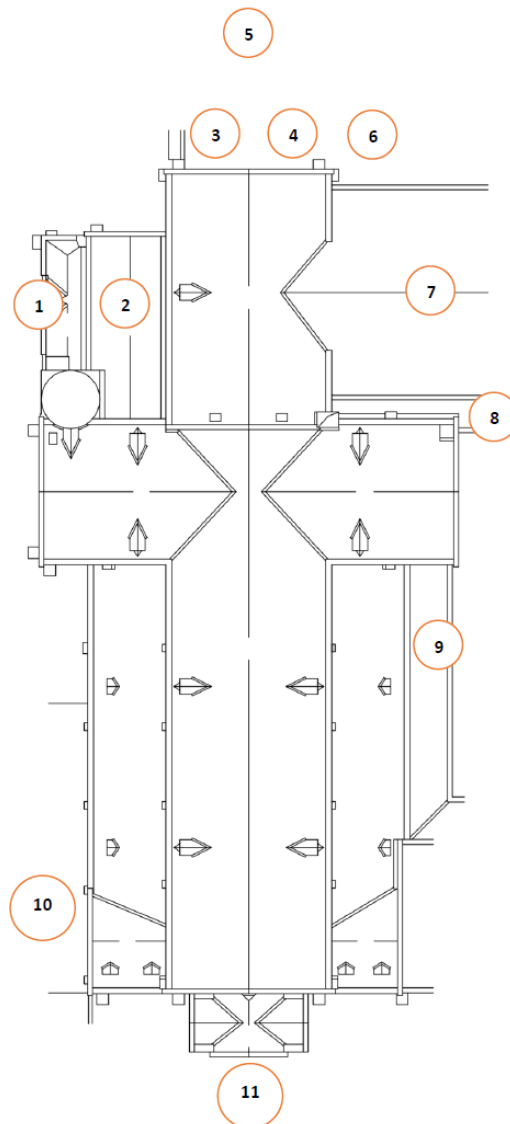
Eigenaar

- Vlaamse Capucijnen (verpachter)
- VZW parochiale werken Sint-Antonius van Padua te Aalst (erfpachter) tot 2048

Beschermingen/vastgesteld:

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed : Capucienenklooster (ID 127818)

7.3.3.2. Plan Kerk

- 1) Twee kleine opbergruimtes, bereikbaar via de Onze-Lieve-Vrouwkapel.
- 2) De Onze-Lieve-Vrouwkapel: De ruimte is met glazen deuren van het koor afgescheiden. Ze heeft een aparte elektrische verwarming. De capaciteit omvat 22 zitplaatsen.
- 3) Grote bergplaats, bereikbaar via de linkerdeur achteraan het koor.
- 4) De sacristie: Heeft een aparte verwarming met radiatoren op stookolie en is bereikbaar via de rechterdeur achteraan het koor. Ze geeft op haar beurt via een doorgang toegang tot de hal en de winterkapel.
- 5) De hal: In gebruik voor catechese, vergaderingen, sporadische repetities en kleine recepties. Heeft een aparte verwarming met radiatoren op stookolie. Heeft een buitendeur.
- 6) De sacristie geeft via een zijdeur toegang tot een gangpad dat toegang geeft tot de aanpalende lagere school en de winterkapel.
- 7) De winterkapel: Heeft een aparte verwarming met radiatoren op stookolie. De capaciteit omvat 120 zitplaatsen. Ze heeft geen buitendeur.
- 8) Gangpad: Is toegankelijk via drie zijdeuren (rechts van het koor, in het transept en in de zijbeuk) en geeft toegang tot de winterkapel.
- 9) Gangpad.
- 10) De kerk geeft via een kleine doorgang toegang tot de aanpalende pastorie.
- 11) Vlakke hoofdingang. Links in het inkomportaal bevindt zich een wc.

7.3.3.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek en beschrijving

Neogotische driebeukige kerk met transept in baksteenbouw, ontworpen door Jules Goethals. Gebouwd in 1908-1909. De kerk maakt deel uit van het kloostercomplex. De kerk was aanvankelijk een kloosterkerk maar is sinds 1968 een parochiekerk geworden. De paters verlieten het complex in 2009.

Interieur

- schilderijen van Sint-Antonius, Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Franciscus
- kruisweg

Inventaris

Inventaris nog op te maken.

b) Bouwfysische toestand

Gehele object

toestand		goed
onderhoud		uitstekend
risko op gevolgschade		weinig
toegankelijkheid		goed

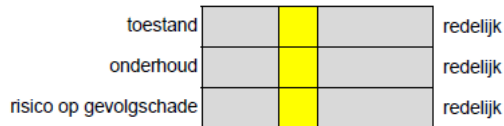
Sinds de vorige inspectie werden meerdere werken uitgevoerd. De kerk krijgt regelmatig onderhoud en door de jaren heen werd steeds gevolg geven aan meerdere aanbevelingen. Sinds de vorige inspectie werden genormeerde ladderhaken geplaatst waardoor de goten veilig toegankelijk zijn. De loopbruggen vertonen schade die moet verholpen worden.

Dak

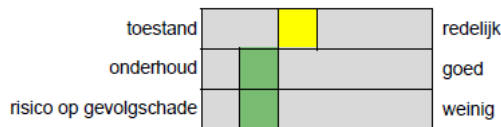
De leien vertonen normale verwerking en ter hoogte van de aansluitingen komen wat gebreken voor. De leien kregen grondig onderhoud.

Dakwaterafvoer

Verspreid komen voorlopige herstellingen aan de naden voor. Duurzaam herstellen is raadzaam. Het koper is nog goed. Plaatselijk is wat schade aan de afkastingen merkbaar. Het is nodig het schilderwerk in goede staat te houden.

Kapconstructie en zolder

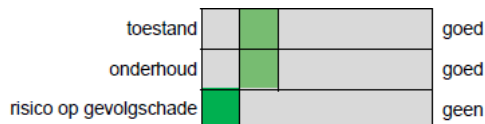
De kapconstructies zijn algemeen goed. Het is nodig de (oude) insectenaantastingen te blijven opvolgen.

Draagstructuur en overspanning

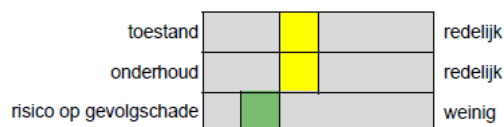
Het buitenwerk is algemeen in goede staat. Plaatselijk zijn oude zettingsbarstjes merkbaar en opvolgen is raadzaam.

Schrijnwerk en beglazing

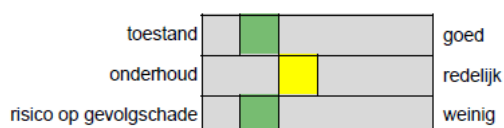
De deuren aan de inkom werden sinds de vorige inspectie hersteld. Het is nodig de afwerkklagen in goede staat te houden.

Afwerking en inrichting

De binnenafwerking is wat bevuild en plaatselijk is schade merkbaar door oude lekkage. Op termijn opfrissen is raadzaam.

Technische installatie

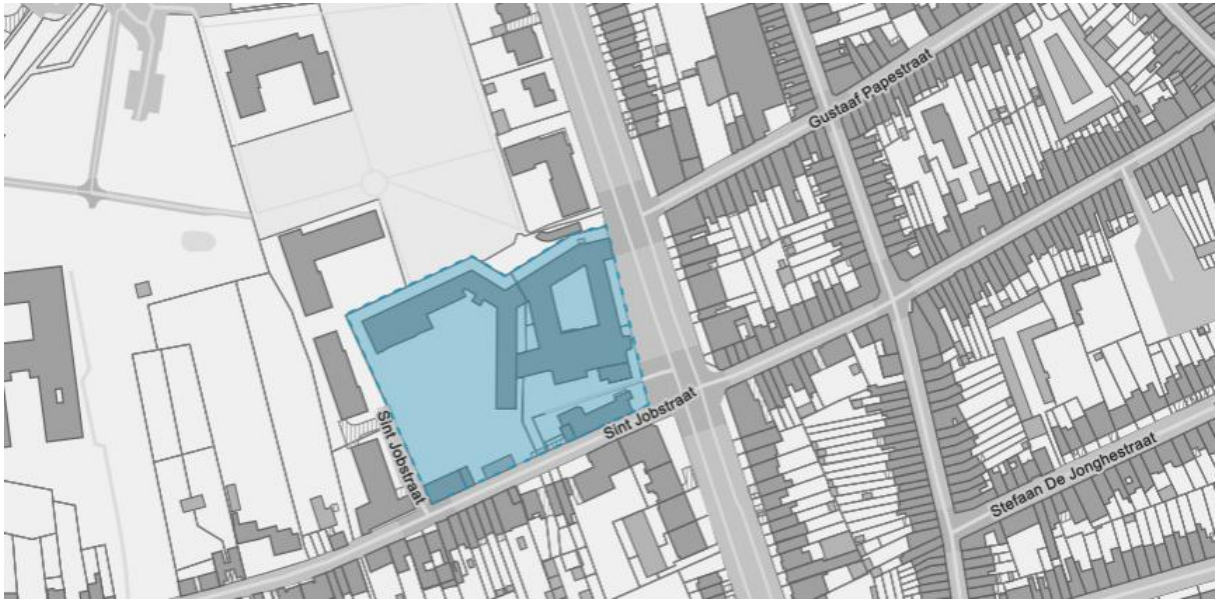
Het is raadzaam de ijzeren onderdelen van de klokken te behandelen tegen roest.

Site en omgeving

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

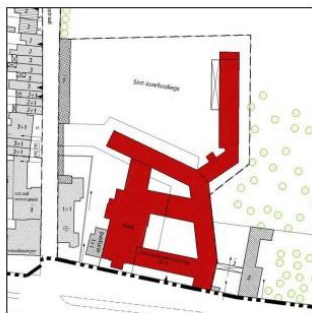
Het is nodig de begroeiingen tegen de kerk regelmatig te snoeien.

7.3.3.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen (gewestplan). In het gemeentelijk RUP 'Parkgebied met grootschalige functies – Aalst-West' staat de kerk op het grafische plan gemarkeerd als een waardevol gebouw binnen de zone 'centrumfuncties en gemeenschapsvoorzieningen'. In de verordenende voorschriften over de bebouwing in deze zone staat het volgende te lezen (art. 2.8.2.1):

- *De gebouwen van het vroegere Capucijnenklooster vormen een cultuurhistorisch en architecturaal waardevol gebouwencomplex, dat in zijn totaliteit moet behouden blijven. De site van het vroegere Capucijnenklooster is opgenomen in de stedelijke inventaris van cultuurbezit. Verbouwingen en herbestemmingen van de bestaande gebouwen moeten rekening houden met de culturele, historische en/of esthetische waarde ervan.*

Figuur 4. Aanduiding (in het rood) van de waardevolle gebouwen van het vroegere Capucijnenklooster

- *Niet-waardevolle gebouwen of latere toevoegingen aan het klooster kunnen herbouwd worden zonder volumetoename. De inpassing van het herbouwde volume houdt rekening met de culturele, historische en/of esthetische waarde van de site.*

- *Technische installaties die opgelegd worden vanuit sectorale of aanverwante wetgeving (bv. brandveiligheid, ...) kunnen voorzien worden. Aan de bestaande gebouwen is een volume-uitbreiding van maximaal 10% toegelaten in functie van de technische uitrusting en van het functioneren van het gebouw.*

De kerk ligt aan de westelijke rand van het centrum van Aalst, nabij de drukke N9. De kerk staat op de hoek van de Capucienenlaan en de Sint Jobstraat en maakt deel uit van het voormalige Capucienenklooster. In 1968 werd de kloosterkerk tot parochiekerk verheven voor de Sint-Antoniusparochie. De kloostergebouwen zijn nu in gebruik als lagere school van het Sint-Jozefscollege en als kantoren. Rondom de kloostergebouwen werden meergezinswoningen opgetrokken.

In de nabijheid van de kerk ligt het Parochiecentrum 't Capucientje met feest- en vergaderzaal (Capucienenlaan 99), WZC Sint-Job (Sint Jobstraat 197), Odisee Hogeschool – Campus Aalst (Kwalestraat 154) en de begraafplaats Aalst (Kerkhoflaan).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 80, 87, 802, 803 en 804). De dichtstbijzijnde halte van deze buslijnen ligt in de Sint Jobstraat (halte 'Aalst Capucienenlaan')

De kerk heeft geen aanstraling.

7.3.3.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Elke zaterdag om 17.00 uur en elke zondag om 19.30 uur vindt een eucharistieviering plaats.

Door de nabijheid van de begraafplaats worden in de kerk regelmatig uitvaartplechtigheden gehouden.

Niet-liturgische activiteiten beperken zich voornamelijk tot concerten, met een breed repertoire. Jaarlijks organiseert het Oost-Vlaamse Kamerorkest er een kerstconcert. Theateropvoeringen zijn minder geschikt door het grote aantal misvieringen.

In het verleden vonden er tentoonstellingen plaats in de winterkapel. Daarnaast maakt het nabijgelegen Sint-Jozefscollege vaak gebruik van de kerk voor diverse activiteiten.

Activiteiten:

- Vr 23 sep 2022 - za 1 okt 2022 – Concert: PUUR! Cantate Domino

Statistieken 2024								
dopen	1ste Com	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart	Aanw okt	Aanw Kerst	Catech	Vrijwillig
9	73	41	1	36	95	70	3	30

7.3.4. Sint-Martinuskerk Gijzegem

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.4.1. Identificatie

Naam: Sint-Martinuskerk

Geografische ligging

- Gijzegem-Dorp 20, 9310 Gijzegem
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 6 AFD/Gijzegem, sectie A, nr. 220A

Plaats in de kerkelijke structuur

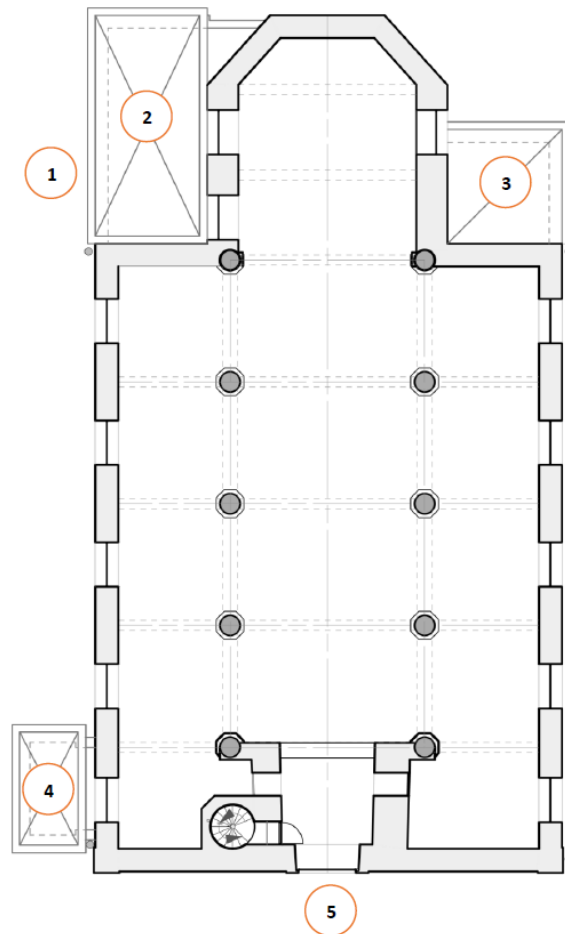
- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Martinusparochie

Eigenaar : Kerkfabriek Sint-Martinus Gijzegem

Bescherming(en)/vastgesteld:

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Sint-Martinus (ID 127858)
- Beschermd onroerend erfgoed: Parochiekerk Sint-Martinus: orgel (Monument) (ID 8417)

7.3 4.2. Plan Kerk

- 1) Buitendeur met 3 treden die toegang geeft tot de bergplaats. De bergplaats geeft op zijn beurt toegang tot het koor. Bij orgelconcerten worden de stoelen naar het orgel gedraaid en kunnen laattijdige bezoekers via deze zijingang alsnog de kerk betreden zonder het concert te verstoren.
- 2) Bergplaats: Heeft een wc en een afgezonderde stookplaats. Heeft een buitendeur met 3 treden.
- 3) Sacristie: In gebruik als sacristie. Heeft een aparte verwarming met een elektrische radiator (elektrische weerstand, gestuurd door thermostaat). Heeft geen buitendeur.
- 4) Doopkapel: In gebruik als bergruimte. Heeft volgens de kerkfabriek potentieel als nieuw sanitair blok naar de toekomst toe.
- 5) Hoofdingang met hellend vlak.

7.3.4.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

Classicistische pseudobasilicale kerk gelegen op een hoogte, middenin ommuurd tuintje met Vrijheidsboom van 1919, ter plaatse van het oorspronkelijk kerkhof. Gietijzeren hek met postamenten van hardsteen voor de westgevel. De oude kerk, vermeld in de 14de eeuw, werd gesloopt in 1771. Huidige kerk naar ontwerp van Philippus Gobert, augustijnernonnik te Gent, 1772 gedateerd op een gevelsteen in de westgevel rechts.

Beschrijving

De plattegrond ontvouwt: een driebeukig schip van vijf traveeën en een driezijdig gesloten koor van twee rechte traveeën, ten zuiden sacristie van 1774, noordgevel met doopkapel en bergplaats van 1933 naar ontwerp van architect Henri Valcke. Baksteenbouw met gebruik van zandsteen voor plint en hoekstenen;

westgevel en toren in zandsteenbouw (Lediaanse steen) met verwerking van arduin. Schip en koor in bak- en zandsteenbouw onder zadeldaken (leien), ten zuiden sacristie onder afgesnuit zadeldak der schilddak (leien). Classicistisch getinte westelijke puntgevel geflankeerd door geblokte hoekpilasters en belijnd door de hierop rustende waterlijst die om het centraal rondboogvenster loopt en op de uiteinden wordt gemarkeerd door classicistische siervazen. Afgetekende geveltop bekroond door middel van een achtzijdige toren met rondboogvormige galmgaten en leien peerspits met barokke reminiscenties. Voorts strakke gevelcompositie gemarkeerd door schouderboogdeur in een zware omlijsting van arduin met bekronende driuplijst; casementen op de stijlen en versiering van de zwikken. Aan weerszij en daarboven, rondboognissen in arduin, ingeschreven in rechthoekige met imposten en trapezoidale sleutel, bekronende driuplijst, gedateerd in de zwikken: AN/ NO 17/ 72. Oculus in hardstenen omlijsting in de top. Noordelijke en zuidelijke zijbeuk en koor, zijn geritmeerd door segmentboogvensters, gevat in omlijstingen van arduin; doorlopende onder- en bovendorpels. Blinde koorsluiting. Middenbeuk geritmeerd door rondboogarcaden op Toscaanse zuilen; schip en zijbeuken overdekt door middel van Boheemse kappen tussen gordelbogen op rocococonsoles. Schildering en marmering van het interieur, 1785.

Meubilair

- Marmeren hoogaltaar uit de Jezuitenkerk van Gent, 1623, oorspronkelijk met schilderij van Rubens, "de Marteldood van de Heilige Livinus", dat zich nu in Brussel bevindt.
- Marmeren zijaltaren (1773), met houten bekroning (1774) met schilderijen van Guillaume Herreyns (Mechelen), namelijk "de Hemelvaart van Maria" (1774) en "Sint-Rochus en de Pestlijders" (1783);
- communiebank (1773);
- biechtstoelen (1774);
- preekstoel, 1779, uit atelier van Reraux (Dendermonde) met marmeren bas-reliëf, 1780;
- doopvont, 1862, door steenhouwer Van Assche (Dendermonde);
- koorgestoelte, 1869, door Dumon (Brugge).
- Orgel, 1776, door Van Peteghem.
- Kruisweg, 1871, door Anseele (Gent).

Inventaris

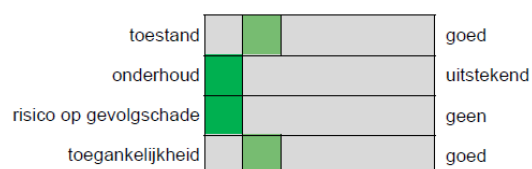
Inventaris digitaal beschikbaar via [Collecties](#), nog niet op erfgoedplus.

Immaterieel erfgoed

Belleman op dorpel van de kerk naar aanleiding van de kermis.

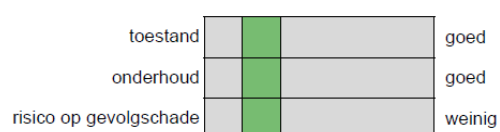
b) Bouwfysische toestand

Gehele object

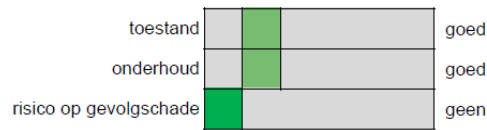
De kerk krijgt regelmatig onderhoud en recent werden herstelwerken aan de open lantaarn uitgevoerd. De toegankelijkheid van de daken is algemeen goed. Bij de zolders kunnen verbeteringen gebeuren.

Dak

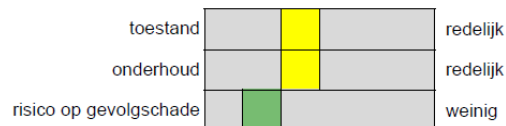
De dakbedekkingen zijn algemeen goed. Plaatselijk komen gebreken voor die best worden verholpen.

Dakwaterafvoer

De goten en afvoeren zijn algemeen in goede staat. Het is noodzakelijk de goten regelmatig te reinigen.

Kapconstructie en zolder

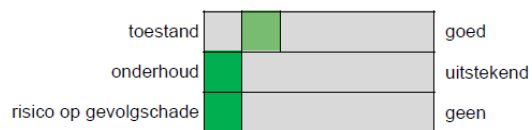
De kapconstructies zijn algemeen in redelijke staat. Het is nodig de verzwakte verbindingen in de zijbeuken degelijk te stabiliseren.

Draagstructuur en overspanning

Het buitenwerk is algemeen goed. Plaatselijk komen enkele gebreken voor die best worden verholpen.

Schrijnwerk en beglazing

Het schrijnwerk is algemeen goed. De afwerkklagen werden opgefrist.

Afwerking en inrichting

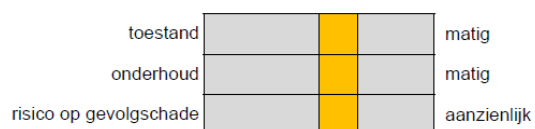
De nis achter het altaar vertoont aantasting door houtborende insecten.

Technische installatie

We stelden geen meldenswaardige zaken vast.

Site en omgeving

Het is best het pad achteraan de kerk te vernieuwen. De site/graftekens werd niet opgenomen in deze inspectie. Een afzonderlijke/gedetailleerde inspectie is aangeraden. Dit kan gebeuren na aanvraag.

7.3.4.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in woongebied (gewestplan).

De kerk ligt, enigszins verheven, in het centrum van Gijzegem. In het verlengde van het toegangsportaal ligt een geasfalteerd plein dat deel uitmaakt van de Neerhoflaan. Deze laan verbindt de kerk recht op recht met het voormalige kasteel van Gijzegem. Aan de achterzijde van de kerk loopt de doorgangsweg 'Vereeckenstraat' richting Denderland. De kerk wordt omringd door een vergroend oud kerkhof dat aan de lageregelegen Vereeckenstraat is afgelijnd door een bakstenen kerkhofmuur. Het oude kerkhof is grotendeels geruimd, rond de kerk staan wel nog enkele graftekens. De vredeslinde die in 1919 werd geplant is afgebroken en verwijderd, maar er is in de onmiddellijke nabijheid een nieuwe linde aangeplant.

De parking voor de kerk telt 16 autoparkeerplaatsen.

In de nabijheid van de kerk ligt de pastorie (Vereeckenstraat 46-46A, beschermd monument) in gebruik als woning, het voormalige gemeentehuis Gijzegem (Gijzegem-Dorp 16), het Sint-Vincentiusinstituut/SVI (Pachthofstraat 3), WZC Aqua Vitae (Pachthofstraat 1), de Vrije Basisschool Sint-Vincentius Gijzegem (Kruisstraat 2), de Freinetschool De Speelplaneet (Meersstraat 10) en de begraafplaats Gijzegem (Meersstraat).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijn 57. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijn ligt op 200 meter afstand van de kerk (halte 'Gijzegem-Dorp', ter hoogte van Vereeckenstraat).

De voorgevel van de kerk heeft een algemene aanstraling.

7.3.4.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Er vinden geen weekendvieringen meer plaats in deze kerk.

De klemtoon ligt op concerten en optredens. Een speciaal opgerichte vereniging ("De Vrienden van het Orgel van Gijzegem") organiseert jaarlijks een orgelconcert en een klassiek concert. Hierbij wordt samengewerkt met Davidsfonds Gijzegem en Sint-Martinuskoor Gijzegem. Het voornoemde koor repeteert sporadisch (bij overbezetting van de parochiezaal) in de kerk. Het historische Van Peteghem-orgel staat ter beschikking voor leerling-organisten van de muziekacademies van Aalst, Dendermonde, Lebbeke en Lede.

- 16 februari 2025 – Orgelconcert: Peter Thomas
- 16 november 2024 – Concert: INCENSUM
- 14 januari 2024 – Concert: Sint-Martinuskoor van Gijzegem
- 14 mei 2023 – Concert: Bachplus

- 10 september 2023 – Aperitiefconcert: Vrienden van het Orgel van Gijzegem, strijkkwintet “Les Mères Sauvages”

Statistieken 2024								
dopen	1ste Com	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart	Aanw okt	Aanw Kerst	Catech	Vrijwillig
12	20	22	1	3	0	0	2	3

7.3.5. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Hofstade

7.3.5.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk

Geografische ligging:

- Hofstade-Dorp 10, 9310 Hofstade
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 5 AFD/Hofstade, sectie B, nr. 428

Plaats in de kerkelijke structuur

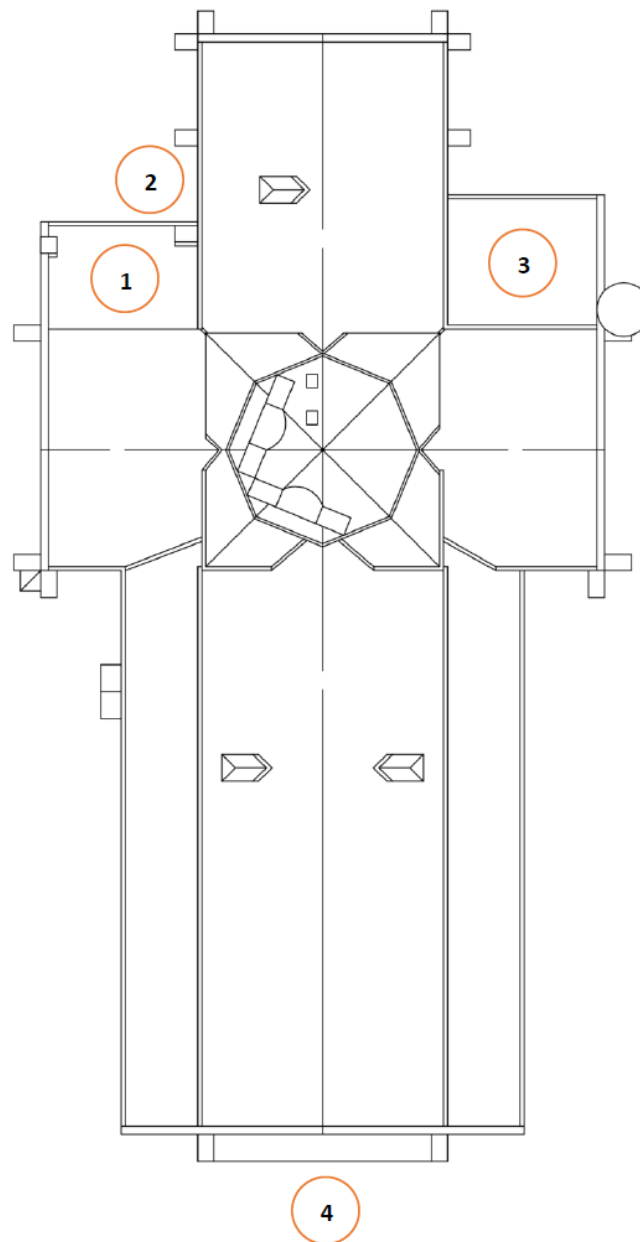
- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Martinusparochie

Eigenaar : Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Hofstade

Beschermingen/vastgesteld

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart met kerkhof (ID 127891)
- Beschermd onroerend erfgoed: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart met kerkhofmuur (Monument) (ID 8338)

7.3.5.2. Plan Kerk

- 1) Sacristie: In gebruik als stookruimte en wc. Heeft een buitendeur met 1 trede.
- 2) Buitendeur met 1 trede die toegang geeft tot de stookruimte.
- 3) Sacristie: In gebruik als sacristie. Wordt verwarmd met een luchtrooster aangesloten op de algemene warme luchtinstallatie. Heeft geen buitendeur.
- 4) Hoofdingang met 2 treden (en een trapje met 5 treden voor het portaal). Wordt in de nabije toekomst voorzien van een hellend vlak.

7.3.5.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

Op een lichte hoogte gelegen in het dorpscentrum en beschaduwd door een linde en taxusboompjes. Omringd door een zandstenen muur, heropgebouwd in 1858 met geblokte neoclassicistische stijlen met siervaas bij de

westelijke ingang, waarvan één gedateerd 1775 gewijzigd tot 1875; gelijksoortige hekpijlers ten noordoosten, ANNO 17(55?).

Beschrijving

De plattegrond ontplooit een schip en twee zijbeuken van vijf traveeën, een kruisingstoren, twee transeptarmen van één travee met vlakke sluiting, een koor van twee en één blinde travee met vlakke sluiting en een sacristie van één travee tegen elke transeptarm. Gotische kerk met 18de- en 19de-eeuwse aanpassingen; volledig hersteld in 1875 naar ontwerp van architect A. Van Assche. Zandsteenbouw met verscheidene parementen onder leien bedaking. Westgevel: neogotische puntgevel (19de eeuw) met aandak en schouderstukken; hergebruikte gotische deuromlijsting (15de eeuw) en erboven een groot spitsboogvenster, geflankeerd door steunberen en lancetvensters. Zijbeuken onder lessenaarsdaken (voor 1875 met middenbeuk onder één bedaking); vier oostelijke traveeën van 1749, behalve onderste gedeelte noordelijke langmuur (14de eeuw) en twee westelijke traveeën uit de 15de eeuw; steekboogvensters onder geprofileerde druiplijsten. Sterk uitspringende transeptarmen onder steile zadeldaken met aandaken en schouderstukken. Noordelijke kruisarm uit de 14de eeuw, met dubbele hoeksteunberen (zandsteen) en groot spitsboogvenster. Zuidelijke kruisarm uit de 14de eeuw. Westelijke muur later met baksteen bijgewerkt; gedrukt spitsboogvenster tussen steunberen. Op de zuidoostelijke hoek: traptoren van circa 1890. Later ingebouwde, onafgewerkte achthoekige bakstenen toren op vierkante onderbouw (16de eeuw); spil en houten met leien beklede klokkenkamer (1777); uurwerken bovenaan gedateerd 1770. Koor onder steil zadeldak (14de eeuw). Zijgevels met lancetvensters tussen tweevoudig versneden steunberen. Oostelijke puntgevel met aandak op schouderstukken en groot spitsboogvenster tussen drievoudig versneden steunberen. Zand- en bakstenen noordelijke en zuidelijke sacristieën uit de 18de eeuw. Noordelijke sacristie tegen transeptarm onder aansluitend lessenaarsdak; steekboogvenster met druiplijst en een steekboogvormige deur in een zandstenen omlijsting (bakstenen parement ten oosten). Zuidelijke sacristie met steekboogvenster met druiplijst onder mank dak. Rondbogen op zeilen met achtkantige sokkel en vierkant dekblad. Toren op eenvoudige, later ingebouwde kruisingspijlers (16de eeuw); jaartal 1749 op noordwand van kruising. Overdekking door middel van kruisribgewelf (met stuc) voor midden- en zijbeuken, houten tongewelf (16de eeuw?) met stuc (1749) voor noordelijke kruisarm, kruisgewelf (17de eeuw, met stuc van 1749 en dakgebint uit de 18de eeuw) voor zuidelijke kruisarm; houten tongewelf (19de eeuw) voor koor.

Meubilair

Schilderijen "Maria en Elisabeth" en "Maria Hemelvaart" (Romantiek, 19de eeuw?). Neogotisch hoogaltaar (1899) en barokke zijaltaren (1748); koorbanken van 1899; lambrisering van 1789 en 1933; communiebank van 1899; preekstoel door Jan Frans van Geel (1820); biechtstoelen van 1789 en 1887. Doksaal uit de 18de eeuw.

Inventaris

De erfgoedinventaris wordt momenteel opgemaakt door Erfgoedcel Denderland.

De bestaande inventaris is opgenomen in de digitale erfgoeddatabank en wordt overgenomen door de Vlaamse erfgoeddatabank, beheerd door Meemoo. Deze vzw, gesteund door de Vlaamse overheid, zet zich in voor de digitale archiefwerking van organisaties in cultuur, media en overheid (www.meemoo.be).

De gegevens uit onze kerkinventaris zijn inmiddels gemigreerd naar de nieuwe erfgoeddatabank. Deze databank is echter nog niet operationeel.

Immaterieel erfgoed

Belleman

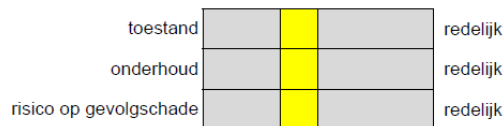
b) Bouwfysische toestand

Gehele object

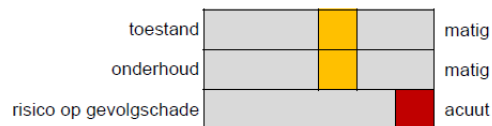
De kerk is algemeen in goede staat. Op plaatsen komt lekkage voor en is er kans op gevolgschade aan de (herstelde) structuren. Het is nodig hier dringend gevolg aan te geven. De toegankelijkheid van de daken en goten is niet optimaal.

Dak

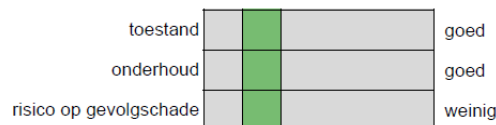
Het dak vertoont gebreken die invloed kunnen hebben op de regendichtheid. Herstel en regelmatig onderhoud zijn noodzakelijk.

Dakwaterafvoer

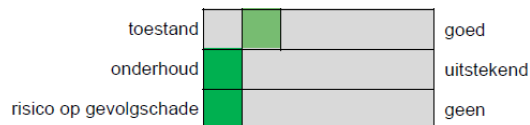
Op verscheidene plaatsen komt lekkage voor. Dringend dichten is noodzakelijk. De naden zijn aangetast. Regelmatige controle/opvolging of preventief afdichten is nodig.

Kapconstructie en zolder

De constructies zijn vroeger aangetast door houtborende insecten. We stelden geen activiteiten meer vast, maar opvolging is wel nodig. Bij de bergruimte is het raadzaam de verbindingen te stabiliseren.

Draagstructuur en overspanning

Het buitenwerk is algemeen goed. Het is wel nodig gevolg te geven aan enkele (kleinere) aanbevelingen.

Schrijnwerk en beglazing

Het schrijnwerk en de beglazing zijn algemeen goed. In goede conditie houden van de afwerkklagen is noodzakelijk.

Afwerking en inrichting

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

De afwerkingen zijn algemeen goed. Het is nu noodzakelijk deze in goede conditie te houden en regelmatig controle/onderhoud uit te voeren.

Technische installatie

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

Het is nodig een tweede opinie te vragen aan een specialist over de toestand van de klokken.

Site en omgeving

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		redelijk

Het is nodig de begroeiingen regelmatig te snoeien. De toestand van de vredesboom opvolgen is nodig. De muur rond het terrein heeft onderhoud nodig.

7.3.5.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in woongebied met een culturele, historische en/of esthetische waarde (gewestplan).

De kerk ligt, lichtjes verheven, in het centrum van Hofstade. Ze wordt omringd door een oud kerkhof met cirkelvormige plattegrond dat is afgelijnd met een lage zandstenen kerkhofmuur. Het oude kerkhof is grotendeels geruimd, rond de kerk staan nog enkele graftekens. De site is intussen beplant en telt 21 geschoren taxussen, 3 geschoren hulsten en 1 geschoren buxus. Aan de zuidoostelijke zijde, net buiten de kerkhofmuur, staat een als monument beschermde opgaande linde (een zgn. vrijheidsboom, geplant kort na het beëindigen van WOI) met ernaast het gedenkteken voor de slachtoffers van de beide wereldoorlogen. Aan de voorzijde van de kerk leiden blauw hardstenen treden tussen geblokte neoclassicistische stijlen met siervaas naar het portaal. Ook aan de noordoostelijke zijde zitten soortgelijke stijlen, hier met smeedijzeren hek ertussen. De

functionele toegang wordt er nu genomen langs een naastgelegen modern poortje waarachter een geplaveid pad ligt.

Rondom de kerk is éénrichtingsverkeer ingericht met parkeergelegenheid op straat. Voor de kerk is een parkeerplaats gereserveerd voor een ceremoniewagen. Een fietsenstalling is binnen de site voorzien, naast de hoofdtoegang.

In de nabijheid van de kerk ligt het Parochiaal Centrum Hofstade (Hofstade-Dorp 10), de Vrije Basisschool De Vlieger (Hofstade-Dorp 44) en de begraafplaats Hofstade (Bergweg).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 54, 57, 59, 541 en 549. De dichtstbijzijnde haltes van deze buslijn liggen op 200 meter afstand van de kerk (halte 'Hofstade Centrum' ter hoogte van Hoogstraat 7 en Hoogstraat 4).

De kerk heeft geen aanstraling.

De toren geeft via drie wijzerplaten het uur aan en de klokken slaan elk uur van de dag. Ook voor en na de erediensten worden de klokken geluid

7.3.5.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

In de kerk vindt Wekelijks een eucharistieviering plaats op zondag om 11u.

Het hierboven gesitueerd parochiaal centrum beschik over een uitgeruste accommodatie waar heel wat socio-culturele activiteiten kunnen doorgaan. Toch wordt maximaal ingezet op valorisatie van het kerkgebouw.

Vocaline, een koor, repeteert regelmatig op donderdagmiddag in de kerk, zowel voor de koorrepetities als ter voorbereiding van de erediensten tijdens kerkelijke hoogdagen. Rond 11 juli organiseert het Davidsfonds een optreden van het koor na de misviering; in 2025 is dit gepland op 8 juli.

De vrije basisschool maakt meerdere keren per jaar gebruik van de kerk voor gebedsvieringen. Ook de Koninklijke Harmonie repeteert soms in de kerk, zowel voor het Sint-Ceciliafeest als op vrijdagavond wanneer het parochiaal centrum bezet is voor toneel (in maart en november).

Het Davidsfonds heeft de kerk eerder gebruikt voor lezingen over religieuze onderwerpen. Verder vinden er repetities plaats voor de eerste communicanten van beide lagere scholen, ter voorbereiding op de eerste communiedag.

Vijf keer per jaar wordt op dinsdagavond in de kerk een doopvoorbereiding georganiseerd voor ouders die hun kindje willen laten dopen.

Doordat het Sint-Janberchmanskoor haar werking stopte, vindt er geen jaarlijks concert meer plaats in de kerk.

Statistieken 2024								
dopen	1ste Com	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart	Aanw okt	Aanw Kerst	Catech	Vrijwillig
9	33	25	1	18	120	162	10	17

7.3.6. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Nieuwerkerken

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.6.1. Identificatie

Naam : Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk

Geografische ligging:

- Nieuwerkerken-Dorp 1, 9320 Aalst
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 13 AFD/Nieuwerkerken, sectie C, nr. 752

Plaats in de kerkelijke structuur

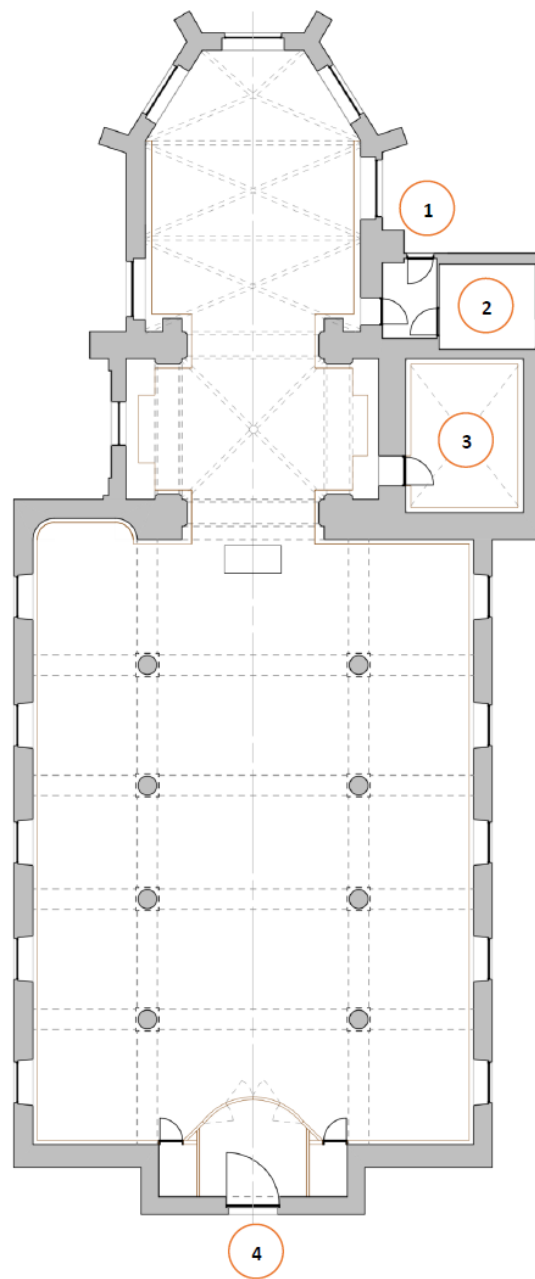
- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Martinusparochie

Eigenaar : Stad Aalst

Beschermingen/vastgesteld:

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw (ID 128009)
- Beschermd onroerend erfgoed: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw (Monument) (ID 8271)

7.3 6.2. Plan Kerk

- 1) Buitendeur met 4 treden.
- 2) Kleine sacristie: In gebruik als stookruimte en wc.
- 3) Grote sacristie: In gebruik als sacristie. Wordt meeverwarmd met de algemene lucht warmtewisselaar op aardgas. Heeft geen buitendeur.
- 4) Vlakke hoofdingang.

7.3.6.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

Heterogeen gebouw met driebeukig schip van vijf traveeën van 1772 en vierkante kruisingstoren uit het eerste kwart van de 17de eeuw, geflankeerd door een overblijvende travee van het voormalig schip uit de 14de eeuw

en door een sacristie van 1760 met oudere onderbouw en tot slot een laatgotisch koor met twee rechte traveeën en driezijdige sluiting van 1563-68.

Beschrijving

Zandsteenbouw voor het koor en de sacristieën. Vierkante toren met speklagen van bak- en zandsteen op zandstenen sokkel (ten noorden). Classicistisch schip in baksteenbouw met verwerking van zandsteen voor de plint, de vlakke cordons, de daklijst en hoekstenen; gebruik van arduin voor venster- en deuromlijstingen. Afdekking door middel van een groot leien zadeldak, afgewolfd aan de westzijde. Vrij gesloten westgevel met uitspringende portaaltravee. Rondboogportaal in een geprofileerde omlijsting van groenachtige zandsteen met hardstenen sluitsteen en jaartal 1772; rondboogvenster met ijzeren harnas in een vlakke omlijsting (arduin en zandsteenblokken). Horizontale geleding door middel van cordons in west- en zijbeukgevels laatstgenoemde verlicht door middel van rondboogvensters in een geprofileerde omlijsting van arduin.

Kruisingstoren met twee geledingen en stomp schilddak, spitsboogvormige galmgaten afgewerkt met druiplijstje, zonnewijzer aan zuidkant. Aanleunende noordelijke travee (14de eeuw) van zandsteen met voormalig oculus vergroot tot rondboogvenster. Ten zuiden, gelijkaardig ingebouwd muurpand met gedichte oculus. Koor gestut door middel van steunberen met dubbele versnijding. Spitsboogvormige koorvensters, drielichten met rozet, gemarkeerd door een doorlopend cordon ter hoogte van de onderdorpel en een over de penanten heen lopende booglijst; vernieuwd maaswerk.

Calvarie in de tweede travee (zuidkant). Ten zuiden sacristie onder een lessenaarsdak (kunstleien), aanleunend tegen de toren, in een gevelsteen gedateerd 1760. Voorgevel deels opgetrokken uit zandsteen; getraliede rechthoekige vensters.

Interieur

18de-eeuws stucplafond in het portaal. Driebeukige pseudobasiliek geritmeerd door rondboogvormige scheibogen op Toscaanse zuilen. Overkluizing door bepleisterde koepelgewelven tussen gordelbogen op consoles. Zware pijlers en kruisribgewelf over de kruisingstoren. Bepleisterde ornamenten uit de 17de-, 18de eeuw (?); sporen van het oorspronkelijk oculus in de zuidwand. Koor met kruisriboverwelling op laatgotische consoles, waarvan een bewaard aan de oost- en westhoek (stucwerk uit de tweede helft van de 17de eeuw).

Meubilair

- Twee zijaltaren (vierde kwart 18de eeuw);
- koorbanken en - lambrisering in Lodewijk XVI-stijl (vierde kwart 18de eeuw);
- communiebank en preekstoel van 1786 van Alexis Starke;
- biechtstoelen van A. Nuetens, twee van 1753 en twee van 1779;
- tochtportaal, tribune met orgel (eind 18de eeuw).
- Nisgraf van Steven van Liedekercke († 1530) en Florence Wielants († 1506).
- Grafzerk van Ch. Ph. de Liedekercke († 1626) en Ph. Donguyes († 1662) tegen de koorsluiting.

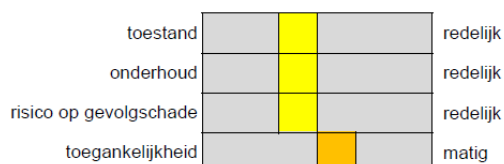
Inventaris

Digitaal beschikbaar via

https://erfgoedinzicht.be/collecties/?mode=gallery&view=horizontal&sort=random%7B1548838763854%7D%20asc&page=1&fq%5B%5D=search_s_institution:%22POV.0252%20-%20Nieuwerkerken,%20Kerkbestuur,%20Onze-Lieve-Vrouw%20Hemelvaart%22&reverse=0

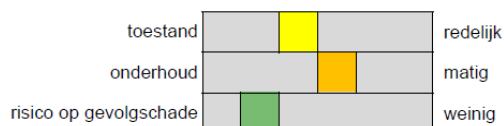
b) Bouwfysische toestand

Gehele object

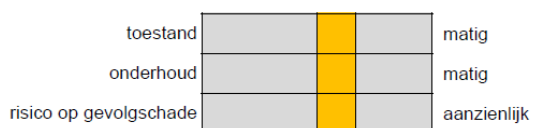
Het gebouw is algemeen in redelijke staat. Het is wel nodig regelmatig onderhoud uit te voeren en de gemelde gebreken te verhelpen. De bereikbaarheid van de daken en zolders dient verbeterd te worden.

Dak

De dakbedekking is kwalitatief nog redelijk. Het is wel noodzakelijk onderhoud uit te voeren en de toestand op te volgen.

Dakwaterafvoer

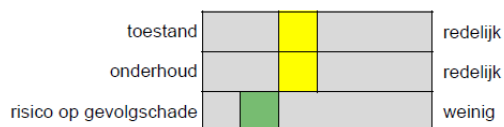
De goten en de afvoeren vertonen meerdere gebreken die ongunstige vochtbelasting met zich mee kunnen brengen. Herstel is noodzakelijk. Het is nodig de goten/afvoeren regelmatig te reinigen.

Kapconstructie en zolder

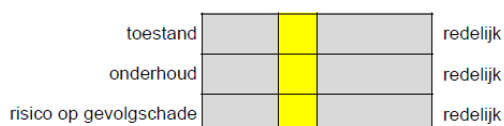
In de kapconstructies komen oude aantastingen voor die best worden opgevolgd. Structureel zijn de kapconstructies in goede staat. Wel zijn er enkele aandachtspunten die op termijn moeten verholpen/opgevolgd worden.

Draagstructuur en overspanning

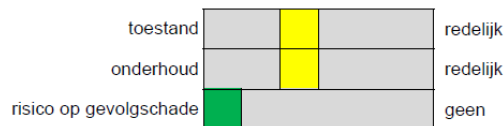
In het gebouw komen oude barsten voor die vermoedelijk stabiel zijn. Opvolging is wel nodig. Plaatselijk is herstel aan het baksteen- en natuursteen nodig.

Schrijnwerk en beglazing

Plaatselijk moeten gebreken hersteld worden. Uitvoeren van onderhoudsschilderwerken op regelmatige basis is raadzaam.

Afwerking en inrichting

Het interieur is aan een opfrisbeurt toe. Er werd reeds kleuronderzoek uitgevoerd.

Technische installatie

We stelden geen meldenswaardige zaken vast. Regelmatig onderhoud/controle is noodzakelijk.

7.3.6.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in woongebied (gewestplan).

De kerk ligt enigszins verdiept aan de doorgangsweg 'Nieuwerkerken-Dorp'. Een overwegend verhard plein met fontein spuiters en het gedenkteken voor de slachtoffers van de beide wereldoorlogen ligt langs de zuidelijke zijde van de kerk. Deze omgevingsaanleg werd doorgetrokken naar de noordelijke zijde van de kerk en loopt uit in een speeltuin met beboomde groenzone. Langs de westzijde van de kerk loopt de straat 'Maaldreef', waar autoparkeerplaatsen voorzien zijn. Ter hoogte van het kerkportaal verhinderd een knip in de straat doorrijdend autoverkeer. Ook op het beklinkerde dorpsplein zijn autoparkeerplaatsen ingericht.

In de nabijheid van de kerk ligt de Vrije Basisschool De Linde (Tolstraat 1) en de Polyvalente zaal Edgard Hooghuyts met het bibliotheekfiliaal (Schoolstraat 2).

Via de Pastorijstraat is er een directe verbinding met de pastorie (Vlaamsegaaistraat 1, beschermd monument) die nu in gebruik is als 'Therapiecentrum Interno'.

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 2, 80, 802, 803 en 804. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijnen ligt op 100 meter afstand van de kerk (halte 'Nieuwerkerken Onze-Lieve-Vrouwekerk' ter hoogte van Nieuwerkerken-Dorp 15).

De kerk heeft een algemene aanstraling.

7.3.6.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Wekelijks vindt er een eucharistieviering plaats op zaterdag om 18u30.

De niet-liturgische activiteiten beperken zich enkele concerten per jaar:

- 22 december 2024 kerstconcert en orgelrecital FV Nieuwerkerken Leeft
- 15 september 2024 aperitief concert FV Nieuwerkerken Leeft
- 20 april 2024 concert FV Nieuwerkerken Leeft
- 18 december 2023 kerstconcert FV Nieuwerkerken Leeft
- 15 oktober 2023 klassiek concert FV Nieuwerkerken Leeft
- 17 september 2023 aperitief concert FV Nieuwerkerken Leeft
- 10 maart 2023 concert FV Nieuwerkerken Leeft

Statistieken 2024								
dopen	1ste Com	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart	Aanw okt	Aanw Kerst	Catech	Vrijwillig
13	24	20	1	16	59	39	2	15

7.3.7. Sint-Catharina begijnhofkerk Aalst

7.3.7.1. Identificatie

Naam : Begijnhofkerk Sint-Catharina

Geografische ligging:

- Begijnhof 40A, 9300 Aalst
- Provincie Oost-Vlaanderen

- Kadastrale gegevens: Aalst, 1 AFD, sectie A, nr. 1468A

Plaats in de kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Roemeens-Orthodoxe parochie HH. Andreas en Materne

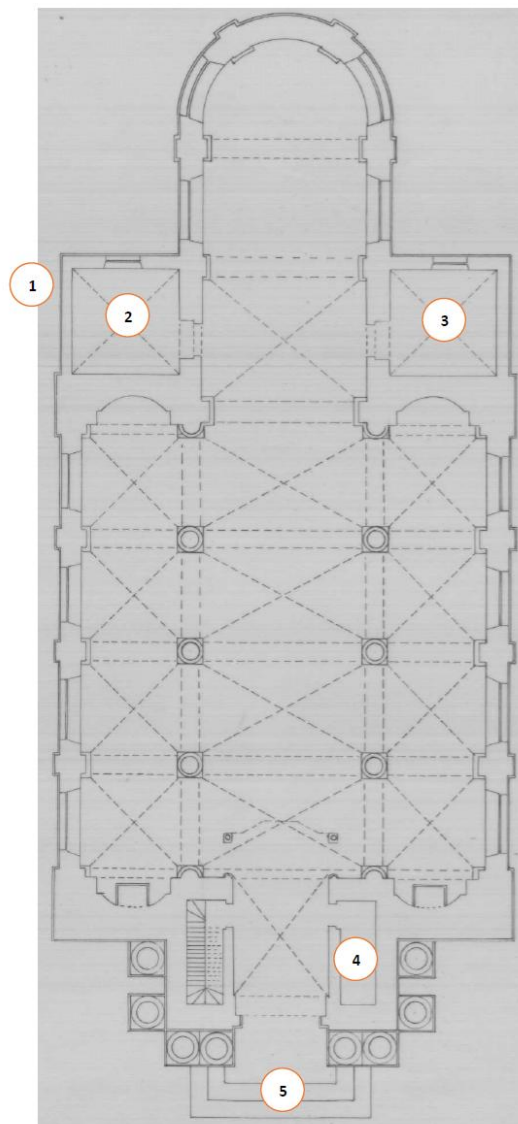
Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Martinus

Erfpachter: vzw Corfoo (Roemeens-Orthodoxe gemeenschap)

Bescherming(en)/vastgesteld:

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Begijnhofkerk Sint-Catharina (ID 127802)
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Sociale woonwijk Oud Begijnhof (ID 127791)
- Vastgestelde archeologische zone: Historische stadskern van Aalst (ID 11699)
- Beschermd onroerend erfgoed: Begijnhofkerk Sint-Catharina (Monument) (ID 8327)

7.3 7.2. Plan Kerk

- 1) Buitendeur met 4 treden. Geeft toegang tot de sacristie.

- 2) Sacristie: In gebruik als keuken, heeft een aparte verwarming met radiatoren op aardgas en een buitendeur met 4 treden. Een trap leidt naar de tweede verdieping, welke is ingericht als administratieve ruimte, en eveneens een aparte verwarming met radiatoren op aardgas heeft.
- 3) Sacristie: In gebruik als bergruimte, heeft een aparte verwarming met radiatoren op aardgas en een buitendeur die heden vergrendeld is.
- 4) Wc en urinoir.
- 5) Hoofdingang met 2 treden. Wordt in de nabije toekomst rolstoeltoegankelijk gemaakt.

7.3.7.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

Gebouwd in 1787-1794 naar ontwerp van Jan De Staercke van Nederbrakel, op het domein van het vroegere Wilhelmiën- of Sterherenklooster, en noordzuid georiënteerd. Zeldzaam voorbeeld van late ancien-régime-kerkbouw in classicistische stijl, opgetrokken uit bakstenen en afbraakmateriaal van de vermelde kloosterkerk (Naamse kalksteen en Rupelmondse steen).

Beschrijving

De plattegrond vertoont een portaal met noordtoren, een driebeukig schip van vier traveeën en een koor van één travee met halfronde apsis. Portiek met gekoppelde gecanneleerde zuilen op sokkel, entablement met triglifien en metopen en zwaar driehoekig fronton op klossen; hoge rondboogpoort in een geblokte omlijsting; bekronende toren met hoge galmgaten opgenomen in een rechthoekige vensteromlijsting met oren en druiplijst tussen flankerende hoekpilasters die het hoofdstel met siervazen dragen; korte vierkante bovenbouw met uurwerken en smalle naaldspits. Cantonnerende, blinde gevels met natuurstenen parement voor de zijbeuken. Oost- en westgevels van baksteen op natuurstenen plint geritmeerd door lisenen afwisselend met rondboogvensters in stenen omlijstingen op lekdrempels.

Interieur

Hallenkerk geritmeerd door rondboogarcaden op composietzuilen met octogonale sokkel; middenbeuk overkluisd met ingedrukte koepelgewelven tussen gordelbogen opgevangen door consoles; Boheemse kappen van de zijbeuken opgevangen door composietpilasters tegen de oost- en westwanden. Halve koepel op zware ribben in het koor. Kleine halve koepels met trompe-l'œil en grisaillebeschildering.

Meubilair

- Triptiek ("Het Laatste Avondmaal"; "Christus in de Hof van Olijven"; "Intrede in Jerusalem") in het koor en "Visioen van Sint-Catherina" aan het hoofdaltaar, van B. Van Maldegem;
- "Marteldood van de Heilige Blasius" en "Onze-Lieve-Vrouw met Kind Jesus", aan de zijaltaren van J. Meganck (19de eeuw).
- Kruisweg van J. Meganck (19de eeuw).
- Meubilair uit eind de 18de eeuw: eiken preek- en biechtstoelen.
- Oud tabernakel van de vroegere Sterherenkerk.
- Grafstenen uit de 17de eeuw, tweede helft van de 18de eeuw, voornamelijk van begijnen ingewerkt in vloer van het kerkportaal.
- Gedeeltelijk bewaarde kerkmuur aan zuidzijde, met zandstenen segmentboognissen bekroond met druiplijst en kruis, steunend op kraagstenen waartussen kleinere segmentboognissen voorkomen.

Inventaris

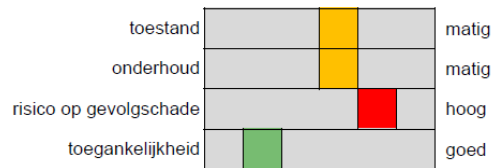
Geen inventaris beschikbaar.

Immaterieel erfgoed

Kaarsenprocessie met Pasen.

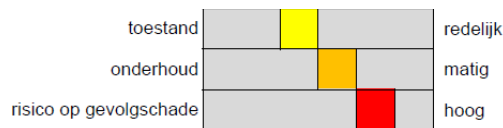
b) Bouwfysische toestand

Gehele object

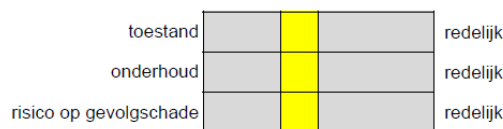
De kerk werd lange tijd verwaarloosd waardoor ernstige schade ontstaan is. Meerdere bouwdelen hebben nood aan onderhoud/herstel. De toegankelijkheid van de zolders en de daken is niet optimaal.

Dak

De leidaken vragen onderhoud. De toestand van het kruis/spits houdt een veiligheidsrisico in.

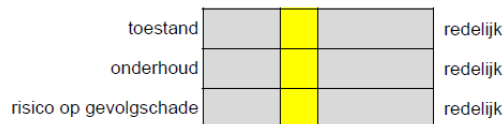
Dakwaterafvoer

Koor: De goot is in mindere staat en het schilderwerk van de afkasting biedt geen bescherming meer.

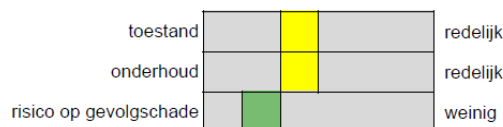
Zijbeuken: De bekledingen zijn vernieuwd. De afkastingen zijn hersteld en geschilderd.

Kapconstructie en zolder

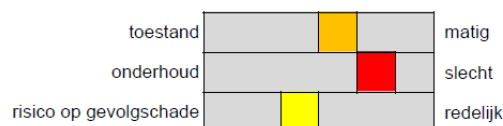
Bij werken aan de goten van de zijbeuken werden de dakvoeten hersteld. Verspreid komen kleinere structurele gebreken voor die best worden gestabiliseerd. Bij het vernieuwen van de koorgoot is het nodig de dakvoeten te controleren/herstellen/behandelen.

Draagstructuur en overspanning

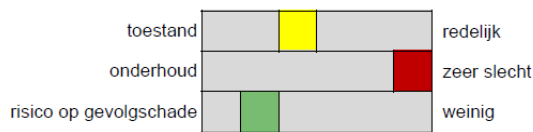
Het buitenwerk vertoont verspreid gebreken. Het is raadzaam deze op termijn aan te pakken.

Schrijnwerk en beglazing

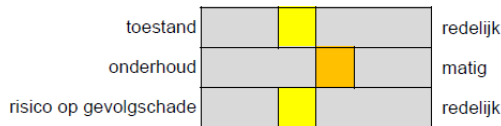
De glas-in-loodramen moeten gerestaureerd worden. De afwerkklagen van het schrijnwerk dienen op meerdere plaatsen opgefrist te worden. In de toren is een luikje uitgevallen en moet teruggeplaatst worden.

Afwerking en inrichting

De afwerklagen van het interieur zijn algemeen zeer slecht en vertonen ernstige schade. De bewaring van vroegere inrichtingen/goederen/kunstzinnige objecten gebeurt op een niet correcte manier waardoor onherstelbare schade kan optreden of zaken verloren zullen gaan.

Technische installatie

Plaatselijk is de daalleiding van de bliksemafleiding beschadigd.

7.3.7.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in woongebied met een culturele, historische en/of esthetische waarde (gewestplan).

De kerk ligt in het centrum van de stad, meer bepaald ten zuidoosten van de Grote Markt en binnen de Wallenring. Ze maakt deel uit van de naoorlogse woonwijk 'Oud Begijnhof'. De kerk wordt voorafgegaan door een open groen plein met wegenis rondom. Ze is beeldbepalend voor de omgeving, gelet op haar vrijstaande ligging aan het open plein en op haar volume binnen de eenheidsbebouwing van de woonwijk.

De kerk is een zeldzaam voorbeeld van een late Ancien Régime kerkbouw in classicistische stijl.

In de nabijheid van de kerk ligt de kapel Sint-Antonius van Padua (Begijnhof, beschermd monument), het Koninklijk Lyceum Aalst (Pontstraat 51/53, beschermd monument), Sint-Jozefscollege Aalst Humaniora (Pontstraat 7, beschermd monument) en Sint-Jozefscollege Aalst Basisschool Pontstraat (Pontstraat 20), de Sint-Martinuskerk (Priester Daensplein 10) en Tereos Syral (Burchtstraat 10).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 31, 80, 87, 213, 312, 313, 802, 803 en 804. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijn ligt in de Burchtstraat (halte 'Aalst Burchtstraat').

De kerk heeft geen aanstraling.

7.3.7.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk huisvest de Roemeens-Orthodoxe parochie Heilige Andreas de Apostel en Heilige Materne.

- Vespers op zaterdag om 18u
- Metten op zondag om 8u30
- Heilige en Goddelijke liturgie op zondag om 10u

7.3.8. Sint-Jozef Aalst

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.8.1. Identificatie

Naam: Sint-Jozefkerk

Geografische ligging:

- Esplanadeplein 4c, 9300 Aalst
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 2 AFD, sectie C, nr. 1064 G

Plaats in de kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Martinusparochie

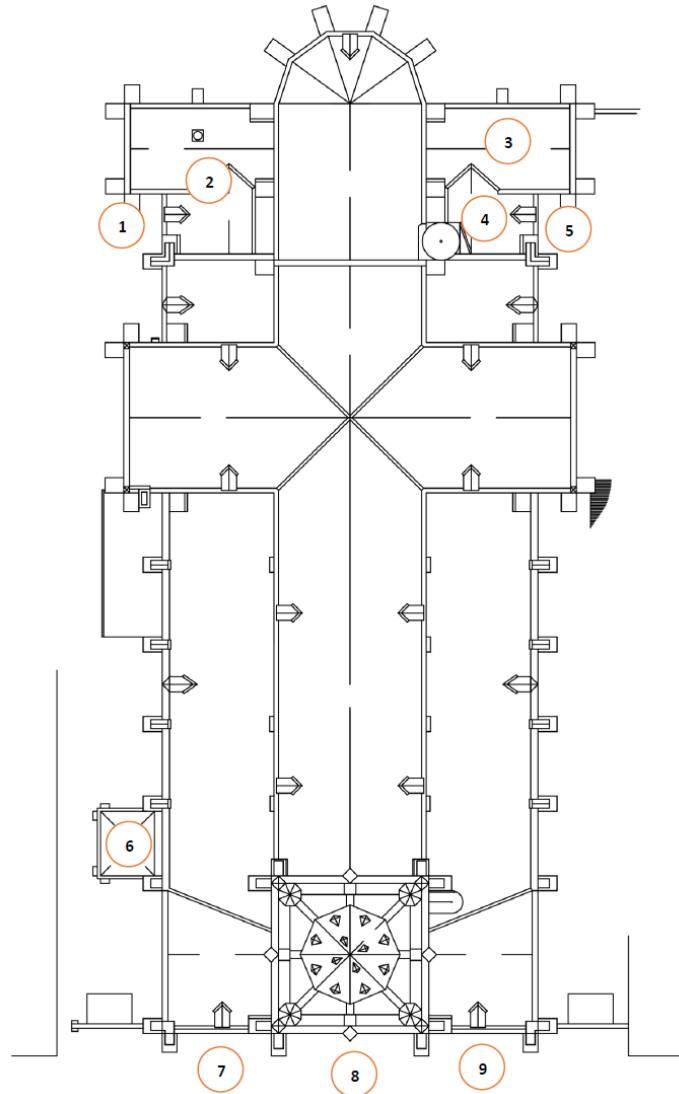
Eigenaar : Stad Aalst

Bescherming(en)/vastgesteld:

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Sint-Jozef (ID 127845)
- Beschermd onroerend erfgoed: Parochiekerk Sint-Jozef (Monument) (ID 7858)

- Beschermd onroerend erfgoed: Parochiekerk Sint-Jozef: orgel (Monument) (ID 8349)

7.3 8.2. Plan Kerk

- 1) Buitendeur met 1 trede die toegang geeft tot de sacristie.
- 2) Sacristie: Wordt verwarmd met radiatoren op aardgas. Heeft een buitendeur met 1 trede. Heeft ook 2 binnendeuren.
- 3) Winterkapel: Bereikbaar via een zijdeur in het hoogkoor. Wordt verwarmd met radiatoren op aardgas. Omvat 30 zitplaatsen. Geeft toegang tot een klein gangpad.
- 4) Klein gangpad bestaande uit een grote bergruimte, een tweede kleinere bergruimte en de wc. Heeft een buitendeur met 3 treden.
- 5) Buitendeur met 3 treden.
- 6) De oude doopkapel.
- 7) Toegangsdeur met hellend vlak.
- 8) Hoofportaal met 2 treden.
- 9) Toegangsdeur met 3 treden.

7.3.8.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

De kerk is centraal ingeplant aan de westzijde van het Esplanadeplein en werd erkend als bijkomende parochiekerk voor de nieuwe wijk vanaf 1873. De eerste steenlegging vond plaats in 1868. Het voorontwerp van architect Joostens werd aangepast en uitgevoerd door architect M. De Noyette. De kerkwijding vond plaats in 1891. De doopkapel werd in 1893-1899 voltooid en de afwerking van de oostgevel en de toren duurde nog tot 1901-1908.

Beschrijving

De plattegrond omschrijft een monumentale toren (oosten), een driebeukig schip van zes traveeën, een uitspringend transept, een koor van twee rechte traveeën en een vijfzijdige koorsluiting (westen), een zuidelijke sacristie en een noordelijke kapel in het oksel van transept en koor. Het plan wordt aangevuld door een doopkapel aan de zuidoostelijke zijde.

Het bakstenen gebouw bevat een schip, koor en transept onder zadeldaken (leien) en zijbeuken onder lessenaarsdaken. De ingebouwde vierkante toren met vijf geledingen is naar boven toe verslankend gebouwd en telkens gestut door middel van op elkaar gestelde hoeksteunberen die vanaf het derde register telkens uitlopen op pinakels. De vijfde geleding wordt gekenmerkt door de overgang naar een zeshoek als basis voor de hoge naaldspits. Het verdiept spitsboogvormig portaal bevindt zich onder een breed spitsboogvenster met hetzelfde tracé. De torenverdiepingen bevatten gekoppelde lancetvensters. De aanleunende, lagere zijkapellen onder haaks op toren gerichte zadeldaken vormen een soort van bescheiden toegangsblok in het oosten. De zijgevels en het koor worden gestut door steunberen en zijn verlicht door spitsboogvensters, het koor bevat lancetvensters.

Het neogotisch interieur toont duidelijk de basilicale aanleg. Spitsboogvormige scheibogen op zuilen met koolbladkapitelen (dubbele rij bladeren) ritmeren het interieur. Kruisribgewelven op gebundelde kolonnetten met bladkapitelen eindigen op de kapitelen van de middenbeuk en worden aangevuld door een pseudotriforium met uitspringende fries en spitsboogvormige bovenlichten. De kruising is voorzien van een stergewelf en het koor van een straalgewelf. Het koor wordt verlicht door lancetvensters in koor. De zijbeuken zijn eveneens overkluisd door kruisribgewelven waarvan de ribben uitlopen op de kapitelen van de middenbeuk en consoles. Het interieur is afgewerkt met een monochroom geschilderde wanden, het interieur was oorspronkelijk voorzien van een neogotische polychrome beschildering. Volgende elementen zijn uitgewerkt in witte natuursteen: zuilen, sokkels, kapitelen, ribben, venster- en boogomlijstingen. De gewelfvakken zijn uitgevoerd in baksteen.

Meubilair

Fijn uitgewerkt neogotisch meubilair:

- Onze-Lieve-Vrouwaltaar (zijaltaar zuid) door de gebroeders Blanchard van Gent, geschilderd door het atelier Bressers en daterend van 1867. Uitgevoerd in marmer en eik. Beeld van Onze-Lieve-Vrouw met kind, daterend van 1867, eveneens van gebroeders Blanchard en geschilderd door het atelier Bressers.
- Heilige Antonius van Padua-altaar (zijaltaar noord) door Mathias Zens daterend van 1883 en uitgevoerd in steen en eik.
- Heilige Barbara-altaar (zijaltaar zuid) naar plannen van Remi Rooms uitgevoerd door Robert van Calenbergh, daterend van 1901 en uitgevoerd in steen en eik.
- Hoofdaltaar, door Mathias Zens met geschilderde panelen op verguld koper door Verwilghe van Gent, retabel door Remi Rooms geschilderd door Janssens. Altaartafel van 1891 en retabel van 1904.

Wit marmeren Altaartafel met centrale voorstelling van de dood van Heilige Jozef, op gouden achtergrond geflankeerd door spitsboognissen waarin engelen. Tabernakel in verguld koper met de symbolen van de evangelisten, het Lam Gods en hostiedragende kelk, geflankeerd door nissen met afbeeldingen van de apostelen op gouden achtergrond. Retabel met taferelen hoofdzakelijk uit het leven van Jezus: centraal houten gedeelte met calvarie uitgewerkt in hoogrelief, gepolychromeerd en op een gouden achtergrond. Geschilderde zijluiken.

- Biechtstoelen door Van Pottelsberghe van Aalst daterend van 1894, en van Mathias Zens daterend van 1904.
- Communiebank door Mathias Zens van 1903.
- Doopvont door Remi Rooms van 1902.
- Glasramen in het koor door Verhaegen, gift van 1890 van Brisard.
- Koorgestoelte daterend van 1904 naar de plannen van Remi Rooms, uitgevoerd door De Somer met medewerking van Van de Sande en De Martelare.
- Preekstoel door Remi Rooms daterend van 1903.
- Orgel door de gebroeders Vereecken van Gijzegem, orgelkast door Remi Rooms daterend van 1900.

Inventaris

https://erfgoedinzicht.be/collecties/?mode=gallery&view=horizontal&sort=random%7B1670405041653%7D%20asc&page=1&fq%5B%5D=search_s_institution:%22POV.0285%20-%20Aalst,%20Kerkbestuur%20Sint-Jozef%22&reverse=0&filterAction

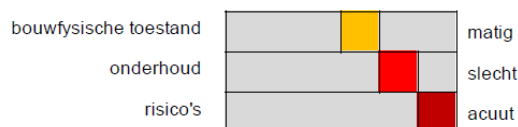
Immaterieel erfgoed

Zie boek 125 jaar Sint-Jozef

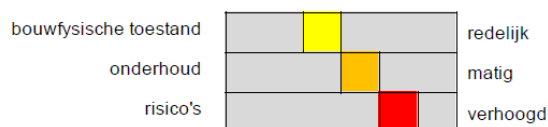
b) Bouwfysische toestand

De onderstaande gegevens geven de toestand van de kerk weer vóór de huidige restauratie die nog verschillende jaren in beslag zal nemen. Voorafgaand aan deze werken werd de toestand gestabiliseerd en werden maatregelen genomen om alle risico's voor de publieke veiligheid weg te nemen.

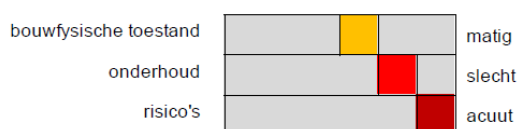
Gehele object

Dakwaterafvoer

Kapconstructie en zolder

7.3.8.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in woongebied (gewestplan).

De kerk ligt in het centrum van de stad, centraal ingeplant aan de westzijde van het Esplanadeplein. In 1873 werd de Sint-Jozefkerk erkend als bijkomende parochiekerk op linkeroever om de aangroeiende stationsbuurt te bedienen.

Het Esplanadeplein verbindt de toegangsweg 'Dendermondse Steenweg' met de zogenaamde Wallenring (hier Vrijheidstraat-Esplanadestraat). Via de Stationsstraat is er ook een directe, visuele relatie met het Statieplein. Momenteel wordt de openbare ruimte op het Esplanadeplein gedomineerd door de aanwezigheid van auto's en dient het plein bijgevolg alleen als parkeer- en verkeersknooppunt. Naast de centraal gelegen parkeerplaats is er ook parkeergelegenheid op straat rond het plein.

Op het Esplanadeplein komen de Sint-Jozefkerk en de woontoren aan de Fabriekstraat beiden prominent in beeld qua hoogte en volumetrie. De teruggetrokken ligging van de woontoren stelt het contrast met de kerk echter niet op scherp. De Sint-Jozefkerk is beeldbepalend voor de omgeving aangezien de torenspits door zijn hoogte en vormgeving kenmerkend is voor de skyline van de stad en een zichtpunt is voor de ruime omgeving.

In de nabijheid van de kerk ligt het Sint-Maarten Instituut Campus Aalst (Esplanadeplein 6, beschermd monument en Sint-Jozefstraat 5), stadsbibliotheek Utopia (Utopia 1) en de Onze-Lieve-Vrouw van Meuleschettekapel (Dirk Martensstraat). Pastorie: Waar? Hoe in gebruik?

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 1, 20, 25, 40, 54, 57, 59, en 91. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijnen ligt pal voor de kerk (halte 'Aalst Esplanade'). (De LIJN zeker controleren)

De kerk heeft geen aanstraling.

7.3.8.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk is niet meer in gebruik voor eredienst, maar voorlopig nog niet ontwaard.

7.3.9. Sint-Amandus Erembodegem

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.9.1. Identificatie

Naam: Sint-Amanduskerk Erembodegem (Ten Bos)

Geografische ligging:

- Dom Modest Van Asschelaan 67, 9320 Erembodegem
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 11 AFD/Erembodegem 1 AFD, sectie A, nr. 2520F

Plaats in de kerkelijke structuur

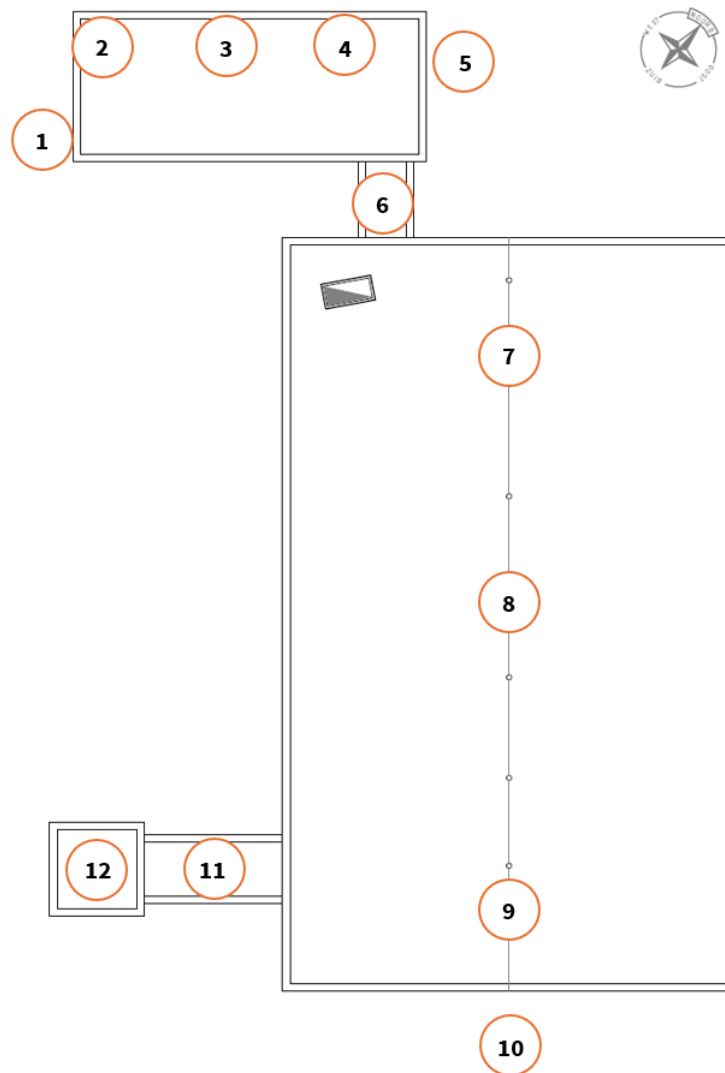
- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Benedictusparochie

Eigenaar : Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Erembodegem

Beschermingen/vastgesteld

- Geen vastgestelde onroerend erfgoed
- Geen beschermd onroerend erfgoed

7.3.9.2. Plan Kerk

- 1) Buitendeur met 2 treden. Geeft toegang tot het rechthoekig bijgebouw waar zich de wc, de lokalen voor de kindernevendienst, en de sacristie bevinden.
- 2) Wc.
- 3) Twee vergaderzaaltjes: gescheiden met een deur, in gebruik voor de kindernevendienst (kleuters en kinderen tot het zesde leerjaar) tijdens de liturgie. (Aparte verwarming met elektrische radiator).
- 4) De sacristie (aparte verwarming met elektrische radiator).
- 5) Kelder met de ondergrondse stookruimte.
- 6) Verbinding tussen het bijgebouw en de kerk.
- 7) Altaar.
- 8) Algemene gebedsruimte (warme luchtverwarming op stookolie).
- 9) Inkomportaal.
- 10) Hoofdingang met 2 treden.
- 11) Verbinding tussen de toren en de kerk.
- 12) Toren.

7.3.9.3. Beschrijving

a) *Cultuurhistorische waarde*

Historiek

Omdat de wijken Ten Bos en Ressebeke 3 à 4km van de kerk in Erembodegem-centrum lagen en op verzoek van de bevolking stelde de kerkfabriek in 1961 de vraag aan het bisdom om een hulpkerk te mogen bouwen en hiervoor de nodige stappen te mogen zetten. Dit wordt in 1962 door de minister van justitie bevestigd. Om de kerk te kunnen realiseren moest de straat nog verder doorgetrokken worden. De grond werd voor het grootste deel geschonken door verschillende families.

Het ontwerp van de kerk komt van architect Adrien Bressers, dezelfde architect als de kerk in het centrum van Erembodegem. Vanaf 1 maart 1967 werd er gestart met de werken. De kerk werd uiteindelijk ingewijd op 1 mei 1969.

Beschrijving

De kerk is een zaalkerk in licht baksteenmetselwerk onder een zadeldak, met een vrijstaande klokkentoren naar het ontwerp van architect Adrien Bressers.

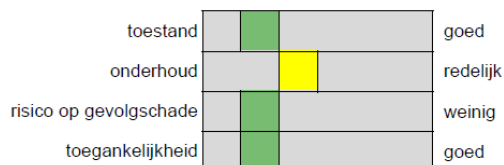
Inventaris

Digitale inventaris beschikbaar via

[https://www.erfgoedplus.be/zoeken?categorie=vrij&zoekterm=aalst&filters=1&location=Oost-Vlaanderen%20\(Provincie\)&location=Aalst%20\(Gemeente\)&location=Erembodegem%20\(Deelgemeente\)&page-size=160](https://www.erfgoedplus.be/zoeken?categorie=vrij&zoekterm=aalst&filters=1&location=Oost-Vlaanderen%20(Provincie)&location=Aalst%20(Gemeente)&location=Erembodegem%20(Deelgemeente)&page-size=160)

b) Bouwfysische toestand

Gehele object

Het gebouw is algemeen in goede staat. Het is noodzakelijk regelmatig courant onderhoud uit te voeren.

Dak

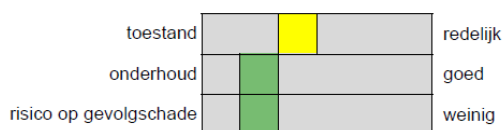
De dakbedekkingen zijn algemeen goed. Het is nodig de afvoerpunten jaarlijks te reinigen en de toestand van het bitumen op te volgen.

Dakwaterafvoer

De afvoeren zijn algemeen goed. Bij het kerkelijke gedeelte is het nodig een ontvangstput van de riolering te herstellen.

Draagstructuur en overspanning

De opgaande structuren zijn algemeen goed. Het beton vertoont verspreid wat schade; herstel/opvolgen is raadzaam. Het is nodig de natuursteen van de inkom en de trap van de sacristie te herstellen.

Schrijnwerk en beglazing

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

De inkomdeuren hebben nood aan herstel/onderhoud. Het overige schrijnwerk is algemeen goed. Aan de doorgang naar de toren komt glasbreuk voor.

Afwerking en inrichting

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

De structuren zijn algemeen goed. Door koudebruggen is aan de doorgang wat schimmelvorming merkbaar. Saneren van de kelder is raadzaam.

Technische installatie

toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

De elektriciteit is op plaatsen gebrekkig en herstel is nodig. Aan de sacristie is de bliksemafleider onderbroken.

7.3.9.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen (gewestplan).

De kerk ligt langs de Dom Modest Van Asschelaan in de wijk Ten Bos – Ressebeke in Erembodegem. Ze vormt het sluitstuk van een woonlint waarachter agrarisch gebied de omgeving bepaalt. Voor en naast de kerk liggen twee verharde pleinen met autoparkeerplaatsen (aantal plaatsen?).

In de nabijheid van de kerk ligt een annex van Vrije Basisschool De Stip (Dom Modest Van Asschelaan 24).

Een nabijgelegen erfgoedsite is de Sint-Amanduskapel aan de Sint-Amandstraat, beschermd als monument en gelegen binnen de Welle- en Kapellemeersen (vastgesteld landschapsatlasrelict, ID 127716).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijn 213. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijn ligt op 500 meter afstand van de kerk (halte 'Erembodegem Dom Modest Van Asschelaan' ter hoogte van Dom Modest Van Asschelaan 22).

De kerk heeft geen aanstraling.

7.3.9.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Elke zondag om 10.45 uur vindt een eucharistieviering of gebedsdienst plaats. Daarnaast worden in de kerk uitvaartdiensten, huwelijken en doopvieringen gehouden.

Niet-liturgische activiteiten blijven beperkt, doorgaans tot één concert per jaar. De kerkfabriek staat open voor aanvragen.

- 30 nov 2024 – Concert: NZA in harmony
- 2 dec 2023 - Concert: Concertreeks Universalis
- 3 dec 2022– Concert: NZA in concert

7.3.10. Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand Aalst (Mijlbeek)

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.10.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw van Bijstandkerk

Geografische ligging:

- Onze Lieve Vrouwplein 25, 9300 Aalst
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 4 AFD, sectie F, nr. 907B

Plaats in de kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst

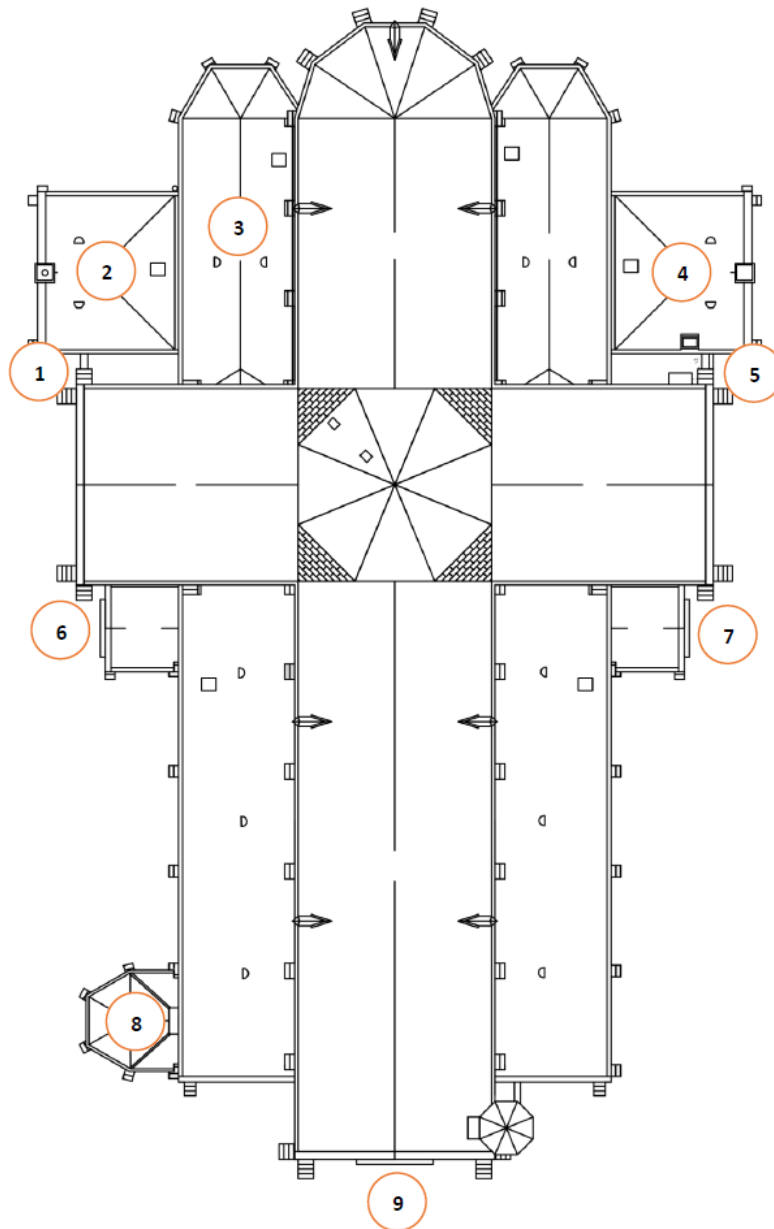
- Sint-Gudulaparochie

Eigenaar : Stad Aalst

Beschermingen/vastgesteld

- Opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed (ID 128021)
- Kerk beschermd als monument sinds 16/07/2014

7.3 10.2. Plan Kerk

- 1) Kleine buitendeur met 1 trede die via een doorgang toegang geeft tot de sacristie.
- 2) Sacristie: In gebruik als sacristie.
- 3) Winterkapel: De ruimte is met glazen wanden afgescheiden van het hoofdkoor. Ze heeft een aparte verwarming en haar capaciteit omvat 30 zitplaatsen. Heeft geen buitendeur. De sacristie en de wc zijn tevens bereikbaar via deze winterkapel.
- 4) Sacristie: In gebruik als opslagplaats.
- 5) Kleine buitendeur met 1 trede.

- 6) Zijingang met 3 treden en rechts een hellend vlak voor rolstoelgebruikers
- 7) Zijingang met 4 treden.
- 8) De doopkapel.
- 9) Hoofdingang met 2 treden.

7.3.10.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

De wijk Mijlbeek omvat het volledige Aalsterse stadsgebied op de rechteroever van de Dender. De naam wordt voor het eerste vermeld in een charter van 1110 (abdij van Vorst) en verwijst naar de Mijlbeek die in het Kravaalbos ontspringt en het gebied doorkruist. 'Mijl' zou verwijzen naar sompig stinkend land. Net zoals Schaarbeek en Nieuwerkerken vormde Mijlbeek sinds de 16de eeuw een groot gehucht extra muros. Het gehucht omvatte het volledige gebied van aan de Dender tot aan de grenzen van Herdersem, Moorsel en Erembodegem. Het gebied stond bekend als éPraterye Mylbekeé (naast Praterye Schaarbeek en Nieuwerkerken). Het was een gebied van aan elkaar grenzende lenen en heerlijkheden die om beheersredenen samensmolten tot één geheel. De bewoners van de 'Praterye' waren buitenpoorters van de stad. Aan het hoofd stond een Prater die als een soort veldwachter waakte over de veldvruchten, koornrenten inde, schadelijke dieren bestreed. Mijlbeek was in die periode het toeleveringsgebied voor landbouwproducten naar Aalst.

In de loop van de 19de eeuw kende Mijlbeek een echte transformatie. De aanleg van de spoorweg Brussel - Aalst - Gent (1856) door de wijk Mijlbeek zet de industrialisatie in gang. De rechteroever van de Dender wordt de slaapplek voor de arbeiders. Verder weg richten de fabriekseigenaren en andere goeuden hun kasteeltjes op.

Eind 19de eeuw werd de nood aan materiële en geestelijke ondersteuning van de bevolking te groot. De straten worden verhard in 1878 en de eerste scholen worden opgericht. Dé grote urbanisatie vindt plaats in 1902 met de aanleg van de Albertlaan en het begin van de bouw van de kerk en de pastorie, Mijlbeek telt dan 5000 inwoners.

De eerste stappen naar een eigen parochie werden gezet door het bisdom in 1846. Het stadsbestuur van Aalst zag echter een parochie in Mijlbeek niet zitten. In 1878 liet Judocus de Cock een Corneliuskapel oprichten langs de Moorselbaan. De pastoor van Aalst weigerde deze in te zegenen. Ondertussen was in de Aalsterse stationswijk reeds de Sint-Jozefskerk opgericht en als parochiekerk erkend. Uiteindelijk werd de druk te groot en besliste de gemeenteraad op 13 december 1899 een parochie op te richten in Mijlbeek.

De Corneliuskapel werd vanaf 1901 als parochiekerk benut. Ondertussen was ze privé-eigendom geworden van Charles De Vis en op 12 mei 1901 werd de eerste mis er gecelebreerd. De kapel bleek al snel te klein en in 1902-1903 werd de nieuwe kerk opgetrokken. Na 1904 werd de Corneliuskapel gebruikt door de zusters van Sint-Vincentius à Paulo die er een klooster- en schoolkapel van maakten. De familie De Vis bleef eigenaar maar voerde geen herstellingen meer uit. De Corneliuskapel werd afgebroken in 1980.

Architect van de nieuwe kerk werd Jules Goethals en de aannemer de Gebroeders Van Pottelberghe uit Erembodegem. Op 20 maart 1902 startten de graafwerken. De ondergrond bleek echter ongeschikt voor de bouw en de kerk werd 60 meter naar achter verschoven zodat een voorplein ontstond. De inwijding vond plaats op 27 september 1903. Daarmee was de eerste kerk voor Mijlbeek een feit, net als de eerste dorpskern voor de wijk. In de 20ste eeuw werden verschillende andere parochies afgesplitst (Heilig Hart in 1925, Sint-Jan in 1965, Sint-Paulus in 1986).

Pastoor Lauwerys betreurt in het Liber Memorialis (1903) het ontbreken van geschikte meubels en versieringen. Daaraan werd zeer snel verholpen door aankopen en schenkingen

In 1956 werd een nieuwe vloer in de kerk gelegd en sinds 1974 werden de muurschilderingen overgeschilderd. De preekstoel kreeg een plaats achter in de kerk.

Beschrijving

De plattegrond bestaat uit een - niet georiënteerde - driebeukig schip van vijf traveeën, een transept van twee traveeën en drie koren. Ten noordoosten van het schip sluit een vijfzijdige doopkapel aan en aansluitend bij de voorgevel(noorden) werd een halfronde traptoren aangebouwd. In de oksels van het transept en het schip werden zijportalen (oosten en westen) opgetrokken. Het hoofdkoor en de zijkoren tellen drie rechte traveeën met respectievelijk een vijfzijdige en een drizijdige koorsluiting. In de oksel van het transept en de koren werden twee sacristieën (ten oosten en ten westen van de koren) opgetrokken.

De basilicale baksteenbouw in Nieuwpoortse baksteen (gele baksteen afgewisseld met een horizontale belijning in rode baksteen) rust op een hardstenen plint en is afgelijnd door een baksteenfries met dropmotief onder zadeldaken en lessenaarsdaken (zijbeuken).

De voorgevel (noorden) heeft een vooruitspringende middenbeuk en terugwijkende zijbeuken. De voorgevel wordt geflankeerd door steunberen met vier versnijdingen, een spitsboogvormige toegangspoort met hardstenen omlijsting, twee spitsboogramen met rozet en een eenvoudige maaswerkversiering onder een spitsboogvormige druiplijst. In de geveltop bevinden zich vier kleinere ramen. De terugwijkende voorgevels van de zijbeuken zijn voorzien van grote spitsboogvormige druiplijsten op sokkels gevuld boven drie lancetvensters. De vijf traveeën (zijgevels) worden geritmeerd door steunberen met twee versnijdingen en drie lancetramen per travee, zowel in de zijbeuken als in de hoofdbeuk. De zijportalen zijn voorzien van een hardstenen spitsboogvormige omlijsting. Boven de portalen bevindt zich een beeldnis met natuurstenen sokkel. De transeptgevels hebben eveneens twee lancetvensters met een rozet onder een natuurstenen druiplijst en drie ramen in de topgevel. De zijgevels tellen twee traveeën met dezelfde raamverdeling als de zijgevels. Op de viering staat een zware toren met achthoekige trommel en bekroond met een naaldspits. Beide sacristieën zijn éénlaagse volumes onder halve schilddaken en tellen drie bij drie traveeën waarbij elke travee een rechthoekig getralied raam heeft. In de topgevel werd de middelste travee ingevuld met een schouw. De hoeken hebben dubbel versneden steunberen. De zijkoren zijn voorzien van dubbel versneden steunberen en het hoofdkoor van steunberen die vier keer zijn versneden. Elke travee is ingevuld met een spitsboograam. Op het dak van het schip staan vier dakkapellen en op het hoofdkoor twee. De daken zijn belegd met leien.

Interieur

Het interieur heeft een tweeledig wandschema in de middenbeuk. Een spitse bakstenen scheibogenarcade rust op ronde tweekleurige natuurstenen zuilen met bladkapiteel en erboven een verhoogde vensterzone met lancetvensters, geaccentueerd door rode bakstenen omlijstingen. Hetzelfde type zuilen ondersteunen de viering waar de scheibogen eveneens in tweekleurige natuursteen zijn uitgevoerd. Boven de scheibogen verjongen de zuilen tot muurpilasters in baksteen. Middenbeuk met bakstenen spitsboogarcaden op zuilen met bladkapitelen. Zijbeuken en zijkoren zijn voorzien van bakstenen pilasters. Alle beuken zijn voorzien van kruisribgewelven met natuurstenen kruisen en bakstenen gewelfvlakken. Alle ramen zijn aan de interieurzijde voorzien van een rode bakstenen omranding. De muurvlakken zijn geschilderd en in de middenbeuk voorzien van een Mariamonogram. De vloer heeft een motief in zwarte en witte tegels.

De glas-in-loodramen werden vervaardigd door het atelier Ysabie uit Gent en Jozef Casier. In het koor werden vijf glas-in-loodramen geplaatst. De ramen verbeelden steeds vier heiligen per raam.

De altaren en het houtwerk (koorbank, biechtstoelen, preekstoel en tochtportalen) zijn alle in neogotische stijl vormgegeven en van uitzonderlijke kwaliteit (houtsnijwerk). Ze werden volledig verzorgd door het atelier van Remi Rooms.

Het altaar van de Heilige Antonius (1906) met drie in eik gebeitelde taferelen uit het leven van de heilige: Heilige Antonius verdedigt zijn regel en kleding voor Paus Gregorius en het altaar van de Heilige Andreas van Avelinni (1907) met drie in eik gebeitelde taferelen uit het leven van de heilige: priesterwijding, communie op zijn sterfdag terwijl hij de mis opdraagt, vervolledigen het vaste meubilair.

Het orgel uit 1911 is het werk van de gebroeders Vereecken uit Gijzegem en de neogotische eiken kast is van de hand van Robert van Caelenbergh. Het telt twee klavieren, vrij pedaal, 26 volledige spelen en verschillende combinaties.

Meubilair

- Triomfkruis, geschonken door het broederschap van de Hallebedevaarders, 1903
- Altaar van de Heilige Jozef, gift van pastoor de Meerleer van Sint-Niklaas
- Altaar van Onze-Lieve-Vrouw, omhaling bij de parochianen en toelagen van de overheden
- Hoogaltaar, schenking van Losie - Van de Velde uit Sint-Niklaas
- Koperen lichtarmaturen in het koor, gift van de Congreganisten en de Sociëteit van Onze-Lieve-Vrouw-bijstand
- Twee koperen godslampen, gift van de Hallebedevaarders en mevrouw Matthys-de Weirdt uit Schellebelle
- Sacristiekast, geschonken door zuster Blondine Hooft
- Beeld van Heilige Cornelis, gift van het broederschap van de Hallebedevaarders, 1908
- Beeld van Heilige Apolonia, gift van Cam. De Schaepdrijver 1909
- Beeld van Onze-Lieve-Vrouw van zeven weeën, gift van het broederschap van de Hallebedevaarders
- Verguld kruis op het hoogaltaar, gift van het broederschap van Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand (1903)
- Het orgel werd geplaatst in 1911 door de broeders Vereecken uit Gijzegem. De kast werd gemaakt door Robert van Caelenbergh.
- Doopvont, uit 1905 heeft een koperen deksel in 1906 gemaakt door Gentenaar Alfons Geernaert.
- Koorgestoelte en koorafsluiting, verwezenlijkt door atelier Rooms, respectievelijk in 1906 en 1905 is zeer verfijnd en heeft elegant houtsnijwerk
- Eikenhouten communiebank uit 1905 heeft een lengte van 16 meter en heeft volgende afbeeldingen: ark des verbonds, Mozes en het hemelse manna, kruis en kelk met hostie, Emmaüsgangers, aanbidding van het Lam Gods, Heilige Johannes, Jezus aan het Laatste Avondmaal, vermenigvuldiging der broden.
- De preekstoel werd verplaatst naar achter in de kerk. Hij is vervaardigd uit hout in neogotische stijl. Op de kuip houtsnijwerk dat de vier evangelisten voorstelt.
- De kruiswegstaties (1908) en de Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeënstaties (1909) zijn op koper geschilderd door Leo Steel.
- Uit dezelfde periode (1908) dateren de biechtstoelen met kwalitatief houtsnijwerk en religieuze symbolen op de luiken. De eerste werd vervaardigd door Remi Rooms en bekostigd door pater Marchal, rector van het Jezuietencollege. De drie bijkomende biechtstoelen waren van de hand van Robert van Caelenbergh die tevens de orgelkast maakte. Ook hier is het vakmanschap en de artistieke kwaliteit uitzonderlijk. Er is geen kwaliteitsverschil tussen de vier biechtstoelen.

Inventaris

Geen inventaris beschikbaar.

b) Bouwfysische toestand

Gehele object

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk
toegankelijkheid		matig

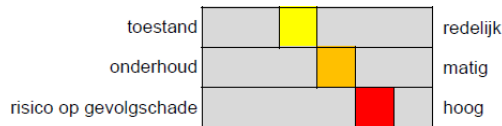
Het gebouw is algemeen in redelijke staat. De meeste bouwdelen hebben nood aan onderhoud. Voornamelijk bij deze die invloed hebben op de regendichtheid van het gebouw. De toegankelijkheid van de daken en zolders moet geoptimaliseerd worden om vlot onderhoud en controle toe te laten.

Dak

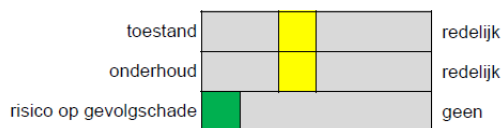
De leien zijn algemeen nog in redelijke staat maar hebben nood aan regelmatig onderhoud. De dakdoorbrekingen en aansluitingen moeten op plaatsen hersteld worden.

Dakwaterafvoer

Meerdere uitzetvoegen zijn verweerd en vertonen plaatselijk ernstige lekkage. Vernieuwen van deze uitzetstukken is nodig. De koperbekledingen zijn goed. De zinken zalinggoot van het westelijk zijkoor dient vernieuwd te worden.

Kapconstructie en zolder

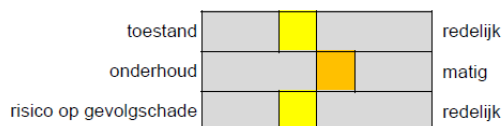
Het hout vertoont sporen van vroegere aantastingen en plaatselijk is schade door vroegere lekkage merkbaar. Er stellen zich, waar controleerbaar, geen problemen naar stabiliteit toe. Het is noodzakelijk de zolders vlotter en beter toegankelijk te maken voor controle.

Draagstructuur en overspanning

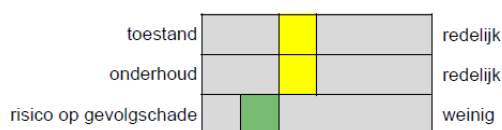
Het buitenwerk is algemeen in redelijke staat. Plaatselijk komen beperkte schade of zettingen voor. Opvolging is raadzaam.

Schrijnwerk en beglazing

Het schrijnwerk heeft nood aan onderhoud en plaatselijk is herstel noodzakelijk. De beglazing vertoont op plaatsen schade en herstel is noodzakelijk.

Afwerking en inrichting

Het is raadzaam op termijn de binnenafwerking op te frissen. Hiervoor dient eerst de buitenschil in orde te staan.

Technische installatie

toestand			goed
onderhoud			goed
risico op gevolgschade			geen

Het is nodig de installaties te onderhouden volgens de voorschriften en wettelijke bepalingen.

7.3.10.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen (gewestplan). In het gemeentelijk RUP 'Mijlbeek' staat het behoud voorop van het monument 'Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand' met inbegrip van de cultuuroederen die er integrerend deel van uit maken. "De historische, artistieke en sociaal-culturele waarde van het erfgoed mag niet worden geschaad." (art. 6.2.1).

De kerk ligt aan de noordoostelijke rand van het centrum van Aalst, te midden van de drukke ringweg R41.

Ter hoogte van het kruispunt Moorselbaan-Onze Lieve Vrouwplein ligt een overwegend verhard voorplein. Vooraan staat het gedenkteken voor de slachtoffers van de beide wereldoorlogen, beschermd als monument. De achterliggende Onze-Lieve-Vrouw van Bijstandkerk of de kerk van de wijk Mijlbeek is beeldbepalend voor de omgeving, gelet op haar kenmerkend profiel en haar ligging aan de ringweg (zichtas).

Autoparkeren is mogelijk op de parking Appelstraat en op de parkeerstroken aan de Albrechtlaan. Op het voorplein staan enkele fietsbeugels opgesteld voor de kerk.

In de nabijheid van de kerk ligt de pastorie (Onze Lieve Vrouwplein 10, beschermd monument), het Sint-Augustinusinstituut (Leopoldlaan 9), het Onze-Lieve-Vrouwziekenhuis (Moorselbaan 164, vanaf 01/01/2025 nieuw fusieziekenhuis 'AZORG'), de Vrije Basisschool Moorselbaan SMI (Moorselbaan 128), WZC Mijlbeke (Albrechtlaan 119), LDC De Maretak (Albrechtlaan 119A) en de basket- en eventzaal Forum (Albrechtlaan 115).

Een nabijgelegen erfgoedsite is de Onze-Lieve-Vrouw van Lourdesgrot of 'grot van Mijlbeek' (Langestraat 10).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 2, 40, 402, 403, 404 en 913. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijnen ligt op 500 meter afstand van de kerk (halte 'Aalst Onze-Lieve-Vrouw Ziekenhuis' ter hoogte van Moorselbaan 225).

De kerk heeft geen aanstraling.

7.3.10.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Elke zondag om 11 uur vindt in de kerk een eucharistieviering plaats. Daarnaast maakt een Syrisch-christelijke gemeenschap gebruik van de kerk voor een wekelijkse misviering om 13 uur.

Niet-liturgische activiteiten omvatten onder andere kerstconcerten en theater. Drie nabijgelegen scholen (Sint-Augustinusinstituut, SMI Moorselbaan en Don Bosco) gebruiken de kerk sporadisch voor kerstvieringen, gebedsvieringen, de opening van het schooljaar en proclamaties.

Voorbeelden:

- 18 jan 2025 – Concert: BachPlus // Georg Frideric Handel: Messiah, an oratorio
- 18 dec 2024 – Kerstconcert Cantate Domino ‘Komt Allen Tezamen’
- 9 nov 2024 - zo 10 nov 2024 – Concert: Rossini / Petite Messe Solennelle
- 2 mei 2024 – Jubelconcert Cantate zingt Bach!
- 6 apr 2024 - Concert: Brussels Jazz Orchestra & Philippe Thuriot // Looking Within (première)
- 16 mrt 2024 - Concert: BachPlus // Johannes Passion BWV 245
- 3 apr 2023 - Concert: Tenebrae van Tomas Luis de Victoria
- 21 dec 2023 – Kerstconcert Cantate Domino 'Voor alle mensen van goede wil'

Statistieken 2024								
dopen	1ste Com	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart	Aanw okt	Aanw Kerst	Catech	Vrijwillig
2	15	30	0	11	70	90	10	55

7.3.11. Sint-Jan Evangelist (Immerzeel)

7.3.11.1. Identificatie

Naam : Sint-Jan Evangelistkerk

Geografische ligging

- Immerzeeldreef 104B, 9300 Aalst

- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens : Aalst, 4de afdeling, sectie G, nr. 178F

Plaats in de kerkelijke structuur

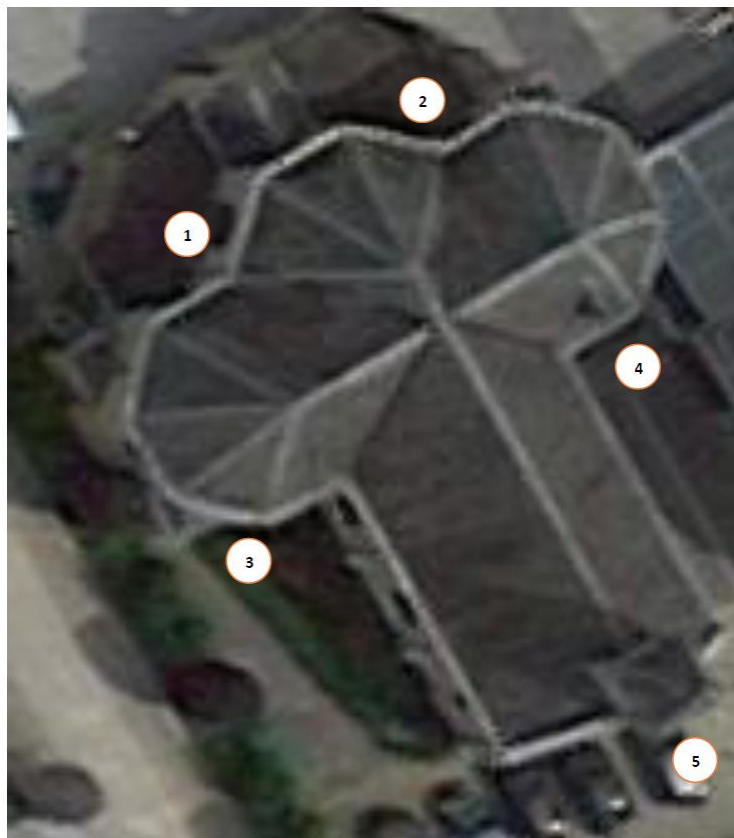
- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Gudulaparrochie

Eigenaar : vzw Sint-Jan Immerzeel

Beschermingen/vastgesteld

- Niet vastgesteld als bouwkundig erfgoed

7.3 11.2. Plan Kerk

- 1) Bergplaats met verwarmingsinstallatie: bijgebouw achter het koor.
- 2) Sacristie: bijgebouw achter het koor, van buitenaf toegankelijk en uitkomend op de speelplaats van de basisschool (het terrein is in erfpacht gegeven door vzw Sint-Jan Immerzeel).
- 3) Vlakke zijingang in de zijbeuk.
- 4) Vlakke zijingang in de zijbeuk.
- 5) Hoofdingang met 1 trede.

7.3.11.3. Beschrijving

a) *Cultuurhistorische waarde*

Historiek en beschrijving

In oorsprong gestart als kapel, fungeerde Sint-Jan Evangelist in eerste instantie als ‘hulpkerk’ van de Sint-Martinusparochie. Op 29 juli 1965 werd de parochie Sint-Jan Evangelist erkend en de hulpkerk verheven tot volwaardige parochiekerk.

Interieur

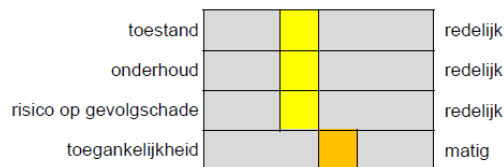
Eenvoudige bakstenen kerk met transept.

Inventaris

Geen inventaris beschikbaar

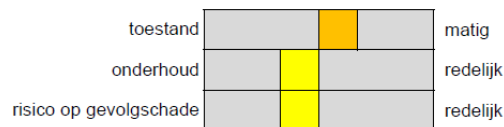
b) Bouwfysische toestand

Gehele object

Het gebouw is algemeen in redelijke staat maar verscheidene bouwonderdelen hebben nood aan herstel/onderhoud/vernieuwing. Het is nodig de toegankelijkheid van de hellende daken en zolders te verbeteren.

Dak

De oudere leien zijn aan vernieuwing toe. In afwachting is onderhoud/regendicht houden noodzakelijk. De platte daken zijn redelijk maar opvolging en jaarlijks reinigen is nodig.

Actualisering: Monumentenwacht wees in haar verslag op het risico dat loskomende/afschuivende leien van het torentje een invloed kunnen hebben op de publieke veiligheid en adviseerde de vernieuwing van de dakbedekking van de torenspits. Deze werken werden eind 2024 afgerond.

Dakwaterafvoer

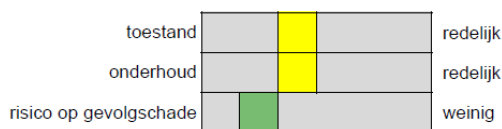
De goten zijn voorzien van bitumen/coating en in redelijke toestand. Men kan overwegen om deze en de afvoeren mee te vernieuwen bij het vervangen van de leien. Jaarlijks reinigen en vrijhouden van de afvoeren is nodig.

Kapconstructie en zolder

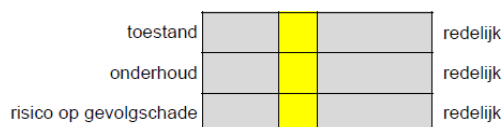
De kapconstructies zijn algemeen goed.

Draagstructuur en overspanning

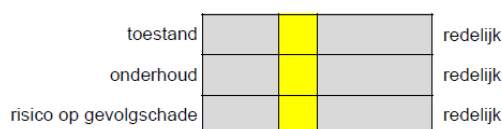
Het buitenwerk is algemeen goed. Plaatselijk is wat schade merkbaar en is herstel nodig.

Schrijnwerk en beglazing

Het is nodig de vloer aan de inkom te herstellen en de toestand van de vloer op te volgen. Voor het opfrissen van de afwerkragen in de sacristie en stooklokaal is het nodig het stijgvocht te bestrijden.

Afwerking en inrichting

Het is nodig de vloer aan de inkom te herstellen en de toestand van de vloer op te volgen. Voor het opfrissen van de afwerkragen in de sacristie en stooklokaal is het nodig het stijgvocht te bestrijden.

Technische installatie

Het is nodig de ijzeren onderdelen van de klok te behandelen tegen roest.

7.3.11.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in woongebied (gewestplan). Momenteel is een gemeentelijke RUP 'Immerzeel +' in opmaak, de kerk is gelegen binnen het voorziene plangebied.

De kerk ligt buiten de ring rond Aalst aan de Immerzeeldreef, tussen de Brusselbaan (N9) en de Zandberg, in de wijk Immerzeel. In oorsprong gestart als kapel, fungeerde Sint-Jan Evangelist in eerste instantie als ‘hulpkerk’ van de Sint-Martinusparochie. Op 29 juli 1965 werd de parochie Sint-Jan Evangelist erkend en de hulpkerk verheven tot volwaardige parochiekerk.

De kerk ligt verdiept ten opzichte van de straat. Het beklinkerde, verbreed voetpad voor de kerk kan als een voorplein beschouwd worden. Het wordt gebruikt als autoparking en biedt ook toegang tot de naastgelegen Vrije Basisschool Immerzeel (Immerzeeldreef 112). In de nabijheid van de kerk ligt verder de polyvalente zaal ‘Vriendenkring Sint-Jan Evangelist Immerzeel vzw’ (Rerum Novarumstraat 4) en het scoutslokaal Sint-Goedele (Rerum Novarumstraat 8). De pastorie situeert zich in de Rerum Novarumstraat 6.

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 2. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijn ligt pal voor de kerk, halte ‘Aalst Sint-Jankerk’.

De kerk heeft geen aanstraling. Er is wel verlichting voorzien aan de hoofdingang en de zijingangen.

7.3.11.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk wordt beperkt gebruikt voor erediensten en heeft geen wekelijkse weekendvieringen. Wel vinden er uitvaarten plaats (14 keer in 2024), evenals gelegenhedenvieringen zoals eerste communies, doopvieringen, huwelijken en sporadisch een zondagsviering.

Daarnaast vervult de kerk een duidelijke multifunctionele rol. De plaatselijke school (SMI) en de Steinerschool (Affligemdreef) maken regelmatig gebruik van de ruimte, net als koren en gebedsgroepen voor activiteiten en repetities.

Ook op cultureel vlak is er valorisatie. De kerk biedt plaats aan repetities en concerten van Canticum Novum, Rosarioconsort en de Symfonische Kring Aalst. Daarnaast wordt de kerstmarkt van de plaatselijke school er georganiseerd.

De kerk is dagelijks geopend, ook in het weekend. Individuele bezoekers komen er voor gebed en meditatie.

- 28 jan 2024 – Concert: Concert in ’t dubbel
- 8 mei 2022 – Concert: VIA VOCIS
- 30 okt 2022 – Concert: Back to Bach

Statistieken 2024								
dopen	1ste Com	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart	Aanw okt	Aanw Kerst	Catech	Vrijwillig
1	18	0	0	14	0	0	0	18

7.3.12. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Herdersem

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.12.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk

Geografische ligging:

- Grote Baan 213, 9310 Herdersem
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 7 AFD/Herdersem, sectie A, nr. 478H

Plaats in de kerkelijke structuur

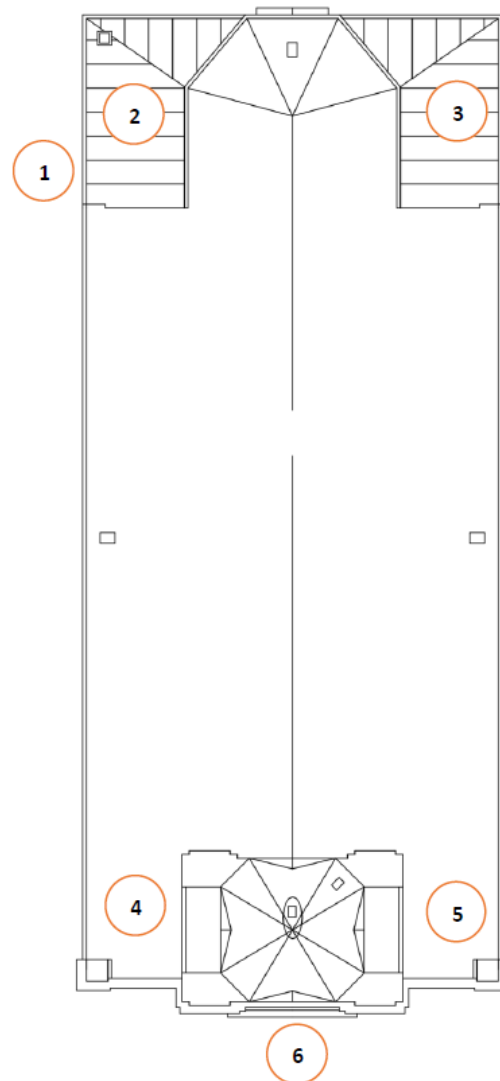
- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Gudulaparochie

Eigenaar : Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Herdersem

Beschermingen/vastgesteld:

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart (ID 127868)
- Orgel beschermd als monument sinds 16/10/1975

7.3 12.2. Plan Kerk

- 1) Buitendeur met 1 trede die tevens als nooduitgang fungeert.
- 2) Sacristie: In gebruik als stookruimte, bergruimte en wc. Heeft een buitendeur met 1 trede die tevens als
1. nooduitgang fungeert.
- 3) Sacristie: In gebruik als sacristie. Heeft een aparte verwarming met radiatoren op aardgas. Geen buitendeur.
- 4) Kleine bergruimte.
- 5) Begroetingsruimte bij uitvaarten.
- 6) Hoofdingang met twee hellende vlakken voor rolstoelgebruikers.

7.3.12.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

Neoclassicistisch getinte kerk georiënteerd naar het zuidoosten, gebouwd in 1859-61 naar ontwerp van de Gentse architect E. de Perre-Montigny. De plattegrond ontplooit een ingebouwde westtoren, een driebeukig schip van vier traveeën, een koor met een rechte travee en driezijdige sluiting tussen twee lage sacristieën.

Beschrijving

Baksteenbouw met verwerking van arduin. Afdekking door middel van een groot leien zadeldak. Westgevel verticaal geritmeerd door middel van hoekpilasters: aflijnen van de gevel en het hoger opgetrokken portaalrisaliet onder driehoekig fronton. Horizontale geleding aangegeven door cordon en gekorniste kroonlijst op modillons. Centraal rondboogportaal met geprofileerd beloop in een rechthoekige omlijsting van arduin met bekronende druiplijst op consoles; rechthoekig bovenvenster in een geprofileerde arduinen omlijsting met bekronend segmentboogfronton op consoles; oculus in de top. Toren met vierkante romp uitlopend op een smaller gedeelte met afgeschuinde hoeken en twee geledingen; gekoppelde galmgaten en ingesnoerde naaldspits als afdekking. Zijbeuken en koor geritmeerd door middel van lisenen bovenaan verbonden door baksteenfries. Verlichting door middel van rondboogvensters met arduinen lekdrempels en ijzeren harnas. Nagenoeg blind koor.

Verzorgd bepleisterd en witgeschilderd interieur. Schip met Ionisch geïnspireerde composietpilasters, brede versierde kroonlijst. Pseudo-kruisribgewelf, gordelbogen met casementversiering in midden- en zijbeuken. Koor geritmeerd door Korinthische pilasters.

Meubilair

- Tondo schilderij "Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart", 1787.
- Houten beelden van Onze-Lieve-Vrouw ten Booren (16de eeuw) en de Heilige Eligius (18de eeuw); Christus aan het kruis (begin 18de eeuw).
- Noordelijk zijaltaar (18de eeuw)
- koorbanken in Lodewijk XVI-stijl (vierde kwart van de 18de eeuw)
- communiebank van 1866 met hergebruikte delen uit de 18de eeuw.
- Twee biechtstoelen (midden 18de eeuw)
- 19de-eeuwse preekstoel
- kerkmeesterbank in Lodewijk XVI-stijl (derde kwart van de 18de eeuw)
- marmeren doopvont uit begin 18de eeuw.
- Orgel van P. Van Peteghem en zoon Lambert van 1778.

Inventaris

Digitale inventaris beschikbaar via

https://erfgoedinzicht.be/collecties/?mode=gallery&view=horizontal&sort=random%7B1548838415305%7D%20asc&page=1&fq%5B%5D=search_s_institution:%22POV.0243%20-%20Herdersem,%20Kerkbestuur,%20Onze-Lieve-Vrouw%20Hemelvaart%22&reverse=0

Immaterieel erfgoed

Sint-Antoniusviering en processie

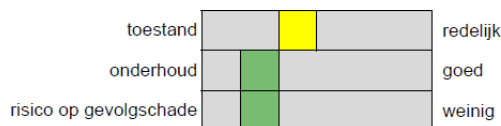
b) Bouwfysische toestand

Gehele object

toestand		redelijk
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig
toegankelijkheid		redelijk

Het gebouw is algemeen in redelijke staat en krijgt regelmatig onderhoud. De daken werden toegankelijk gemaakt door het plaatsen van genormeerde ladder/staphaken. De bereikbaarheid van de luiken in de zijbeuken en koorsluiting is goed. De toegankelijkheid van de torenspits dient nog te verbeteren.

Dak

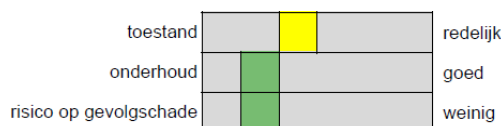
De leibedekking kreeg een onderhoud. Gezien de verwerking van de leien (schip, zijbeuken en koor) dient onderhoud op regelmatige basis te gebeuren. De zinken daken zijn goed.

Dakwaterafvoer

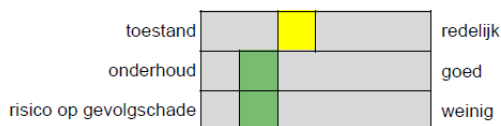
De goten en afvoeren zijn algemeen goed. Het is nodig de goten jaarlijks te reinigen.

Kapconstructie en zolder

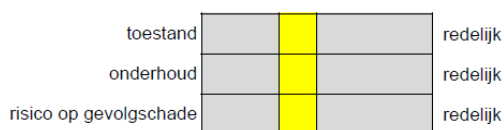
Structureel zijn de kapconstructies in redelijke staat. Verspreid komen oude biologische aantastingen voor. Opvolgen is nodig.

Draagstructuur en overspanning

Het metselwerk van de toren en aansluitende geveldelen zijn goed. Het overige metselwerk is algemeen redelijk. Plaatselijk is verdieping of verweerd voegwerk merkbaar. In het metselwerk komen zettingsbarsten voor. Vermoedelijk zijn deze stabiel maar blijven opvolgen is wel nodig. De zuidoostelijke hoekpilaster (bovendaks) vertoont structurele schade en is aan herstel toe.

Schrijnwerk en beglazing

Het houten schrijnwerk is algemeen goed. Het is nodig regelmatig onderhoud uit te voeren. Het glas-in-lood is algemeen goed. Plaatselijk is een blank glas beschadigd/gebarsten.

Afwerking en inrichting

De binnenafwerking van de kerk is algemeen goed. Plaatselijk is wat lichte schade door stijgvocht (?) merkbaar maar dit is nog vrij beperkt.

Technische installatie

toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		redelijk

De daalleiding ter hoogte van de nok is plaatselijk beschadigd. Het is raadzaam de daalleiding ter hoogte van de sacristie te bufferen om aantasting van het zink te voorkomen.

Site en omgeving

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

De site werd enkele jaren geleden aangelegd.

7.3.12.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in woongebied (gewestplan).

De kerk ligt in het centrum van Herdersem aan de Grote Baan, een verbindingsweg tussen Aalst en Wieze (Lebbeke), en meer bepaald op de hoek van de Grote Baan met de Henri Moensstraat. De kerk is een vrijstaand gebouw met een recent vernieuwde buitenaanleg, inclusief fietsenstalplaatsen, een AED-toestel en een parkeerplaats gereserveerd voor een ceremoniewagen. De Henri Moensstraat leidt achter de kerk naar ... autoparkeerplaatsen (hoeveel plaatsen?, gevraagd aan Kenny (OW)). Achter de knip in de straat loopt de Oude Pastorijwegel verder door richting sacristie en vergroend voormalig kerkhof van de gesloopte Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk aan de Alfons De Cockstraat. Deze site is beschermd als monument.

Tegenover de kerk ligt de pastorie (Grote Baan 202, beschermd monument), met iets verderop het Parochiaal Centrum Herdersem (Grote Baan 214). In de nabijheid van de kerk ligt de Stedelijke Basisschool 'T Meisje (Grote Baan 209), het Jeugdhuis Herdersem (Chiro Harbalarifa, KSA Herdersem, Grote Baan 225), de Vrije School Herdersem (Alfons De Cockstraat 10A) en de Zorgcampus Denderrust (Alfons De Cockstraat 12/A).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 91 en 913. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijnen ligt op 50 meter afstand van de kerk (halte 'Herdersem Gemeentehuis' ter hoogte van Grote Baan 194 en 203).

De kerk heeft geen aanstraling.

7.3.12.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Wekelijks vindt er een eucharistieviering plaats op zondag om 9u15. Daarnaast wordt de kerk ook gebruikt voor niet-liturgische evenementen:

- Regelmatig (±30/jaar) door het zangkoor van Herdersem voor repetities.
- Occasioneel door de Harmonie van Herdersem voor repetitie en concert.
- Occasioneel door orgel-student voor het oefenen op pijporgel met voetklavier.
- Occasioneel gebruikt door de Herdersemse verenigingen (opvoering, concert,...)
- Jaarlijkse viering door CHIRO Harbalarifa bij hun Christus Koning-feest.
- Jaarlijkse acties voor welzijnszorg e.d. (soep op de stoep, koffiestop, St Maarten-actie...)
- Verkoop – na de Moorsele mis – van de offergaven, (deel van de St Antonius kermis).

Statistieken 2024								
dopen	1ste Com	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart	Aanw okt	Aanw Kerst	Catech	Vrijwillig
8	23	38	0	13	40	105	10	30

7.3.13. Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Erembodegem

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.13.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk

Geografische ligging:

- Erembodegem-Dorp 1, 9320 Erembodegem
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 12 AFD/Erembodegem 2 AFD, sectie B, nr. 570 A

Plaats in de kerkelijke structuur:

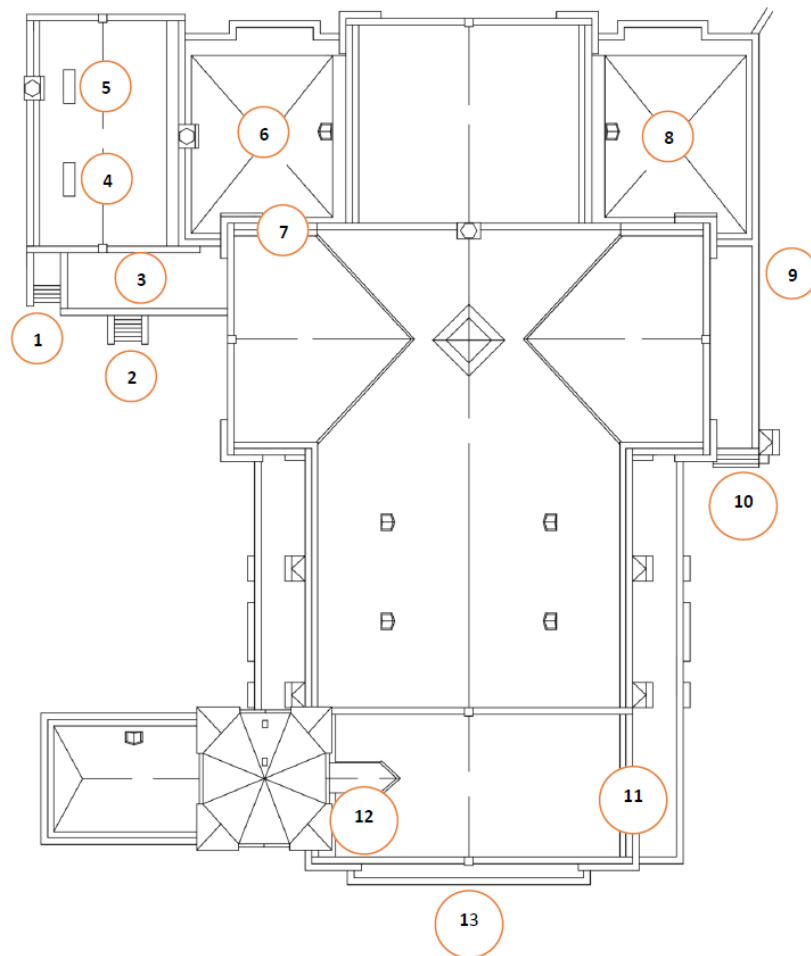
- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Benedictusparochie

Eigenaar : Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Erembodegem

Bescherming(en)/vastgesteld:

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart (ID 127840)

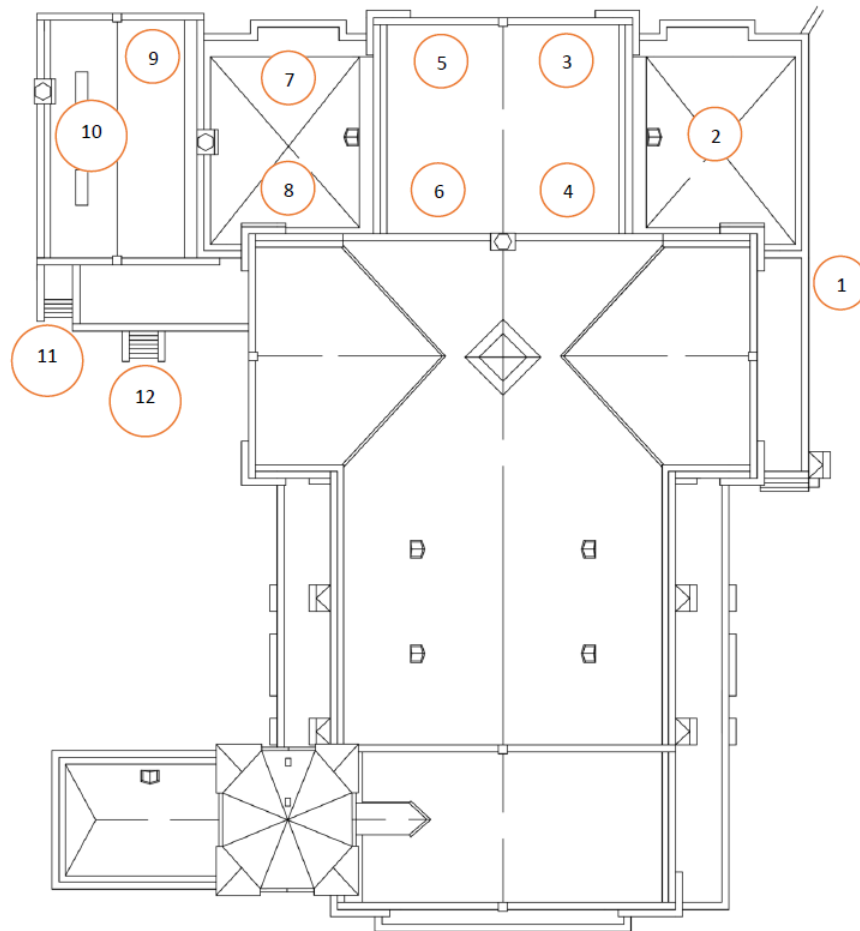
7.3 13.2. Plan Kerk

- 1) Buitendeur met 4 treden: geeft toegang tot de kelder en is de nooduitgang voor de crypte.
- 2) Buitendeur met 6 treden: geeft toegang tot een gang met wc, leidt richting de vergaderzaal, de sacristie
1. de kerkruimte, en een trap naar de crypte.
- 3) Gang met wc: leidt richting de vergaderzaal, de sacristie, de kerkruimte, en een trap naar de crypte.
- 4) Vergaderzaal: heeft een aparte verwarming met radiatoren op aardgas.
- 5) De sacristie: heeft een aparte verwarming met radiatoren op aardgas. Op de verdieping boven de sacristie en de
2. vergaderzaal bevindt zich een zolderruimte met drie kamers.
- 6) De winterkapel: De ruimte heeft een aparte verwarming met radiatoren op aardgas. De capaciteit omvat 60 zitplaatsen.
3. Heeft geen buitendeur.

- 7) Binnendeur die toegang geeft tot de winterkapel.
- 8) Inkomgedeelte van de crypte.
- 9) Buitendeur (vlak) die toegang geeft tot de crypte.
- 10) Zijingang met 3 treden.
- 11) Doopvont en wc.
- 12) Rouwruimte.
- 13) Portaal met 3 toegangsdeuren. 3 treden voor het portaal. Hellend vlak links.

7.3 13.3. Plan Crypte

Onder de kerk is er een crypte (eigendom van Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart Erembodegem) met verschillende nevenruimtes. Ze fungeert als opslagplaats voor kerkmateriaal. Daarnaast wordt ze ook gebruikt door andere geloofsgemeenschappen en verenigingen. Occasioneel zijn er familiefeesten e.d. (bij overbezetting parochiezaal, of bij geïnteresseerden op zoek naar een kleinere / goedkopere locatie).

- 1) De crypte heeft een vlakke ingang en geeft toegang tot:
- 2) Inkomzaal / eerste vergaderzaal
- 3) Sanitair met twee wc's
- 4) Kleine bergplaats
- 5) Bibliotheek "Familiekunde Vlaanderen regio Aalst"
- 6) Stookruimte voor de verwarmingsketel op stookolie
- 7) Kleine keuken
- 8) Archiefkamer "Familiekunde Vlaanderen regio Aalst"
- 9) Kleine ruimte "Familiekunde Vlaanderen regio Aalst"

- 10) Grote bergplaats
- 11) Buitendeur met 4 treden: geeft toegang tot de kelder en is de nooduitgang voor de crypte.
- 12) Buitendeur met 6 treden: geeft toegang tot een gang met wc, leidt richting de vergaderzaal, de sacristie, de kerkruimte, en een trap naar de crypte.

7.3.13.4. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

Moderne kerk, in 1953 naar ontwerp van architect Adrien Bressers gebouwd ter vervanging van de voormalige laatgotische, classicistisch verbouwde parochiekerk die door Duitse brandbommen vernield is op 19 mei 1940. Samenhang van traditionele motieven en moderne vormgeving.

Beschrijving

Eenbeukige kerk onder een zadeldak met transept en geveltoren voornamelijk in baksteenmetselwerk in neotraditionele stijl. Voor de buitengevels werden ook elementen in witte natuursteen (afzaten, sluitstenen, lijstwerk) in zandsteen (plint) gebruikt. Het baksteenmetselwerk is in Noors verband gemetst. Opvallend zijn de puntgevels met voornamelijk drieledige spitsboogvormige glasramen. Portaal met drie spitsboogvormige toegangsdeuren. Rechts bevindt zich de doopkapel, links bevindt zich een rouwruimte. Achter het transept bevindt zich achter de linkse dwarsarm de winterkapel en achter de rechts dwarsarm de toegang tot de crypte. Naast het transept situeert zich een gang die leidt naar de sacristie en een vergaderzaal.

Meubilair

- Pijporgel van J. Loncke en zonen, 1956)
- Kruisweg van L. Bressers, 1959
- Houten calvariekruis (relict van de verwoeste kerk in 1940)

Inventaris

Niet beschikbaar, moet nog opgemaakt worden.

Immaterieel erfgoed

- Dialectviering
- Sint-Elooïsmis

b) Bouwfysische toestand

Gehele object

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk
toegankelijkheid		matig

Het gebouw is in redelijke staat. Sinds de vorige inspectie werden werken uitgevoerd. De regendichtheid van de daken en de goten vraagt de nodige aandacht. Het is nodig de toegankelijkheid van de goten te verbeteren.

Dak

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

De leien van de daken zijn algemeen goed. De pandaken vertonen plaatselijk gebreken die de nodige aandacht

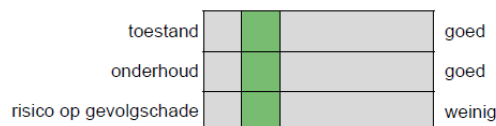
vragen. De aansluitingen van de platte daken zijn algemeen in mindere staat. Regelmatig reinigen van de daken is nodig.

Dakwaterafvoer

De goten lopen op het einde van hun levensduur en vertonen op redelijk wat plaatsen putcorrosie. De aansluitingen zijn plaatselijk los of weggevallen. De afvoeren zijn algemeen in mindere staat.

Kapconstructie en zolder

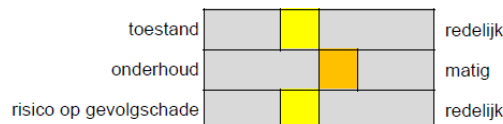
De kapconstructies zijn algemeen goed. Plaatselijk is het nodig de aantastingen op te volgen.

Draagstructuur en overspanning

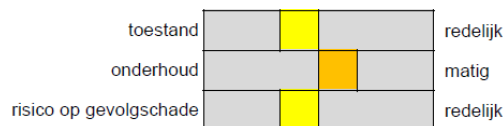
Structureel is het metselwerk in redelijke staat. Plaatselijk begint het voegwerk los te komen. Er werden sinds de vorige inspectie al voegen bijgewerkt. Soms gebeurde dat niet overal even esthetisch. Het is nodig de voegen van de horizontaal georiënteerde bouwelementen in goede staat te houden om ongunstige vochtbelastingen te voorkomen.

Schrijnwerk en beglazing

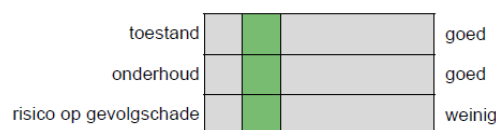
Het schrijnwerk is structureel in redelijke staat. Regelmatig smeren is nodig. De afwerkklagen dienen op de meeste plaatsen opgefrist te worden.

Afwerking en inrichting

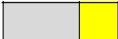
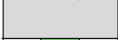

Het interieur is aan een opfrisbeurt toe. Het is nodig voor het uitvoeren van de werken de buitenschil in orde te brengen.

Technische installatie

De bliksemafleiding werd sinds de vorige inspectie vernieuwd.

Site en omgeving

toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		weinig

Het is nodig de bestrating aan de tuinzijden in orde te brengen.

7.3.13.5. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen (gewestplan).

De kerk is gelegen in het centrum van Erembodegem, aan de linkeroever van de Dender. Het voorplein bestaat uit een verbreed voetpad met parkeerstrook, een parkeerplaats gereserveerd voor een ceremoniewagen en het gedenkteken voor de slachtoffers van de beide wereldoorlogen. Langs de noord/noordoostelijke zijde vormt de beschermde en publiek toegankelijke pastorietauin een groene buffer tussen de kerk en de Dender. Aan noordelijke zijde ligt de pastorie (Termurenlaan 2, beschermd monument), met daarnaast de parochiezaal Erembodegem (Termurenlaan 6). Aan het einde van de Termurenlaan ligt Ruyskensveld campus Erembodegem (Termurenlaan 28) en de Vrije Basisschool De Stip (Termurenlaan 24).

Aan zuidelijke zijde ligt de kerk langs de doorgangsweg 'Kaaï' (éénrichtingsverkeer, parkeergelegenheid op straat). Hier bevindt zich de buitendeur die toegang biedt tot de crypte waar het Documentatiecentrum Familiekunde Vlaanderen Regio Aalst is gevestigd met een bibliotheek en leeszaal. Aan de overzijde van deze straat ligt de Stedelijke Basisschool De Regenboog (Erembodegem-Dorp 21) met daarnaast het voormalige gemeentehuis (Erembodegem-Dorp 125).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 2 en 213. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijnen ligt op 5 minuutjes afstand te voet van de kerk (halte 'Erembodegem Brug' ter hoogte van Kaaï 1). (De LIJN zeker controleren)

De kerk heeft geen aanstraling.

7.3.13.6. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Elke zondag om 9.30 uur vindt een eucharistieviering of gebedsdienst plaats. Daarnaast worden in de kerk uitvaartdiensten, huwelijken en doopvieringen gehouden.

De kerk heeft ook een bredere functie en wordt occasioneel gebruikt voor concerten, retraites en tentoonstellingen. Als 'open kerk' is ze dagelijks toegankelijk als stille gebeds- en bezinningsruimte.

De crypte wordt intensief benut. Wekelijks vinden er gebedsvieringen plaats van de Afrikaanse protestantse Pinksterbeweging. Daarnaast wordt de ruimte gebruikt voor vergaderingen van Familiekunde Vlaanderen (inclusief documentatiecentrum), de Filosofische Kring La Discrète Impériale en sinds begin 2025 ook de Postzegelkring Dendria.

Ook sportactiviteiten hebben er een plaats: Tafeltennisclub De Kluizen maakt gebruik van de crypte voor haar trainingen en wedstrijden.

7.3.14. Sint-Paulus en Onze-Lieve-Vrouw Ter Rozen Aalst

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.14.1. Identificatie

Naam: Sint-Paulus en Onze-Lieve-Vrouw Ter Rozenkerk

Geografische ligging

- Botermelkstraat 39, 9300 Aalst
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 3de afdeling, sectie E, nr. 60K2

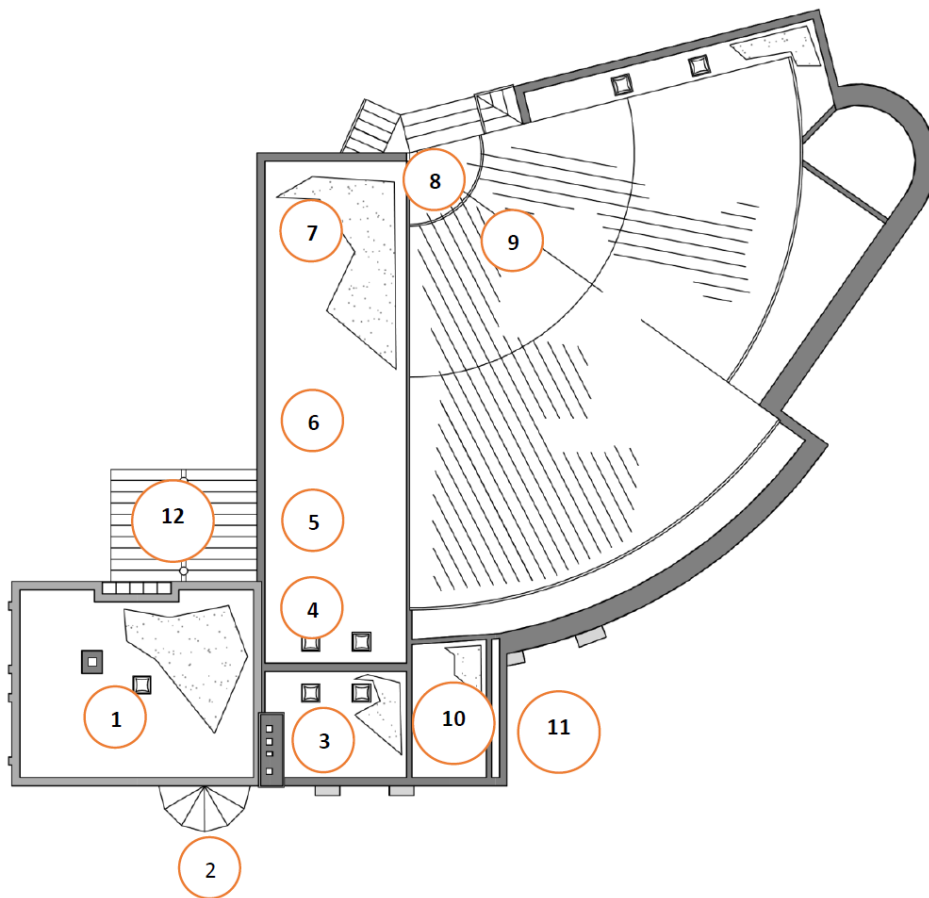
Plaats in de kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Gudulaparochie

Eigenaar

- Kerkfabriek Sint-Paulus

7.3 14.2. Plan Kerk

- 1) Pastorie: Aangebouwd en rechtstreeks verbonden met de kerk. Er is ook een afzonderlijke archiefruimte.
- 2) Ingang pastorie.
- 3) Kleine opbergruimte.
- 4) Ruimte in gebruik als rouwkapel (afgesloten met een gordijn).
- 5) Grote opbergruimte.
- 6) De winterkapel: De ruimte is afgescheiden met een glazen wand. Ze heeft een aparte verwarming met radiatoren op aardgas. Omvat een capaciteit van 40 zitplaatsen. Ze heeft geen buitendeur.
- 7) Sacristie: Heeft een aparte verwarming met radiatoren op aardgas. Heeft geen buitendeur. Is toegankelijk via de winterkapel en de algemene gebedsruimte.
- 8) Toren met berging.
- 9) Altaar.
- 10) Inkomsportaal met links de wc.
- 11) Vlakke hoofdingang.
- 12) Vlakke ingang onder een glazen luifel dat toegang geeft tot het zalencomplex onder de kerk.

Opmerking: De kerk maakt deel uit van groter, driedelig multifunctioneel gebouwencomplex. Het (gedeeltelijk) ondergrondse zalencomplex is eigendom van de vzw Parochiale Werken en omvat een feestzaal, keuken en verschillende vergaderruimtes.

7.3.14.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek en beschrijving

De kerk is een recente (1991-1994) zaalkerk naar ontwerp van architect Asselman. De kerk heeft een centrale aanleg met kegelvormige toren.

Meubilair

- Polychroom OLV-Beeld uit Sint-Gudulaklooster van Moorsel
- 18de eeuws kruisbeeld.

Inventaris

Opgemaakt maar nog niet digitaal beschikbaar.

Immaterieel erfgoed

Sint-Paulusfeesten

b) Bouwfysische toestand

Gehele object

Het gebouw is in goede staat.

Dak

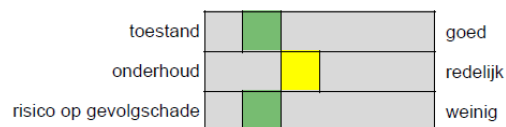
De daken zijn algemeen goed. Het is nodig de toestand van de koperen bekleding en de roofing op te volgen.

Dakwaterafvoer

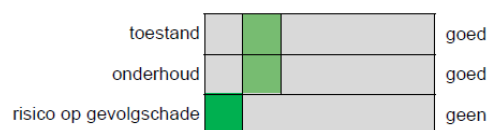
Het is nodig de afvoerpunten in het najaar vrij te maken van bladeren.

Kapconstructie en zolder

De structuur is algemeen goed. Het is nodig de buitendelen af te schermen tegen weersinvloeden.

Draagstructuur en overspanning

Het muurwerk en draagstructuren zijn algemeen goed. In het gebouw zijn zettingen merkbaar. Vermoedelijk zijn deze stabiel maar opvolging is raadzaam.

Schrijnwerk en beglazing

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

Het schrijnwerk is algemeen goed.

Afwerking en inrichting

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

Het is nodig afwerkingen op de houten en ijzeren buitendelen in goede staat te houden.

Technische installatie

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

We stelden geen zichtbare problemen vast.

Site en omgeving

toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

Het is nodig regelmatig onderhoud aan de groenvoorzieningen uit te voeren zodat deze geen negatieve invloed hebben op het gebouw.

7.3.14.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in woonuitbreidingsgebied (gewestplan).

De kerk ligt buiten de ring rond Aalst, aan de Botermelkstraat op rechteroever. Ze werd in 1991-1994 opgetrokken in tweede bouwlijn achter de bestaande bewoning waardoor ze van op de straat onttrokken is aan het zicht. De kerk is gebouwd op een verhevenheid waardoor er onderliggend een polyvalente ruimte kon worden ingericht (Sint-Pauluszalen). Op het terrein is autoparking ingericht van een 50-tal plaatsen.

In de nabijheid van de kerk ligt het heem scouts Sint-Jan Berchmans Akabe Aalst (Botermelkstraat 37), WZC OLV Ten Rozen (Rozendreef 190) en Levensvreugde Verblijven vzw Aalst (Botermelkstraat 201). De pastorie situeert zich op Botermelkstraat 63B en wordt verhuurd als woning.

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijn 1. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijn ligt op 650m afstand van de kerk (halte 'Aalst Oude Abdijstraat, ter hoogte van Oude Abdijstraat 3)

De kerk heeft geen aanstraling.

7.3.14.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

In de kerk vindt wekelijks een eucharistieviering plaats op zaterdag om 18u30.

Er is medegebruik en valorisatie:

- Elke zondagmorgen is er een dienst van de Evangelische Kerk 'Het Kruispunt' Aalst
- Elke dinsdagavond repetitie van het koor 'Kantilene'
- Elke woensdagavond samenkomst van een Congolese gebedsgroep
- Gelegenheidsconcerten van K.H. Concordia et Docilitas Herdersem
- Optreden van zangkoor 'Dwarsbalk'

Statistieken 2024								
dopen	1ste Com	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart	Aanw okt	Aanw Kerst	Catech	Vrijwillig
2	15	0	0	8	25	0	0	45

7.3.15. Sint-Margarethakerk Baardegem

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.15.1. Identificatie

Naam: Sint-Margarethakerk

Geografische ligging

- Baardegem-Dorp 43A, 9310 Baardegem
- Provincie Oost-Vlaanderen

Plaats in de kerkelijke structuur

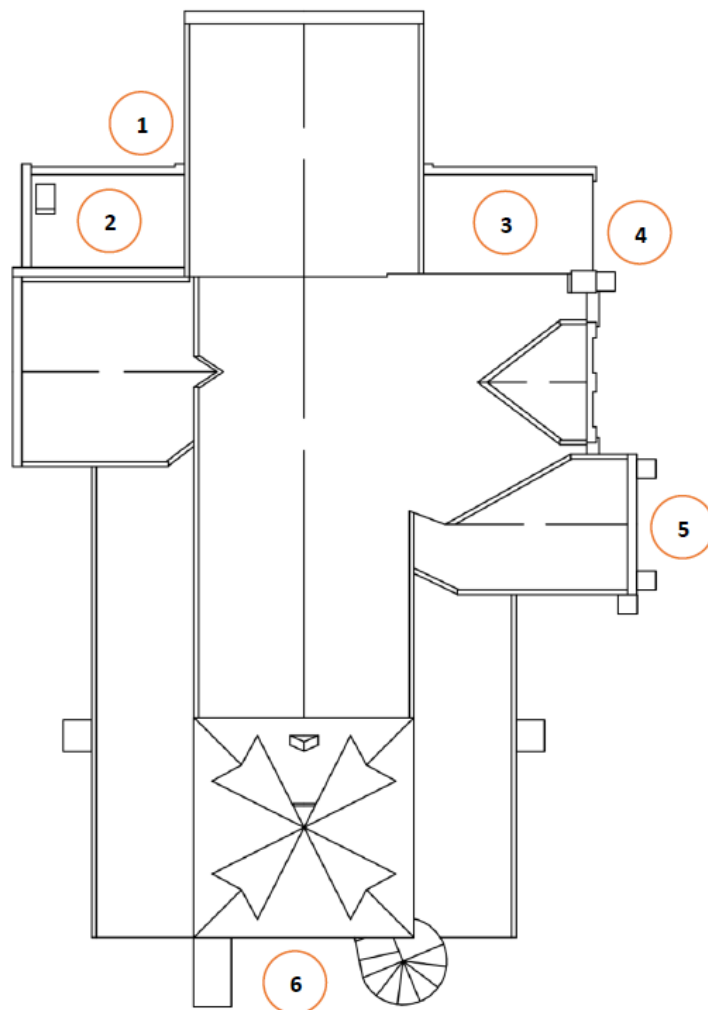
- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Benedictusparochie

Eigenaar: Stad Aalst

Bescherming(en)/vastgesteld:

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Sint-Margaretha (ID 127797)
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Orgels kerk Sint-Margriet (ID 127800)
- Beschermd onroerend erfgoed: Parochiekerk Sint-Margaretha (Monument) (ID 8214)

7.3.15.2. Plan Kerk

- 1) Buitendeur met 1 trede die toegang geeft tot de sacristie.
- 2) Sacristie: In gebruik als stookruimte. Heeft een buitendeur met 1 trede.
- 3) Sacristie: In gebruik als sacristie. Heeft een aparte verwarming (kleine elektrische radiator). Buitendeur met 1 trede.
- 4) Buitendeur met 1 trede die toegang geeft tot de sacristie.
- 5) Zijingang met hellend vlak.
- 6) Hoofdingang met 1 trede, en 5 treden aan het voorliggend terrein.

7.3.15.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Laatromaans kerkje met vermenging van vroeggotische en barokke elementen. Centraal gelegen op de dorpsplaats midden een beboomd vernauwd kerkhof met slordig verspreide grafstenen uit de 17de tot de 19de eeuw en een recent vrij klein en laag zandstenen muurtje. Opgetrokken in het tweede kwart van de 13de eeuw voor de nieuwe zelfstandige parochie. Het oude vroegromaanse zaalkerkje werd omgebouwd tot het huidige koor; dit bepaalde de afwijking van de asrichting (ten noordoosten). Gedurende lange tijd zeer bekend voor de intense verering van de Heilige Margaretha en Heilige Jozef. Verbouwing in de 14de eeuw van het koor en bijvoegen van de traptoren, in de 15de eeuw van de noordelijke transeptarm en de middenbeuk. Na zware brandschade volgen in de 17de eeuw herstellingen van het interieur, de toren (1629) en de overwelving barokke zuidelijke transeptarm uit 1666. Classicistisch getinte verbouwingen (vensters van zijbeuken), 1750, en uitbreidingen (sacristieën). Circa 1800 volledige restauratie. Volgende ingrijpende restauratiewerken in

1968-1973, architect Van Malleghem. Volledig uit Balegemse zandsteen opgetrokken, met uitzondering van de bakstenen zuidelijke sacristie op zandstenen plint. Dakbedekking door middel van leien.

Beschrijving

De plattegrond vertoont een kruisbasiliek met ingebouwde laatromaanse westtoren (derde kwart van de 13de eeuw) met toegevoegde zuidelijke traptoren (eerste kwart van de 14de eeuw), schip (13de eeuw) met twee zijbeuken (13de eeuw) van drie traveeën en een zuidelijke zijkapel met zijportaal (16de eeuw). Twee transeptarmen (noordelijke arm: tweede kwart van de 15de eeuw) van oorspronkelijk twee traveeën met vlakke sluiting. Twee sacristieën van twee traveeën. Westgevel: heden neogotische steekboogpoort (tweede kwart van de 19de eeuw), oorspronkelijk geen, later schouderboogvormige ingang; gerestaureerd roosvenster met zespas erboven (voorheen dichtgemetseld en een spitsboogvenster, (eerste kwart van de 19de eeuw) in de plaats. Geflankeerd door een driemaal versneden gotische noordelijke steunbeer (eerste kwart van de 14de eeuw), en door een ronde zuidelijke traptoren met maskerornament bovenaan, en twee roosvenstertjes in de zijbeuken. Vierkante westtoren van drie gemarkeerde geledingen en met ingesnoerde spits. Roosvensters met vierpas in de onderste romaanse geleding ten zuiden en ten noorden, dubbele rondboognissen tussen muurlisenen met figurale versiering en sierlijke vroeggotische galmvensters (met colonnetten met krulkapiteel en rondstaaf) tussen lisenen, bekroond met een droplijst (gerestaureerd in 1629). Scherpe achtkantige ingesnoerde spits uit het tweede kwart van de 17de eeuw tot het eerste kwart van de 18de eeuw, middenbeuk onder zadeldak, gotisch verbouwd (derde kwart van de 14de eeuw) met spitsboogvormige bovenlichtvensters (steekboogvensters uit de 18de eeuw tot laatste restauratie). Lage zijbeuken onder lessenaarsdaken, aanvankelijk blinde zijgevels, in 1750 voorzien van steekboogvensters (opschrift in eerste noordelijk venster). Weerszijden een steunbeer, onder andere aansluitend bij een uitwendige luchtboog ten westen die de toren stut. Noordgevel gedeeltelijk afgelijnd door middel van modillons met figuratieve en vegetatieve ornamenten. Maskerkopje op de overgang van de zuidelijke traptoren naar de westgevel. Aan zuidzijde werd de oude ingang wat verplaatst. Heden een zijkapel onder zadeldak, gestut door middel van drievoudige versneden steunberen. Puntgevel met schouderstukken doorbroken door een laatgotische deuromlijsting met nisje (in de 18de eeuw gedicht en vervangen door een steekboogvenster). Het portaal (waar sporen van zitbanken langs de muren teruggevonden werden) geeft toegang tot een korfboogdeur met druiplijst. Hieraan paalt de zuidelijke kruisarm onder doorgetrokken mank dak van het schip met sierlijk barok klokgeveltje (met een bak- en zandstenen top) - gedateerd 1666 - tussen drievoudig versneden steunberen en met een groot steekboogvenster. Bakstenen zuidelijke sacristie van twee traveeën op zandstenen plint en onder lessenaarsdak, rechthoekige vensters in vlakke natuurstenen lijsten en gelijksoortige deur. Gotische noordelijke transeptarm onder zadeldak. Puntgevel met schouderstukken en groot spitsboogvenster met gerestaureerde visblaastracing en een druiplijstje. Volledig zandstenen sacristie met rechthoekig venster met middenstijl en een rechthoekige deur.

Rechthoekig verhoogd koor onder zadeldak (lager dan het schip), tot op zekere hoogte opgetrokken in onregelmatig metselverband met diepe nissen aan de binnenkant, waarschijnlijk duidt dit op het vroegere zaalkerkje. Smalle spitsboogvensters (voorheen steekboogvensters) in de lijstgevels, een breder dichtgemetseld spitsboogvenster in oostelijke puntgevel met aandak op schouderstukken. Spitsbogen op zuilen met ronde sokkel, knoppenkapiteel en dekblad, ronde zuilen met halfzuilen (met knoppenkapiteel) voor het westportaal en de zuidelijke kapel, halve zuilen met kapiteel aan het koor.

Interieur

Overdekking (van 1660) door middel van kruisribben voor het westportaal, zuidkapel en -transept, noordelijk transept (spitstongewelf voor het koor, voorheen ribbengewelf op consolen), vlakke balkenzoldering voor het middenschip (bakstenen gewelf in 1660) en houten halftongewelf voor de zijbeuken (oorspronkelijk met "ziende bekapping", namelijk versierde houten balkstukken langs de binnenmuren en voorheen bakstenen gewelven uit het tweede kwart van de 18de eeuw).

Meubilair

- Schilderij van C. De Craeyer, "Val van Christus en de Heilige Veronika" (1653).
- Beelden van de Heilige Margaretha met de draak (twee terracotta's en één houten van de 17de eeuw), Heilige Jozef (terracotta van Joan Baptist De Vree, 1688), Johannes de Doper en Christus (terracotta tweede tot derde kwart van de 18de eeuw), Calvariagroep (aan de oostelijke muur van het schip), Christusbeeld (hout, eerste kwart van de 18de eeuw), Madonna en Kind (hout, 1600), Sint-Jozef en Kind (hout, tweede helft van de 18de eeuw).
- Reliefsporen op de sluitmuur van het koor. Sacrarium aan zuidmuur van het koor.
- Gebeeldhouwde kraagsteentjes en fragmenten uit slopingsmateriaal.
- Biechtstoel van de 18de eeuw.
- Herinneringskruis (zuidgevel) van Jan Frans Vonck, een der progressieve kopstukken van de Brabantse omwenteling (Baardegem, 1743 - Rijsel, 1792).
- Grafplaat van de Familie Vonck, tegen koorsluiting.
- Orgel is gedemonteerd en kan niet meer terugkomen door het afbreken van het doksaal.

Inventaris

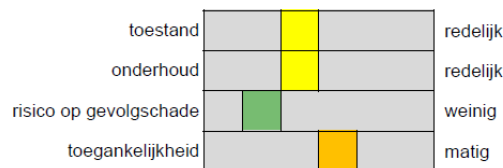
Inventaris in opmaak.

Immaterieel erfgoed

- Sint-Margrietprocessie, reliek wordt bewaard in kerk.

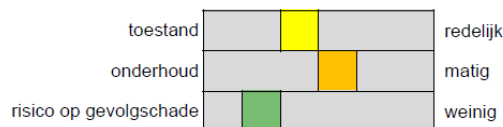
b) Bouwfysische toestand

Gehele object

Het kerkgebouw is algemeen in redelijke staat. Sommige bouwdelen hebben nood aan onderhoud. Het is nodig de toegankelijkheid van de daken en zolders te verbeteren.

Dak

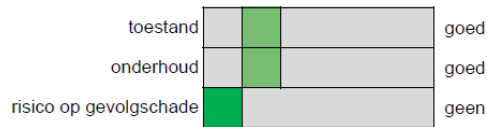
De kwaliteit van de leien is algemeen goed. Er komen gebreken voor aan de aansluitingen/dakdoorbrekingen. Om waterinfiltratie te voorkomen is het nodig deze in orde te stellen.

Dakwaterafvoer

De goten worden regelmatig gereinigd. Het is nodig de gebreken aan de goten te herstellen.

Kapconstructie en zolder

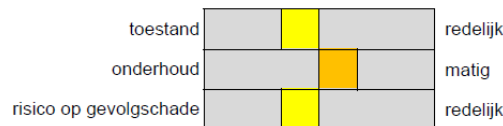
Het is nodig de zolders van de toren en het koor veilig toegankelijk te maken. structureel stelden we geen problemen.

Draagstructuur en overspanning

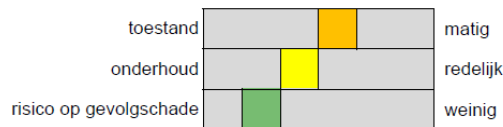
De gevels zijn algemeen in redelijke staat maar het cementrijk voegwerk begint voor problemen te zorgen. Voornamelijk naar de vochtthuishouding van het gebouw.

Schrijnwerk en beglazing

De afwerkragen zijn algemeen aan onderhoud toe. Voor het uitvoeren is plaatselijk herstel van het schrijnwerk nodig.

Afwerking en inrichting

De afwerkragen in de kerk vertonen op plaatsen schade door vochtdoorslag en stijgvocht.

Technische installatie

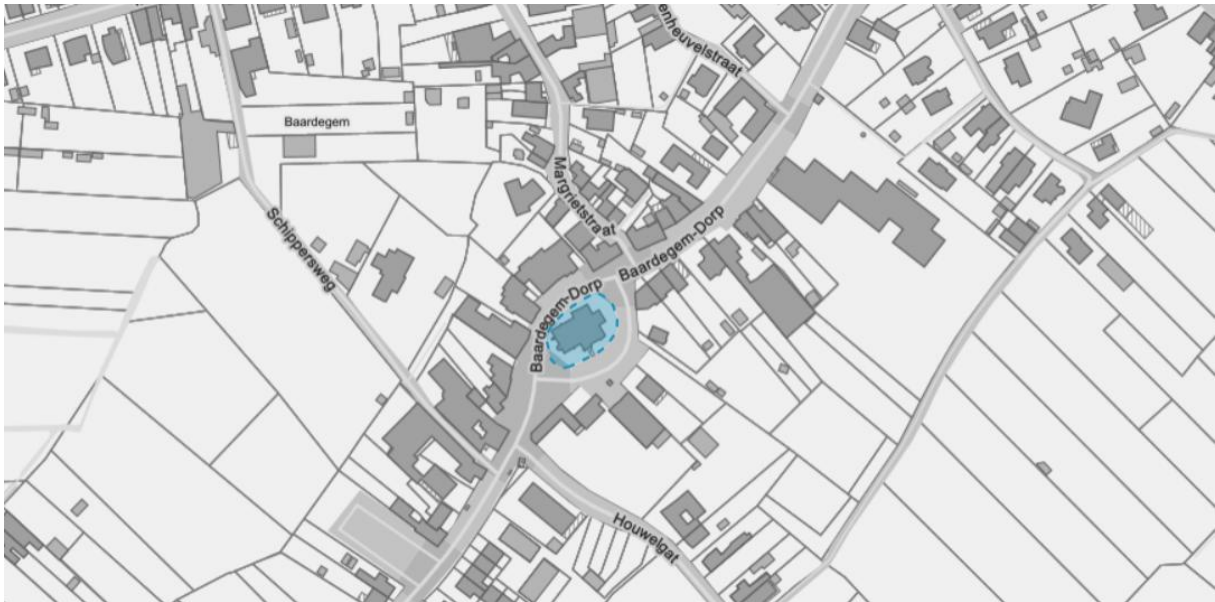
We stelden geen zichtbare gebreken vast.

Site en omgeving

Regelmatig onderhoud van de begroeiing/bestrating is nodig.

7.3.15.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen (gewestplan).

De kerk ligt in het centrum van Baardegem met aan de ene zijde een gekasseid dorpsplein en aan de andere zijde de gewestweg N411. De kerk wordt omringd door een vergroend oud kerkhof met ellipsvormige plattegrond dat is afgelijnd met een meer recente, lage zandstenen kerkhofmuur. Het oude kerkhof telt nog enkele verspreide grafstenen. Op het dorpsplein is autoparkeren mogelijk (tien-tal plaatsen?).

In de nabijheid van de kerk ligt de pastorie (Baardegem-Dorp 48, beschermd monument), de 'Polyvalente zaal Baardegem' (Baardegem-Dorp 50) en het Parochiehuis/Ontmoetingscentrum vzw Parochiale Werken Baardegem (Baardegem-Dorp 46).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijn 40. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijn ligt op 100 meter afstand van de kerk (halte 'Baardegem Kerk', ter hoogte van Baardegem-Dorp 52).

De kerk heeft een algemene aanstraling.

7.3.15.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Sinds 1 januari 2016 vindt elke zaterdag om 18.30 uur een eucharistieviering plaats. Daarnaast is er elke derde zaterdag van de maand om 18.30 uur een gebedsviering. Op weekdagen zijn er geen erediensten. Sacramenten en uitvaarten worden wel in de kerk gehouden.

De kerk wordt regelmatig gebruikt voor niet-liturgische activiteiten, voornamelijk concerten. De kerkfabriek staat open voor andere initiatieven, waarbij de nabijgelegen parochiezaal als aanvullende ruimte kan dienen.

Voorbeelden van niet-liturgische activiteiten zijn:

- Scholen: VBS De Margriet werkt mee aan de Lichtmisviering en de Kruisweg op Goede Vrijdag.
- Gemeenschappen: De Burundese en Rwandese gemeenschap in België viert er regelmatig grote feestdagen, huwelijken en doopvieringen. Op 1 november 2024 vierde de Rwandese gemeenschap Allerheiligen met 150 aanwezigen, een eigen koor (De Acht Zaligheden), organist en drie priesters.
- Concerten: Arte Amanti organiseert jaarlijks enkele kamermuziekoptredens als onderdeel van het grootste kamermuziekfestival van het land. Ook de Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia Baardegem en het gemengd koor Cantorum Jubilo treden er op.
- Kerstconcerten: De Jan-Niklaasstichting vzw organiseert jaarlijks een kerstconcert met vooraf enkele repetities.

Evenementen:

- 04 mei 2025 – Arte Amanti Festival, kamermuziek
- 16 maart 2025 – Arte Amanti Festival, kamermuziek
- 15 december 2024 – Kerstconcert (Jan Niklaasstichting vzw)
- 1 november 2024 – Allerheiligenviering Rwandese gemeenschap
- 21 april 2024 – Arte Amanti Concert: Tailin Donckers (piano), Mona Verhas (viool) & Wouter Valvekens (piano)
- 10 maart 2024 – Aperitiefconcert Canticorum Jubilo
- 8 maart 2024 – Arte Amanti Concert: Karski Quartet & Jong Talent Georgia Koumentakou
- 19 maart 2023: Maximilian Maisky (piano), Coloriet-Hobo, fagot en piano (Bram Nolf, Luc Loubry & Hans Ryckelynck)
- 8 april 2022: Carlo Allegri Rodriguez (viool), Malibrán Quartet (Tatiana Samouil, Nicolas Dupont, Sander Geerts & Guy Danel)
- 24 april 2020: Alexandra Cooreman (viool), Lore Binon (sopraan), Karel Schoofs (hobo), Agnes Clément (harp) & David Poskin (cello)
- 18 april 2020: Luna De Mol (viool), Babette Craens & Luc Devos (piano)
- 29 maart 2019: Sofja Gülbadamova (piano), Aleksandr Khramouchin (cello) & Lenny Bui-Vandeput (piano)

7.3.16. Sint-Martinus Moorsel

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.16.1. Identificatie

Naam : Sint-Martinuskerk Moorsel

Geografische ligging

- Moorsel-Dorp 15, 9310 Aalst
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens : Aalst, 8ste afdeling, sectie C, nr. 347A

Plaats in de kerkelijke structuur

- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Benedictusparochie

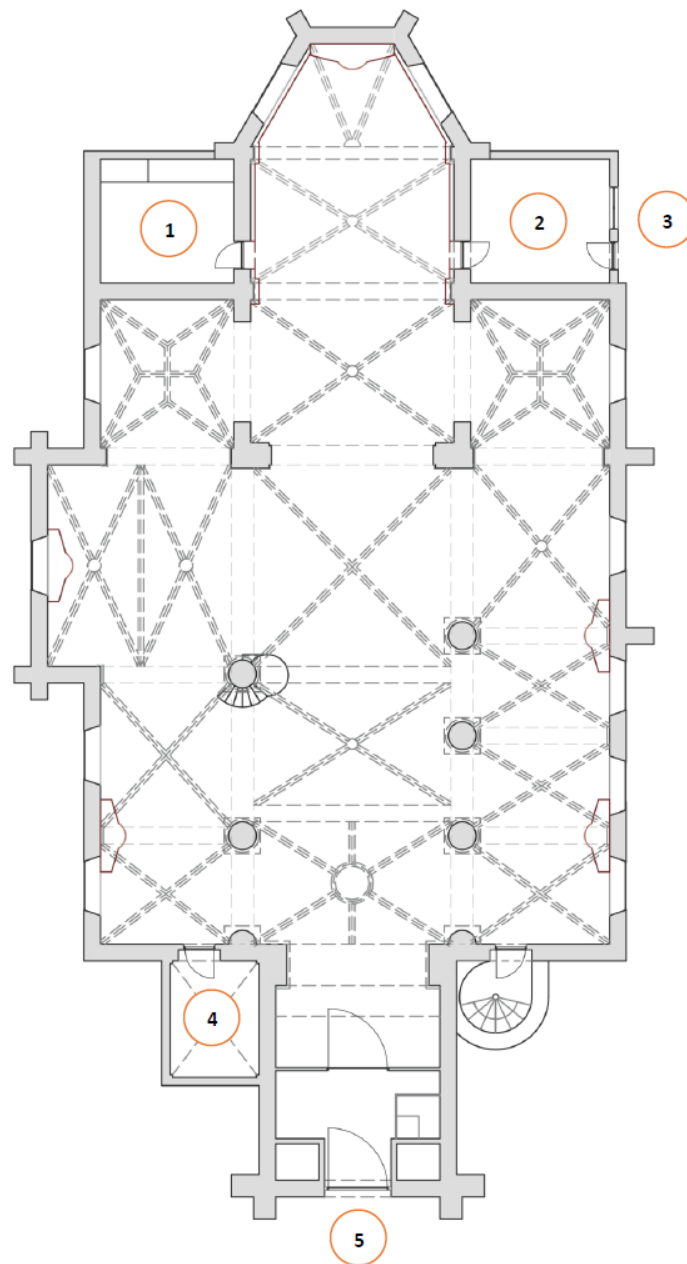
Eigenaar

- Stad Aalst

Beschermd/vastgesteld

- Opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed (ID 128000)
- Beschermd als monument (M.B. 03/07/1942 en M.B. 20/11/1973)

7.3 16.2. Plan Kerk

- 1) Sacristie: In gebruik als stookplaats, bergruimte en wc. Heeft geen buitendeur.

- 2) Sacristie: In gebruik als sacristie. Heeft een aparte verwarming met elektrische convectoren. Deze verwarming wordt echter vervangen najaar 2016 door een nieuwe algemene verwarmingsinstallatie op aardgas. Heeft een buitendeur met 3 treden.
- 3) Buitendeur met 3 treden die toegang geeft tot de sacristie.
- 4) De vroegere doopkapel, heden in gebruik als rouwkapel.
- 5) Vlakke hoofdingang.

7.3.16.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

Beboomd gedesaffecteerd kerkhof, omringd door een verlaagd zandstenen muurtje met toegang via twee laatclassicistische hekpijlers van arduin. Volgens de legende is de kerk gebouwd op het puin van de Heilige Sacramentskapel, eerste vermelding in 1105; voorgedij van de abt van Affligem. Noordoost-gericht zandstenen gebouw op afgeschuinde plint, bakstenen zijbeukgevels.

Beschrijving

De plattegrond vertoont een westtoren met zuidelijke traptoren en vierkante noordelijke doopkapel, een driebeukig schip van respectievelijk twee en drie traveeën ten noorden en ten zuiden, noordelijke transeptarm van een halve travee en ingekorte zuidelijke transeptarm (wegens verbreding van de zijbeuken). Driezijdig koor met één rechte travee en noordelijke zijkapel en -hulpsacristie, zuidelijke zijkapel en -sacristie. Westtoren (tweede kwart van de 13de eeuw) van vier ongelijke geledingen. Onderaan op elkaar gestelde hoeksteunberen; twee rondboogvensters (ten noorden en ten zuiden) en een later spitsboogvormig tweelicht (ten westen). Op benedenverdieping lichtgleuven (ten noorden en ten zuiden); gedichte rondboogvormige galmgaten. Erboven spitsboogvormige galmgaten (17de eeuw) en piramidale spits (17de eeuw). Westelijke ingang met rondboogpoort in een schouderboogvormige rococo-omlijsting van arduin (tweede helft van de 18de eeuw). Zuidelijke traptoren uit de eerste helft van de 14de eeuw. Vierkante noordkapel onder afgesnuite bedaking uit het eerste kwart van de 17de eeuw; steekboogvenster met driuiplijstje.

Heden pseudobasilicaal schip onder één groot zadeldak (leien). Middenbeuk uit de 14de eeuw met spitsboogvormige bovenvensters bewaard boven de huidige overwelling. Zijbeuken bijgebouwd in de tweede helft van de 14de eeuw (sporen in westgevel) en uitgebreid in 1823 (zie gevelsteen met herdenking eerste steenlegging ingewerkt in de noordgevel); bakstenen gevels met steekboogvensters in zandstenen omlijstingen met kwarthol beloop en toegevoegde lekdrempels. Beglazing met ijzeren harnas. Ten zuiden, sporen van ingekorte transeptarm (tweede helft van de 14de eeuw), waarvan enkel nog de sluitgevel bestaat, gestut door middel van steunberen; spitsboogvenster vervangen door een steekboogvenster. Noordelijke kruisarm uit de tweede helft van de 14de eeuw onder zadeldak; verhoogde sokkel en dubbele hoeksteunberen, sluiting met spitsboogvenster; gedicht spitsboogvenster deels verscholen in zijbeuk. Koor uit de tweede helft van de 15de eeuw, vernieuwd in 1663, gestut door middel van steunberen. Barokke korfboogvormige muuropeningen in geprofileerde omlijstingen met kleine vleugelstukken en rozetmotief. Bakstenen noordelijke zijkapel en hulpsacristie uit de eerste helft van de 18de eeuw (onder doorgetrokken koordak) met een steekboogvenster in geprofileerde omlijsting en een rechthoekig venster in vlakke omlijsting van arduin. Zandstenen zuidelijke zijkapel (tweede helft van de 17de eeuw), eveneens onder doorgetrokken lekdrempels. Zuidelijke sacristie onder afgesnuite bedaking met rechthoekige deur en venster in vlakke omlijstingen van arduin (1879). Overwelling door middel van kruisribgewelf op consoles voor benedenverdieping van de toren; verbinding met schip door middel van zware spitsboog op imposten. Opstand middenbeuk: zowel rond- als spitsbogen (respectievelijk noord en zuid) op ronde zuilen van zandsteen met ronde sokkel en vierkant abacus; kruisribgewelf op geringde consoles (17de eeuw, met stucbekleding in klassieke zin in 1823); mangat en hulprib in eerste westelijke travee. Kruisribgewelf voor de zijbeuken (1823) en noordelijke transeptarm; stergewelf voor de noordelijke en zuidelijke kapellen; koor met pilasters en kruisribgewelf, straalgewelf voor de apsis.

Meubilair

- Schilderijen: "Aanbidding der Drie Koningen" van Pieter van Mol (?) (1631) en "Opdracht van Maria in de tempel".
- Volks Sint-Martinusbeeldje (18de eeuw);
- Piëta uit de 15de eeuw in de Heilig Grafkapel (ten zuiden).
- Kerkmeesterbanken en doksaal uit de 17de eeuw; communiebank uit de 18de eeuw.
- Grafstenen van Jan Le Boiteulx en Lucas Cayro met zijn echtgenote (18de eeuw).
- Arduinen grafstenen opgericht tegen de kerkgevels.

Inventaris

Nog niet opgemaakt.

Immaterieel erfgoed

- Maandelijks Gudularondgang
- Confrerie Gudula en Rochus.

b) Bouwfysische toestand

Gehele

object

toestand		matig
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

Het gebouw heeft nood aan een algehele aanpak. Hierdoor zijn de termijnen van prioriteit in het rapport gelijkgeschakeld.

Dak

toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		aanzienlijk

De leien en aansluitingen vertonen schade/slijtage en het is nodig onderhoud uit te voeren.

Dakwaterafvoer

toestand		matig
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		aanzienlijk

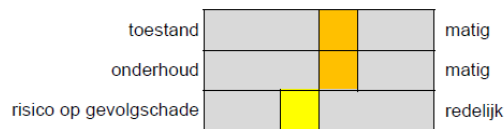
De zinken bekledingen en afvoeren zijn aan het einde van hun levensloop. Op kortere termijn is vernieuwing aan de orde. Het is nodig de afkastingen in orde te brengen.

Kapconstructie en zolder

toestand		matig
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		redelijk

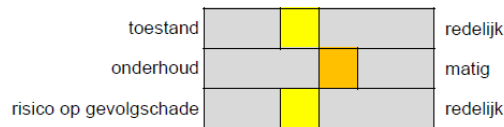
De kapconstructies vertonen op meerdere plaatsen verzwakkingen. Plaatselijk komen biologische aantastingen voor. Herstel en curatief behandelen is nodig.

Draagstructuur en overspanning

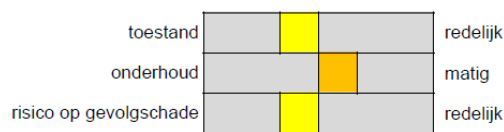
Verspreid over de gevels komen gebreken/degradatie voor. Het algemeen in orde stellen van het buitenwerk is nodig.

Schrijnwerk en beglazing

De afwerkragen zijn aan een opfrisbeurt toe. Het glas-in-lood heeft nood aan herstel.

Afwerking en inrichting

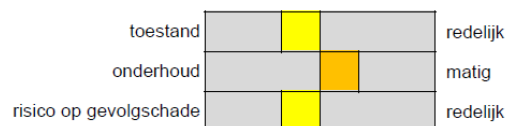
De binnenafwerking van de kerk is aan een opfrisbeurt toe. Deze werken kunnen maar gebeuren na het in orde stellen van de buitenschil.

Technische installatie

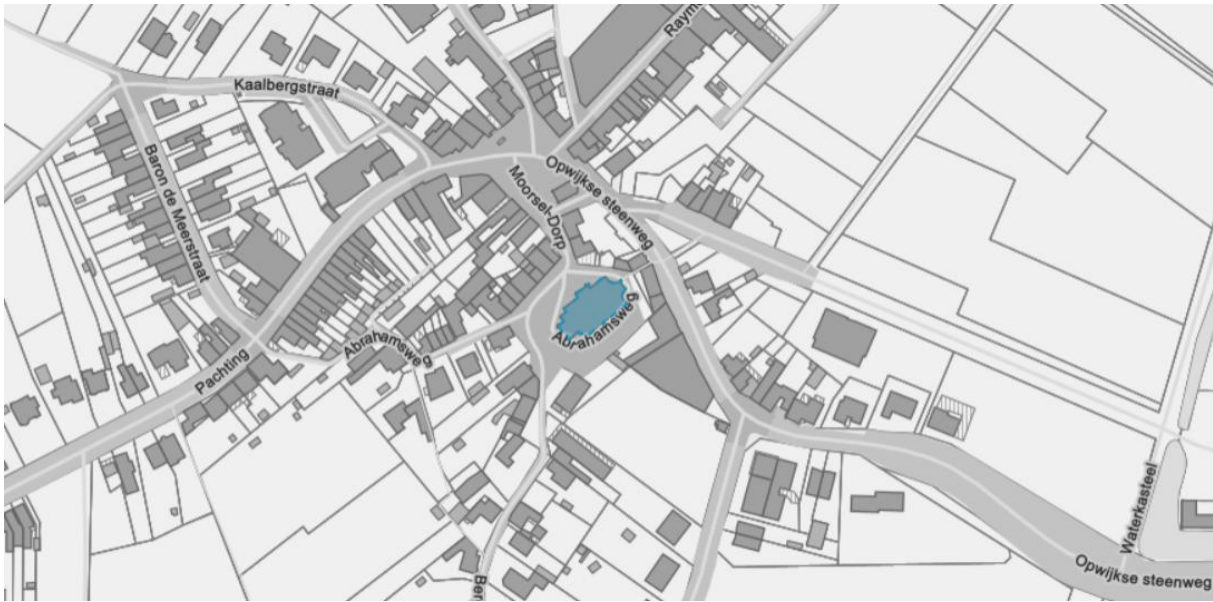
We stelden geen meldenswaardige gebreken vast.

Site en omgeving

In de omgeving van het noordelijke zijkoor komt een verzakking voor. Nader onderzoek is nodig. Het is nodig het funerair erfgoed rond de kerk in orde te brengen.

7.3.16.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in woongebied (gewestplan).

De kerk ligt in het centrum van Moorsel, nabij de gewestweg N411 die het dorps hart doorsnijdt. De kerk werd omgeven door een oud kerkhof maar kende recent een nieuwe omgevingsinrichting. Ze is deels omringd door een verlaagd zandstenen muurtje met toegang via twee laatclassicistische blauw hardstenen hekpijlers. Het beperkte hoogteverschil aan de kant 'Bergskén' wordt er met enkele blauw hardstenen trappen overbrugd. Via de Margrietstraat wordt de autoparking naast de kerk bereikt (12-tal plaatsen).

In de nabijheid van de kerk ligt de pastorie (Bergskén 1, beschermd monument), het Trefcentrum Moorsel (Bergskén 1A), het KLJ-heem Moorsel (Waverstraat 2bis), de Onze-Lieve-Vrouw van Lourdeskapel (Waverstraat 2), de Sint-Gudulakapel (Moorsel-Dorp), het Waterkasteel (Waterkasteel 1) en de Vrije Basisschool Moorsel (Kloosterstraat 32).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijnen 40. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijn ligt op 250 meter afstand van de kerk (halte 'Moorsel Pachtning, ter hoogte van Pachtning 2-4').

De kerk heeft een algemene aanstraling.

7.3.16.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

In de kerk vindt een wekelijkse eucharistieviering of gebedsdienst plaats op zondag om 10u30. Daarnaast worden er doopvieringen, huwelijken en eerste communievieringen gehouden. De kerk dient ook als ruimte voor bezinning en gebed.

De kerk wordt regelmatig gebruikt voor culturele en educatieve activiteiten, waaronder:

- Voordrachten en catechetische vorming
- Concerten, voornamelijk georganiseerd door Arte Amanti (2 tot 4 per jaar)
- Wekelijkse repetities van een extern koor
- Tentoonstellingen van kunstschilders
- Recepties met een pastorale insteek

Op muzikaal vlak is de kerk een locatie voor repetities en optredens van het gemengd parochiaal zangkoor Canticorum Jubilo en de Koninklijke Harmonie Sinte-Cecilia Moorsel. Arte Amanti maakt eveneens op regelmatige basis gebruik van de kerk als concertlocatie. In combinatie met evenementen in De Werf biedt dit

podium een mix van internationaal toptalent en jong beloftevol talent in zowel klassieke als vernieuwende kamermuziek.

Het verplaatsbare podium voor het koor zorgt voor flexibele opstellingen van muziekinstrumenten, zoals een vleugelpiano of een kamerensemble. Naast de permanente tentoonstelling van de kerkschatten in de vitrinekast biedt de kerk potentieel als tijdelijke expositieruimte, waarbij bijvoorbeeld een beuk kan worden afgescheiden van de rest van de gebedsruimte.

Valorisatiemomenten in het verleden:

- Concerten Koninklijke Harmonie Sinte-Cecilia Moorsel – herhaalbaar 1 tot 3 keer per jaar
- Deelname Open Monumentendag

7.3.17. Sint-Stefanus Moorsel

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.17.1. Identificatie

Naam : Sint-Stephanuskapel/Sint-Stevenskapel

Geografische ligging

- Herbergstraat 16A, 9310 Moorsel
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens: Aalst, 8ste afdeling, sectie A, nr. 169C

Plaats in de kerkelijke structuur

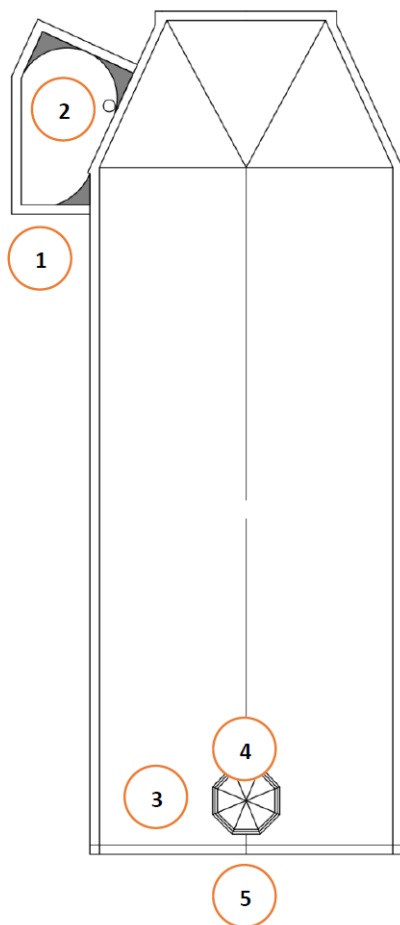
- Bisdom Gent
- Dekenaat of regio : Aalst
- Parochie: Sint-Benedictusparochie

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Martinus Moorsel

Beschermingen/vastgesteld

- Niet beschermd op opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed

7.3.17.2. Plan Kerk

2. Buitendeur met 1 trede die toegang geeft de sacristie.
3. Sacristie: In gebruik als sacristie, stookplaats en wc. Heeft een verwarming op lichte stookolie met radiatoren en ventilatoren. Heeft een buitendeur met 1 trede.
4. Bidkapel: In het inkomgedeelte onder het doksaal bevindt zich over de hele breedte een bidkapel die met drie glazen deuren afgesloten is van het eigenlijke kerkgedeelte. Deze heeft geen aparte verwarming.
5. Drie glazen deuren die toegang geven tot de eigenlijke kerkruimte.
6. Vlakke hoofdingang.

7.3.17.3. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek en beschrijving

Neogotische éénbeukige zaalkerk uit baksteen, ontworpen door Hendrik Van den Abeele. De kapel was voltooid in 1912, maar het torentjes pas in 1938.

Interieur

- Altaar in Lodewijk XV-stijl
- Grafsteen uit de oude kapel

Meubilair

- 16de eeuwse polychroom houten beeld van Sint-Stephanus

Inventaris

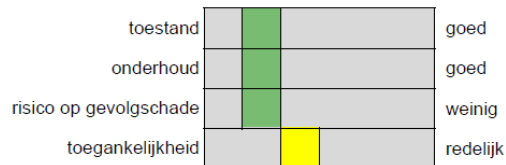
Geen inventaris beschikbaar.

Immaterieel erfgoed

- Sint-Stefanusfeest

b) Bouwfysische toestand

Gehele object

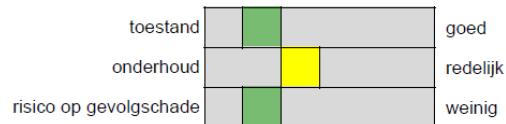
Het gebouw is algemeen in goede staat en krijgt regelmatig onderhoud. Het is nodig de daken en dakruiter beter toegankelijk te maken.

Dak

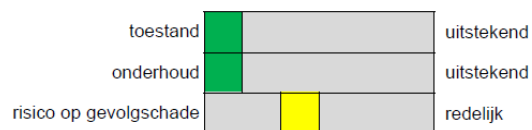
Het is nodig de waterinfiltratie aan de dakruiter te stoppen en de weggevallen lei aan het schip terug te plaatsen. Schilderen van de dakruiter is raadzaam.

Dakwaterafvoer

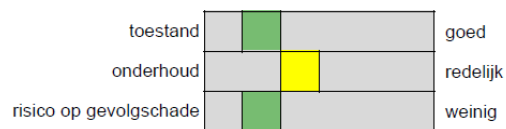
Het is nodig de afwerkklagen van de afkastingen op te frissen. Jaarlijks reinigen van de goten en het platte dak is nodig.

Kapconstructie en zolder

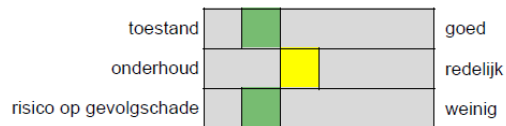
Indien de lekkages aan de dakruiter blijven bestaan, kan zich biologische aantasting ontwikkelen.

Draagstructuur en overspanning

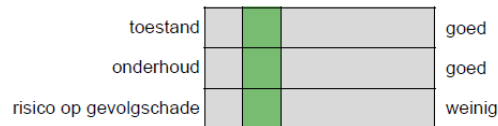
De toestand is algemeen goed. Het is wel noodzakelijk op termijn plaatselijk onderhoud uit te voeren aan het voegwerk.

Schrijnwerk en beglazing

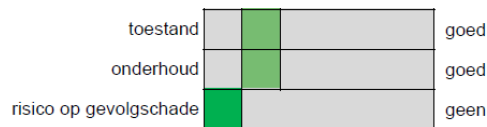
Het is raadzaam de afwerkklagen van de ramen op te frissen.

Afwerking en inrichting

Volg de houtaantastingen ter hoogte van het doksaal op.

Technische installatie

Aan de chauffage komt lekkage voor.

7.3.17.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kapel ligt in woongebied met landelijk karakter (gewestplan).

De kapel ligt in de landelijke wijk 'Steven', ten noorden van het centrum van Moorsel. De Herbergstraat buigt af rondom de kapel en kruist er met de Gevergemveldbaan.

In de nabijheid van de kapel ligt de Stedelijke Basisschool Tinnenhoek (Herbergstraat 28) en het heem van Chiro Moorsel (Haverenbosweg 3).

Met het openbaar vervoer is de kapel te bereiken via de reguliere buslijn 403. De dichtstbijzijnde halte van deze buslijnen ligt op 50 meter afstand van de kapel (halte 'Moorsel Stevenskapel', ter hoogte van Herbergstraat 8).

7.3.17.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

In de kerk vindt er een wekelijkse eucharistieviering of gebedsdienst plaats op zaterdag om 17u30.

Daarnaast wordt de kerk gebruikt voor:

- Doopvieringen
- Huwelijken
- Uitvaarten
- Eerste communievieringen

De kerk biedt ook ruimte voor bezinning en gebed. Naast de eredienst wordt de kerk ingezet voor diverse culturele en educatieve activiteiten, waaronder:

- Voordrachten
- Concerten
- Catechetische vorming, waaronder voorbereiding en viering van de plechtige communie
- Wekelijkse repetities van een extern koor
- Tentoonstellingen, zoals een expositie van een kunstschilder
- Recepties voor pastoraal geïnspireerde evenementen

7.3.18. Sint-Walburgakerk Meldert

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

7.3.18.1. Identificatie

Naam : Sint-Walburgakerk

Geografische ligging:

- Meldert-Dorp 2A, 9310 Aalst
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Kadastrale gegevens : Aalst, 10de afdeling, sectie C, nr. 320C

Plaats in de kerkelijke structuur

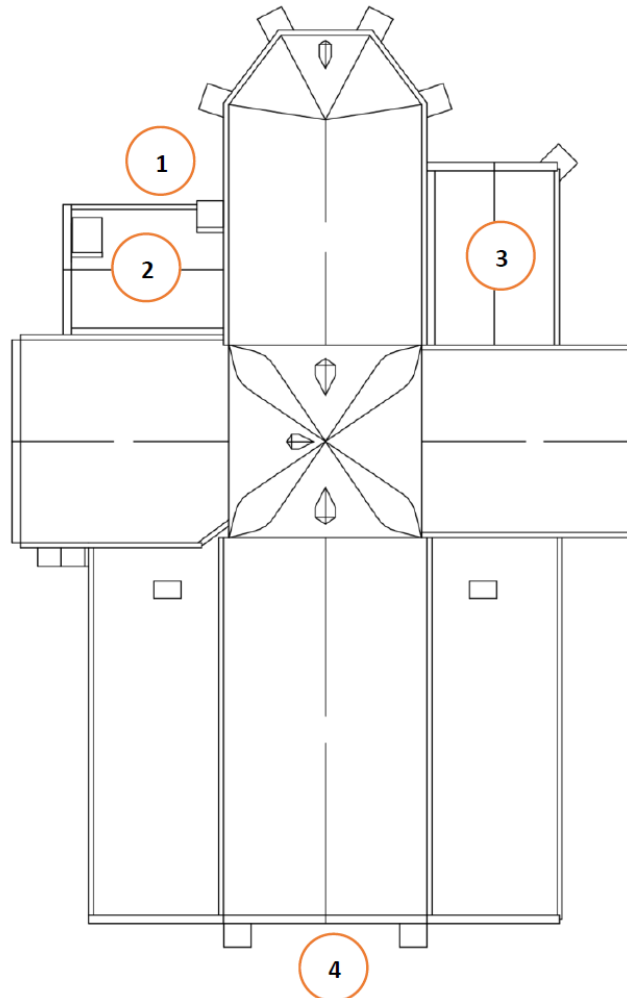
- Bisdom Gent
- Dekenaat Aalst
- Sint-Benedictusparochie

Eigenaar : Stad Aalst

Beschermingen/vastgesteld

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Sint-Walburga met kerkhof (ID 127984)
- Beschermd onroerend erfgoed: Parochiekerk Sint-Walburga met kerkhofmuur (Monument, M.B. 10/05/1973).

7.3 18.2. Plan Kerk

- 1) Buitendeur met 1 trede die toegang geeft tot de bijsacristie.
- 2) Bijsacristie: In gebruik als stookplaats en wc. Heeft een buitendeur met 1 trede.
- 3) Sacristie: In gebruik als sacristie. Wordt verwarmd via een luchtrooster aangesloten op het gemeenschappelijk circuit (warme luchtinstallatie op aardgas). Heeft geen buitendeur.
- 4) Vlakke hoofdingang.

7.3.18.3. Beschrijving

a) *Cultuurhistorische waarde*

Historiek

Gelegen op een lichte verhevenheid, bij het kruispunt van de hoofdstraten van het dorp. Omgeven door een kerkhof met bak- en zandstenen muur; neoclassicistische hekpijlers ten noorden. Ernaast verweerde gevelsteen met namen der notabelen en jaartal 1871. Gotische pseudobasiliek met transept, opgetrokken uit Meldertse zandsteen. Leien dakbekleding. Voor de eerste maal opgetrokken in 1180 in opdracht van de abdijs van Affligem (vermoedelijk als kruiskerk). Wederopbouw in 1363 door Jan IV Wolmeroy, abt van Affligem, bij de afsplitsing van Baardegem als zelfstandige parochie. Grote wijzigingen in de 15de tot 16de eeuw: alle

romaanse delen, behalve de toren met bovenste geleding in overgangsstijl, worden afgebroken. Wederopbouw met een driebeukig gotisch schip. Toren hersteld in 1608. Herstellingen en aanpassingen circa 1891, naar ontwerp van architect J. Goethals. Neogotische sacristieën uit het vierde kwart van de 19de eeuw. Restauratie in 1968-1969 naar ontwerp van architect R. van Driessche.

Beschrijving

De plattegrond ontplooit: schip met twee zijbeuken van drie traveeën, kruisingstoren en twee transeptarmen van één travee met vlakke sluitingen. Koor van twee rechte traveeën met driezijdige sluiting. Noordelijke en zuidelijke sacristie van één travee. Middenbeuk onder zadeldak. Westportaal gestut door middel van steunberen. Groot spitsboogvenster. Latere korfboogdeur (eerste kwart van de 16de eeuw) met geprofileerd beloop; driuplijstje uitlopend op figuratieve voorstellingen (links vrouw, rechts man) en bekroond met een hoger. Zijbeuken onder lessenaarsdaken. Steekboogvensters (18de eeuw), circa 1891 vervangen door neogotische gekoppelde spitsboogvensters met arduinen tracering en doorlopende driuplijsten. Dichtgemetselde deur in gevel (tweede travee) van zuidelijke zijbeuk (voorheen toegang via kasteeldreef). Vierkante kruisingstoren met drie geledingen gemarkeerd door kordons. Tweede geleding met gedichte rondboogvormige galmgaten. Bovenste geleding met twee rondboogvormige galmgaten per wand. Kroonlijst op ruw geprofileerde stenen korbeeltjes. Achtkantige ingesnoerde spits. Traptoren in zuidoostelijke pijler. Transeptarmen onder zadeldaken. Noordelijke arm met groot spitsboogvenster met vernieuwde arduinen tracering (eerste kwart van de 15de eeuw) en driehoekig bovenvenster. Zuidelijke arm (eerste kwart van de 16de eeuw) met groot spitsboogvenster met eveneens vervangen arduinen tracering. Koor (eerste kwart van de 16de eeuw) gestut door middel van eenvoudige steunberen. Spitsboogvensters met arduinen tracering en omlopende driuplijsten. Zuidelijke sacristie van 1542 en neogotische noordelijke sacristie uit het eerste kwart van de 20ste eeuw met gekoppelde spitsboogvensters. Pseudobasilicale opstand: zeilen met ronde sokkels en vereenvoudigde kapitelen onder spitsboogvormige scheibogen met afgeschuind profiel. Achthoekige kruisingspijlers met gelijksoortige dekplaat. Steen met opschrift Ian van Moen 1642 in pijler van noordelijke zijbeuk - noordelijke transeptarm. Oorspronkelijk overdekt door middel van een vlakke zoldering. Heden bakstenen kruisribgewelf (eerste kwart van de 17de eeuw) met zandstenen ribben op consoles voor de middenbeuk. Zijbeuken met kruisribgewelf en daktimmer uit de 17de eeuw; sluitsteen met jaartal 1642 in tweede travee (van het westen af) in zuidelijke zijbeuk; sluitsteen met steenkappersmerk in derde travee (van het westen af) in noordelijke zijbeuk. Kruisriboverwelling voor kruising. Kruisriboverwelling van 1608 en daktimmer uit de 16de eeuw(?) in noordelijk en stergewelf met daktimmer uit de 17de eeuw in de zuidelijke transeptarm. In het koor met kruisribgewelf op consoles, straalgewelf voor de sluiting; bekapping uit de 17de eeuw. Zuidelijke sacristie met kruisriboverwelling.

Meubilair

- Schilderijen "De Verrijzenis" van G. De Crayer (hoofdaltaar); "Besnijdenis" van I.L. Sueten (noordelijke kruisarm);
- "Heilige Anna en Onze-Lieve-Vrouw" van G. Maes (1649-1700) (zuidelijke kruisarm).
- Volks Sint-Walburgabeeld uit het eerste kwart van de 17de eeuw in nis boven hoofdaltaar.
- Onze-Lieve-Vrouw, Heilige Anna, uit het eerste kwart van de 17de eeuw (zijaltaren).
- Sint-Rochus (eikenhout) uit de eerste helft van de 18de eeuw;
- Gestoffeerd Onze-Lieve-Vrouwebeeld (12de eeuw ?) op rococosokkel (tweede kwart van de 18de eeuw);
- Gestoffeerd Heilige Petronellabeeld uit de voormalige kapel aan de heilige toegewijd (17de eeuw ?).
- Houten kruisbeeld met versierd barok voetstuk (eerste kwart van de 17de eeuw).
- Hoogaltaar met rococotombe (tweede kwart van de 18de eeuw) en barok portiekretabel.
- Barokke zijaltaren met marmeren rococotomben (tweede kwart van de 18de eeuw), in noordelijke transeptarm met jaartal 1675 in, zuidelijke transeptarm uit de tweede helft van de 17de eeuw.
- Rococolambrisering met koorbanken, met geschilderde en gebeeldhouwde medaillons, met taferelen uit het leven van de Heilige Walburga, tegen de koormuren, op eenvoudige wijze verlengd als wandbekleding van noordelijke en zuidelijke transeptarmen (tweede kwart van de 18de eeuw);

- regencecommunie bank (tweede kwart van de 18de eeuw);
- barokke preekstoel (vierde kwart van de 17de eeuw);
- eenvoudige rococobiechtstoelen (tweede kwart van de 18de eeuw);
- eenvoudige kerkmeesterbanken (derde kwart van de 18de eeuw);
- houten vroeg-rococodoksaal met ingangsportaal eronder (tweede kwart van de 18de eeuw);
- orgel met rococokast; aantal grafzerken uit de 17de tot 18de eeuw, onder meer van Hendrik van Assche, abt van Affligem († 1474), nieuw uit de 17de eeuw.

Inventaris

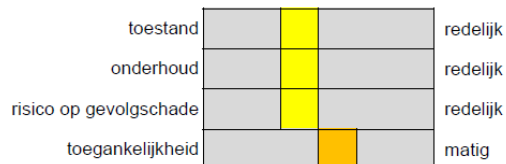
Inventaris in opmaak door erfgoedcel Denderland.

Immaterieel erfgoed

- Dialectmis
- Zegening relieken van Petronella
- Hopviering

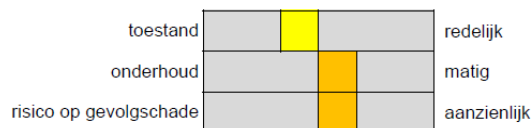
b) Bouwfysische toestand

Gehele object

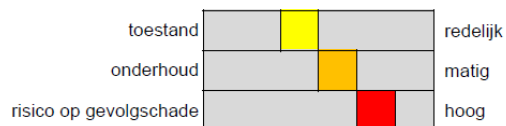
De kerk is algemeen in redelijke staat. Het is nodig gevolg te geven aan de aanbevelingen in het rapport. Het is nodig de toegankelijkheid van de daken en sommige zolders te verbeteren.

Dak

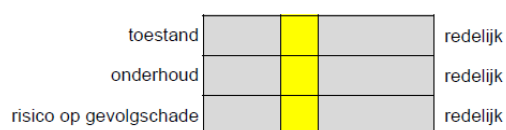
De leien zijn kwalitatief nog in redelijke staat. Het is nodig onderhoud uit te voeren en dit ook periodiek te doen. Momenteel kan waterinfiltratie optreden. Plaatselijk is herstel nodig aan de dakaansluitingen.

Dakwaterafvoer

Het koper van de goten en afvoeren is goed. De soldeernaden komen op plaatsen los waardoor waterinfiltratie kan optreden. In orde stellen van de naden is noodzakelijk. De afkastingen vertonen plaatselijk inrotting. Het is nodig de verstopte riolering vrij te maken.

Kapconstructie en zolder

De kapconstructies vertonen gebreken die op termijn een invloed kunnen hebben op de stabiliteit. Plaatselijk

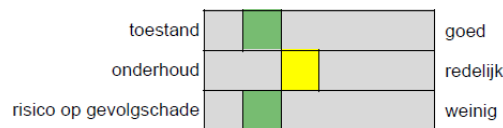
is herstel nodig. Bij het later vernieuwen van de leien is het noodzakelijk de kapconstructies in hun totaliteit in orde te stellen. Het is nodig de aantastingen op te volgen en indien nodig in te grijpen.

Draagstructuur en overspanning

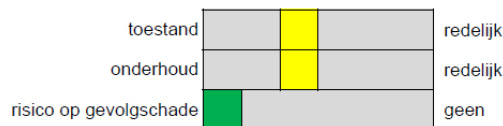
Het buitenwerk is algemeen goed. In het gebouw komen zettingen voor die de nodige opvolging vragen. We stelden sinds de vorige inspectie beweging vast.

Schrijnwerk en beglazing

Het schrijnwerk is algemeen goed. Het is noodzakelijk de afwerkragen in goede staat te brengen/houden.

Afwerking en inrichting

De afwerkragen van het interieur dienen op termijn opgefrist te worden.

Technische installatie

De installaties hebben regelmatig nood aan onderhoud.

7.3.18.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen (gewestplan).

De kerk ligt in het centrum, op een lichte verhevenheid, bij het kruispunt van de hoofdstraten van Meldert. Ze is omringd door het oude kerkhof (nog nieuwe bijzettingen toegelaten?) met vierhoekig grondplan. De beboomde site is afgelijnd met een bak- en zandstenen muur (deels met hekwerk) en heeft neoclassicistische hekpijlers met siervazen aan de noordelijke zijde. Op het omringende openbaar domein zijn er autoparkeerplaatsen, net buiten de site staan enkele fietsbeugels opgesteld naast de kerkhofmuur. Voor de kerk ligt een driehoekig, deels vergroend dorpsplein met daarop het Hopmonument, De Zandsteen en het gedenkteken voor de slachtoffers van de beide wereldoorlogen, omgeven door gekasseide wegen.

De kerk is beeldbepalend voor de omgeving gelet op haar inplanting, enerzijds aan een kruispunt en anderzijds op een verhevenheid die door het aanwezige reliëf nog sterker wordt benadrukt. De ingesnoerde torenspits is een zichtpunt voor de ruime omgeving.

In de nabijheid van de kerk ligt de pastorie (Meldert-Dorp 2), de Stedelijke Basisschool De Zonnebloem (Meldert-Dorp 15), de Vrije Basisschool Meldert (Meldert-Dorp 19), het Parochiecentrum Meldert 'De Steengroeve' (Stevensveldstraat 3) en de Sint-Rochuskapel (Nedermolenstraat).

Met het openbaar vervoer is de kerk te bereiken via de reguliere buslijn 402 en 404. De dichtstbijzijnde halte van de buslijnen ligt op 20 meter afstand van de kerk (halte 'Meldert Kerk', ter hoogte van (adres).

De kerk heeft een algemene aanstraling.

7.3.18.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

In de kerk vindt er tweewekelijks een eucharistieviering of gebedsdienst plaats op zondag om 9u15.

Daarnaast wordt de kerk regelmatig gebruikt voor doopvieringen, uitvaarten en communievieringen. Bijzondere misvieringen worden gehouden ter gelegenheid van specifieke gebeurtenissen, zoals de Mellertse Mes tijdens Meldert-kermis.

Naast de erediensten fungeert de kerk als locatie voor culturele en muzikale evenementen. Er worden concerten georganiseerd, onder andere door de Muziekacademie uit Asse, en de ruimte wordt gebruikt voor repetities van het Vocaal Ensemble JOTAM en de Koninklijke Fanfare Sint-Cecilia Meldert.

Twee jaarlijks terugkerende evenementen zijn:

- "Meldert Zingt", georganiseerd door ZWAM
- "Mellertse Mes", in samenwerking met Heemkundige Kring De Faluintjes